

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.

Celje: Kocnova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.Podružnica Celje: Kocnova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo 78.180;
Wien št. 105.241

Dr. Beneš zavrača madžarske zahteve

Madžari namenoma zavlačujejo pariška pogajanja za
ureditev vzhodnih reparacijPraga, 21. marca. g. Zunanji minister
dr. Beneš je včeraj v proračunskem od-
boru senata pri razpravi o proračunu
svojega ministrstva govoril o raznih
aktualnih vprašanjih.O pariških pogajanjih je izjavil med
drugim, da se je v Haagu sklenila
okvirna pogodba, katero so parafirale
države Male antante in Madžarska in
ki se bo v Parizu detajlirala in tekstirala.
Na pariški konferenci so nastale tež-
koče glede interpretacije določenega
teksta. Haaška pogodba bazira na na-
slednjih treh točkah: 1. Odprava vseh
sporov v bodočnosti glede agrarne re-
forme. 2. Odprava vseh eventualnih bo-
došnjih sporov. 3. Zakoni o agrarni re-
formi morajo respektirati tudi odškod-
nino za zaplenjeno zemljo. Nobeno med-
narodno sodišče se ne sme vmešavati
v vprašanja agrarne reforme, ki so
končnojavno urejena z notranjo za-
konodajo države. To velja tudi za od-
škodnino za prevzeta posestva. Zaraditega nima Češkoslovaška iz naslova
agrarne reforme plačati niti vinarija več
kakor to določajo češkoslovaški za-
koni.V Parizu skušajo sedaj Madžari po-
samezne določbe in neizpremenljive pa-
ragrafe izpremeniti. Oni niso razumeli
haških dogovorov. To so v Parizu po-
trdili tudi delegati Francije, Anglije in
zastopniki Male antante. Minister je
ugotovil, da češkoslovaška vlada ne
more opustiti načel, ki jih je zastopala
v Haagu. Ona ne more in ne bo v tej
zadevi dopustila nobenega kompro-
misa.Dr. Beneš je poudarjal, da predstavlja
haški dogovor o agrarni reformi in
druga vprašanja enotno in nedeljivo
celoto. O splošnem svetovnem poli-
tičnem položaju je minister dr. Beneš
ugotovil, da se je v Haagu končala pe-
rioda povojne politike. Rešiti treba še
poreč problem, to je problem raz-
orožitve.VELESILE ZAHTEVAJO TOČNO
IZVAJANJE SOFIJSKIH KONVENCIJPoostrena demarša velesil v Sofiji — Akcija makedonstvujuših se
mora za vsako ceno onemogočiti — Burova izjava v SobotanjuBeograd, 21. marca. M. Dunajska
»Neue Freie Presse« je 20. t. m. objavi-
la poročilo svojega sofijskega dopisni-
ka pod naslovom »Nov jugoslovski
korak v Sofiji«. — Priključitev Italije
demarši Francije in Anglije, ki pravi
med drugim:Jugoslovski poslanik Ljuba Nešić
je 19. t. m. podvzel pri zunanjem mini-
stru Burovu nov korak in ob tej priliki
v energični obliki ponovil jugosloven-
sko zahtevo, da mora bolgarska vlada
podvzeti odločne ukrepe za onemogo-
čenje nadaljnjih atentatov. Poslanik Ne-
šić je izrazil svoje začudenje, ker bol-
garska vlada kljub intervenciji Franci-
je in Anglije ni ničesar ukrenila v tej
smeri. Ostror demarše se more o-
ceniti tudi po tem, da je bil posej jugoslo-
venskega poslanika neobičajno kratek.Med tem se je koraku Francije in An-
glije pridružila tudi Italija. Italijanski
poslanik Piacentini je posetil zunanje-
ga ministra Burova ter mu je dal iste
nasvete kakor francoski in angleški po-
slanik. Udeležba Italije pri tem kor-
velesil je izzvala močan vtis, ker se je
doslej Italija ostentativno vzdrževala
udeležbe pri takih demarših velesil.Velesile so v svojo ojačenja učinila
pustile ponoviti demaršo tudi pri pred-
sedniku vlade Ljapčevu. Kljub prizade-
vanju bolgarskih oficijelnih krogov, da
bi to akcijo ohranili v tajnosti, se ven-
dar čujejo podrobnejši podatki o kor-
ku velesil, katerih poslaniki so izjavili,
da jih proti pričakovanju nastopivša
akcija makedonstvujuših ne more pu-
stiti ravnodušne, ker jim je že doslej
povzročala mnogo skrbi s poostrovitvijo
odnošajev med Beogradom in Sofijo
kot svojo posledico. V smislu sofijske
konvencije, ki je bila večinoma z njiho-
vim prizadevanjem salienjena, smatrajoza svojo dolžnost, da nastopijo aktivno
in naslovijo na bolgarsko vlado zahte-
vo, naj konvencije v celoti lojalno iz-
vršuje. Pri tem se misli zlasti na ono
točko konvencije, po kateri se obe za-
interesirani strani obvezujeta, da bosta
vse ukrenili za preprečenje nedovolje-
nih prehodov preko meje. Tukaj vlada
splošno prepričanje, da je namen raz-
nih demarš, čeprav to ni povsem jasno
rečeno, prisiliti bolgarsko vlado, da na-
pravi makedonsko revolucionarno or-
ganizacijo neškodljivo. Obstoji pa velik
dvom, ali bo bolgarska vlada v stanju,
da to izvede.Beograd, 21. marca. M. Po dunajskih
poročilih je pridruženje Italije k diplo-
matskemu koraku Francije in Anglije v
Sofiji izzvala v Bolgariji globok vtis,
ker v preteklosti Italija ni hotela nasto-
pati v sličnih vprašanjih. Da bi dali še
večji pomen podvzetemu koraku, so
zastopniki treh velesil posetili tudi
predsednika Ljapčeva, ki so mu pono-
vili izraziti svojo skrb in nasvetov. Po-
slaniki treh velesil so označili člane
bolgarske vlade za odgovorne za nepri-
čakovano poostreno borbo makedon-
stvujuših, kar ne more pustiti velesil in-
diferentnih, ker so akcije makedonstvu-
juših že mnogokrat povzročile težko
napetost v odnošajih med Beogradom
in Sofijo. Glede na to, da je bil sofijski
sporazum sklenjen s posredovanjem ve-
lesil, se čutijo dolžne, da aktivno po-
sredujejo, pozivajo bolgarsko vlado,
naj lojalno in v polnem obsegu spoštuje
vsebino sklenjenega sporazuma. Opozor-
ite v velesil se nanašajo na določbe, ki
govore o potrebi ukrepov za prepre-
čenje tajnega prehajanja preko meje.
Jugoslavija trdi, da se Bolgarija ni dr-
žala teh določb v sporazumu, ker bi
drugače ne bilo mogoče, da bi atenta-torji prihajali na jugoslovensko ozemlje
ter se vračali v Bolgarijo po izvršenih
zločinih. Jugoslovski poslanik Ljuba
Nešić je ponovno posetil zunanega mi-
nistra Burova ter obnovil zahtevo, naj
se podvzamejo energični ukrepi proti
makedonstvujušim.Sofija, 21. marca. s. Parlamentarna
debata o bolgarsko-jugoslovski kon-
venciji posestev je bila zaključena z
govorom zunanjega ministra Burova, ki
je dejal med drugim, da se je koristen
zaključek sofijskih pogajanj dosegel z
dobro voljo obeh držav. Dogovor pred-
stavlja kompromis. Bolgarija ni žrtvo-
vala nobenih svojih bistvenih interesov.
Končno je minister ob splošnem odo-
bravanju cele zbornice izjavil, da na-
merava Bolgarija v dogovoru prevzete
obveznosti lojalno izvesti in da ne bo
trpela nobene sabotaže svoje miroljub-
ne mednarodne politike. Konvencija je
bila nato z glasovi vladne večine in so-
cialistov ter demokratov sprejeta.Sofija, 21. marca. p. Današnji bolgar-
ski listi pišejo o ponovni intervenciji
jugoslovenskega poslanika Ljube Nešića
pri zunanjem ministru Burovu. List
»Pladen« piše, da se je poslanik Nešić
informiral o ukrepih bolgarske vlade v
zvezi z atentati v Jugoslaviji. Zunanji
minister Burov je odgovoril, da je bol-
garska vlada podvzela vse potrebne
ukrepe in da pričakuje sedaj uspehov
uvedene preiskave.

Zopet bombe v Sofiji

Sofija, 21. marca. p. Včeraj o polnoči
je bila pred neko trgovino v sofijski
ulici vržena bomba. Policija je ugotov-
ila, da je bomba zagnal kavarnar Sre-
tan Zlatev, pri katerem je našla še dve
bombi. Zlatev je bil aretiran in z njim
tudi neki natakari.

Koalicija med Macdonaldom in liberalci?

Liberalci podpirajo vlado pri razpravi o premogovnem
zakonu — Lloyd George pripravljen sodelovati z delav-
sko strankoLondon, 21. marca. AA. Konservativna
izpreminjevalna predloga k premo-
govnemu zakonskemu načrtu je zbor-
nica odklonila s 45, oziroma 54
glasov večine. Liberalci so se v so-
glasju s torkovim sklepom vzdržali gla-
sovanja. Liberalna stranka bo ponov-
no razpravljala o položaju v zvezi s
tretjim čitanjem premogovnega zakons-
kega načrta prihodnji tork. List »Ti-
mes« zanika vest, da se je na kosilu pri
gospo Snowden razpravljalo o liberal-
no-delavski zvezi. List naglašja, da so
bili pri kosilu tudi liberalci, ki so na-
sproti Lloyd Georgovi politiki. Ta se-
stanek je bil namenjen pristašem svo-
bodne trgovine, za katero je gospaSnowden tako navdušena kot njen so-
prog.»Times« zaključuje, da leži velika
moč vlade v dejstvu, da se nobena an-
gleška stranka ne upa v volitve pred
prihodnjo pomladjo.London, 21. marca. AA. V političnih
krogih kroži vest, da se namerava
Lloyd George pogajati o sodelovanju
z vlado. Nekateri člani levega krila
delavske stranke izjavljajo, da bi taka
pogajanja mogla dovesti do zmerne ko-
alicije med delavsko in liberalno stran-
ko. Ta koalicija bi branila svobodno
trgovino, tako da bi bila vlada rešena
nevarnosti, ki ji preti z levega krila.Francoski socialisti kritizirajo Youngov
reparacijski načrtSkupna seja finančnega in zunanje-političnega odbora — Tardieu in
Briand se zaenkrat ne vrne v LondonPariz, 21. marca. s. Finančna komisija
zbornice je danes razpravljala o Youngovih
zakonih. Poročevalec je dal začenši ekspo-
ze o Youngovih načrtih, mobilizaciji nem-
škega dolga in o Mednarodni plačilni banki.Zastopniki radikalnih socialistov so kriti-
zirali zlasti določbe o konsolidaciji nem-
ških dolgov in o Mednarodni reparacijski
banki. Socialistični poslanec Aureol ba-
je namerava, da se izloči dva člena, ker je
dobila po mnenju socialistov Mednarodna
plačilna banka preobširna pooblastila. Tej
zahtevi se bodo najbrž pridružili tudi ra-
dikalni socialisti.Ob 16. sta se sestla skupni seji zuna-
nje-politični in finančni odbor. Mi-
nistriški predsednik Tardieu, zunanji mi-
nister Binand, finančni minister Renault in
proračunski minister Germain Martin sopodali daljša pojasila k Youngovim načr-
tom.Pariz, 21. marca. s. Zunanji minister Bri-
and je danes imel daljšo konferenco z mi-
nistriškim predsednikom Tardieuem o lon-
donski razorožitveni konferenci. Ministra sta
se sporazumela, da bo Tardieu le tedaj od-
potoval v London, ako bo njegova navzoč-
nost pri pogajanjih zaradi posebnih okoli-
ščin potrebna. Kdaj bo odpotoval Briand,
še ni gotovo. Opoldne se je govorilo, da bo
Briand šele tedaj odpotoval v London, ko
mu bodo to dopuščale razmere v francoski
zbornici. To opravičuje domnevo, da se
francoski delegaciji prav nič več ne žuri in
da so londonska pogajanja dejansko prispe-
la na mrtvo točko.Pariz, 21. marca. AA. Zakonski načrt o
poplavljenih pokrajinah predvideva obno-
vitveni fond v znesku 500 milijonov.Burni kongres angleške
delavske strankeLondon, 21. marca. s. Včerašnji kongres
delavske stranke, ki bi bil moral v glavnem
obravnavati vprašanje brezposelnosti,
je potekel tako burno, da je bilo treba raz-
prave za teden dni odgoditi. Zunanji mi-
nister Henderson je pozival delegate k stran-
ni disciplini. Debate so se tako zavlekle,
da razpravljane o vprašanju brezposel-
nih sploh ni prišlo na dnevni red. Z raznih
strani se priznava, da je glavni vzrok za
dolgotrajne debate nezadovoljstvo z vlado,
ki vlada v levičarskih krogih delavske
stranke.

Tihotapstvo mamil

London, 21. marca. Anglija in Zedinjene
države skušata na vse načine izbrati tati-
no trgovino z mamili. Po zadnjih vesteh so
utihotani iz Evrope v Kanado in v Zedi-
njene države velike količine heroina, koka-
ina in drugih mamil. Tihotapci so zelo do-
bro organizirani in imajo povsod svoje po-
močnike. Borba proti nim je izredno tež-
kočna, ker razpolagajo tihotapci z močno
mednarodno organizacijo, ki tihotapi mamila
po vsem svetu.

Veleknjižnica v Ameriki

New York, 21. marca. AA. V Rochesteru v dr-
žavi New York bodo zgradili zelo visoko
poslopje za knjižnico, ki bo štelo 19 nadstropij.
Poslopje bo stalo 1.500.000 dolarjev. Knjižnica
bo štela več milijonov zvezkov.

Na smrt obsojeni Arabci

Jeruzalem, 21. marca. AA. Sodišče je obsojilo
pet Arabcev na smrt, ki so bili obsojeni, da so
umorili več Židov. Obsojeni bodo morali plačati
vrhu tega družinam umorjenih 1000 funtov šter-
lingov odškodnine.

Ojačan položaj Ljapčeve vlade

S sprejetjem sofijskih konvencij se je položaj vlade znatno ojačil —
Kljub temu pa niso utihnili glasovi o skorajšnjih izpremembahSofija, 21. marca. p. Čeprav je Cankov s
svojo skupino zapustil Demokratiški zgo-
vor, torej vladno večino, je vendar napra-
vil Ljapčev gotove usluge, zlasti, ker mu
je omogočil z glasovanjem s svojo skupino
za zaupnico vladi, da je še nadalje ostal
na oblasti. Do napovedane preosnove bol-
garske vlade ni došlo, pač pa se je položaj
Ljapčeve vlade še celo nekoliko ojačil, ker
se mu je sporazum z Jugoslavijo prišel
kot uspeh. Vedno bolj se opaja, da so v bol-
garski javnosti ljudje, ki pripisujejo spo-
razumu z Jugoslavijo velik pomen in da
nekatere vidijo v njem celo osnovo za kon-
federacijo balkanskih držav, ki ima svoje
pristaše razen v Bolgariji tudi v Grčiji in
celo v Albaniji. Položaj v Bolgariji se na-
haja v vrenju.Sofija, 21. marca. p. »Utro« piše o novih
kombinacijah, ki naj bi prišle v poštev pri
skorajšnjih izpremembah vlade, ki je po tr-ditvi tega lista neizogibna. V vidu sta dve
grupaciji v opoziciji bolgarskega parla-
menta. Opozicija je prepričana o skorajšnji
izpremembi vlade. Včeraj sta imela Kosta
Tomov in Peter Nedeljković sestanek s
prometniškim ministrom Madžarovom, ki je
član osrednjega odbora demokratske stran-
ke. Ta dva demokratska poslanca sta se
ob tej priliki informirala o položaju v vladi
in parlamentu. Izdelala sta tudi že program
za notranjo, zunanjo in gospodarsko poli-
tiko bodoče vlade. Na vseh straneh se
opaja močno zanimanje za vprašanje, ka-
ko se bo rešila sedanja kriza Bolgarije in
vidijo se tendence po novi kolaboraciji ter
ustvaritvi podlage za vlado večjega števila
strank, ki naj bi prišla, da reši gospodarsko
krizo.

Pogajanja za sestavo nove poljske vlade

Vlada bo poskušala doseči sporazum z večinsko opozicijo in posve-
tila posebno pažnjo reševanju gospodarske krizeVaršava, 21. marca. d. Profesor Szyman-
ski, ki mu je poveril predsednik republike
Mosicki mandat za sestavo nove poljske
vlade, je imel tekom današnjega in včeraš-
njega dne celo vrsto posvetovanj z ugled-
nimi politiki in javnimi delavci. Po vseh, ki
se širijo med političnimi krogi, misli po-
nudi Szymanski finančno ministrstvo zna-
menu narodnemu gospodarju, profesorju in
poslancu vladnega bloka, Kryzanoskemu.
Podpredsedstvo vlade bo najbrž prevzel dr.
Byrka, ki je znan kot izborni poznavalec
poljskega narodnega gospodarstva.Na vprašanje novinarjev, kakšen bo pro-
gram nove vlade, je izjavil profesor Szy-manski, da bo vlada posvetila predvsem
vso svojo pozornost reševanju težke go-
spodarske krize in omilitju socialne bede,
ki ubija v širokih plasteh naroda vso lu-
bezno do države, in poskusila delati s pa-
lamentom.Med strankami večinske opozicije se vr-
še živahni sestanki in razgovori o poli-
tičnem položaju. Zaenkrat motri večinska opo-
zicija povsem pasivno napore profesorja
Szymanskega za sestavo vlade ter napove-
dne, da bo jasno opredelila svoje stališče
napram eventualni novi vladi šele tedaj, ko
se bo predstavila v Sejmu.

Zadnja pot dr. Matka Laginje

Veličastno slovo Zagreba od bivšega hrvatskega bana — Velika
udeležba pri pogrebuZagreb, 21. marca. n. Danes ob 3. popo-
ldne se je vršil slovesen pogreb bivšega hr-
vatskega bana dr. Matka Laginje. Nekaj
pred 3. uro je prispela pred Umetniški pa-
viljon rodina pokojnika, takoj za njo nad-
škof dr. Bauer, zastopnik Nj. Vel. kralja
armijski general Matić, ban savske banovi-
ne dr. Silović, minister za socialno politi-
ko in narodno zdravje dr. Mate Drinković,
navzoči pa so bili komandant mesta ge-
neral Belimarković, podban Stojanović ter
mnogo visokega uradništva.Nekaj minut po 3. je šest istrskih akade-
mikov preneslo posmrtno ostanke pokojni-
ka z mrtvaškega odra v Umetniški pavil-
jonu na mrtvaški voz, nakar je nadškof dr.
Bauer ob asistenci višjih duhovnikov opravi-
lil cerkvene obrede. Medtem se je na
Zrinjevcu uredil veliki pogrebni sprevod.
Policija je morala pred paviljonom posta-viti kordon, da ni bil naval občinstva pre-
velik. Pred Umetniškim paviljonom se je
poslovil od velikega pokojnika župan dr.
Srkulj, ki je končal svoj krasen poslovilni
govor z besedami: »Pokojnik je bil velik
apostol svojega naroda, bil je dober Hrvat,
dober Jugoslovan in dober Slovan.« Nato
je govoril zastopnik istrskih beguncev Ante
Dukić, ki je očrtal velespešno delo pokoj-
nika za istrsko ljudstvo.Na čelu sprevoda, ki se je formaliziral izpred
paviliona, je korakala rodna policijske stra-
že, sledili so Istrani z deklicami v istrskih
narodnih nošah, ki so nosile venec z napi-
so »Svojemu očetu«. Skupina Istranov je
šla okoli 4 tisoč oseb. V sprevodu so bili
nadale načelnik osrednjega tiskovnega ura-
da Milan Marjanović, društvo »Soča« iz
Ljubljane, organizacija emigrantov »Orijem«
iz Ljubljane, organizacija Istranov iz Za-greba, nekdanji tržaški narodni voditelj dr.
Gregorin, Jugoslovenska akademika čitalni-
ca, akademiki, Jugoslovenska Matica, So-
kol, deputacija iz Kastavščine, zastopniki
vseh kulturnih humanitarnih in gospodars-
kih organizacij iz Zagreba, ne izjemši no-
vinarjev, zagrebški mestni načelnik dr. Sr-
kulj, predsednik stola sedmorice dr. Cimić,
predsednik upravnega sodišča in bivši ve-
liki župan dr. Zoričić itd.Sledila je vojaška godba, za njo pa so
nosili odlikovanja pokojnega dr. Laginje,
krasen venec Nj. Vel. kralja, vlade itd. Mrt-
vaški voz so peljali štirje konji. Častno stra-
žo pa so tvorili istrski akademiki. Svoicem
pokojnika so sledili minister dr. Drinković,
ban dr. Silović, bivši minister dr. Mažuranić
in druge odlične osebnosti. Na vsaj poti so
bile po ulicah prizgane svetilke ter odeje
v črno.Na trotoarjih se je zbrala velika množica
občinstva. Avtobusi in avtomobili so
imeli ogromno posla in niso mogli spraviti
vseh meščanov, ki bi radi na pokopališče,
na Mirozoi. Ob grobu je izpregovoril v
imenu Istre dr. Frano Brčić, za njim bi-
viši minister dr. Živko Petričić in imenu Ju-
goslovenske Maticе ter kot poslednji zastopnik
istrske omladine akademik Ante Rolnić.
Končno je zapel žalostinko oratorijski zbor
župne cerkve sv. Marka.

Zima v Bosni

Banjaluka, 21. marca. s. Zaradi lepega
in toplega vremena, ki je vladalo pretekle
dni v tukajšnjih krajih, so že ozeleneli
travniki in pričeli brsteti gozdovi. Snač pa
je nemadoma po kratkem dežju pričelo sne-
žiti ter je pokrnil sneg ne samo hribe, tem-
več tudi doline in mestne ulice. Tudi iz
okolice javljajo, da je zapadel sneg.

Silno neurje v Podrinju

Sarajevo, 21. marca. n. V Podrinju je divjala
danes strahovita burja in nevihta, ki je povzro-
čila ogromno škodo. Najhuje je prizadet srez
valjevski, kjer je burja odkrivala hiše ter ruvala
telefonske drogeve. Reke so zaradi deževja sil-
no narasle.

Obletnica umora T. Schlegla

Zagreb, 21. marca. n. »Novosti« posvečajo ve-
lik del svoje povečane številke obletnici tragične
smrti Toni Schlegla. V več člankih opisujejo
Schlegla kot politično osebnost, citirajo razne
mislji iz njegovih neštetič člankov ter posdar-
jajo idejo pokojnika, ki jo je izražal v tolikih
svojih člankih. Jutri ob 9. dopoldne se bodo čla-
ni redakcije listov Jugoštampe, kakor tudi osta-
lo osebje podjetja poklonili na grobu pokojnika.

Za ponesrečene parnika »Dakse«

Zagreb, 21. marca. n. V nedeljo 23. t. m. bo
ob 11. dopoldne v Narodnem gledališču matine-
ja v korist rodinam ponesrečenih mornarjev
našega broda »Dakse«. Matinejo priredi »Dalmat-
inski skup« v Zagrebu.

Stalin še ni odstopil

Moskva, 21. marca. d. V uradnih krogih
se vesti o odstopu Stalina kot generalnega
tajnika komunistične stranke, odločno de-
mantirajo. O tem vprašanju more sklepiti
samo strankin kongres, ki pa se bo vršil
še 15. maja v Moskvi.

Zbližanje med Poljsko in Nemčijo

Komentarji svetovnega časopisa prinašajo zadnje dni vesti pod naslovom izboljšanja odnošajev med Poljsko in Nemčijo. Popolnoma po pravici, zakaj v tem pogledu so zadnji dnevi res prinesli novosti, ki v polni meri zaslužijo gorenji naslov.

Predsednik Hindenburg je podpisal likvidacijsko pogodbo med Poljsko in Nemčijo. Pozornost sveta je ob priliki, ko je Hindenburg pač signiral Youngov reparacijski načrt, a odklonil podpis pod nemško-poljski sporazum, pač spregledala pomien tega dejstva, ali očitno je za to, ker je Youngov pakt sam absorbiral njeno pažnjo. V resnici pa se je vsak pozornejši bralec zavzelo vprašal, kaj bi mogel biti smisel in namen Hindenburgove rezerve.

Na srečo se je izkazalo, da je bila odločitev Hindenburgovega podpisava samo — odločitev in še to samo formalna. Kancelar velli, da je odrekel podpis samo, ker so mu nekateri pravniki izjavili, da bi bil podpis pogodbe v nasprotju z nemško ustavo. Ko pa se je predsednik prepričal, da so ti ugovori neutemeljeni, je poljsko-nemško pogodbo podpisal.

Brž naslednji dan pa se je podpisal poljsko-nemški trgovinski sporazum. Tudi ta pogodba je ogromne važnosti za bodoče odnose med obema državama. Saj se označuje kot konec poljsko-nemške carinske vojne, ki je trajala že nekaj let.

Zgodovina poljsko-nemških trgovinskih nasprotij je znana. Po pravici so jo označevali kot izraz hudih političnih nasprotij med obema državama in trdili, da jo je sprožila ekstremistična struja nemškega nacionalizma, ki se noče sprijazniti z dejstvom obnovljene poljske državnosti, osobito pa z današnjimi mejami Nemčije na vzhodu. Domnevala je, da bo z gospodarskim pritiskom oškodovala Poljsko in ji z gospodarskim neugodnostmi otežila tudi politično življenje. To domnevo so se slabo obnesle. Poljska je sprejela carinsko vojno in našla izhoda iz gospodarskih ne-

prilik s tem, da je iskala novih trgov za svoj izvoz, pa tudi drugje kupovala svoje industrijske potrebščine. Važno vlogo so igrali pri tem nemški agrarni krogi, ki so se na ta način zavarovali zoper konkurenco poljskih poljedelskih pridelkov in živine.

Ponovno se je poskušalo z obeh strani, kako bi se premostila nasprotja, pa vselej se je izkazalo, da so jim korenine v političnih nagibih. Zato pogajanja niso dovedla do uspehov. Končno so pogajanja vendarle krenila na gospodarsko področje samo in sporazum se je dosegel. Gotovo je upravičeno domnevati, da je k uspehu bistveno pripomogel sklep likvidacijskega pakta, ki je prinesel izboljšanje odnošajev v političnem pogledu; takšne nade so se namreč stavile nanj že pred meseci, ko se je podpisal od obeh delegacij.

Poljsko-nemška trgovinska pogodba ureja gospodarski promet med obema državama za dobo enega leta z določbo, da se obnovlja vsako naslednje leto avtomatično. Regulira v glavnem uvoz industrijskih izdelkov, namenjenih na Poljsko. S tem se je našla spet baza za pričetek normalnih trgovinskih odnošajev med obema državama, ki sta kot sosedji v toliki meri vezani druga na drugo. To tem bolj, ker so bile gospodarske zveze preko sedanje poljsko-nemške meje vedno tako tesne in je dotedanja carinska meja ustvarjala zares zelo absurdno stanje.

Nemčija je v zadnjih letih prav gotovo na potu realne politike. Ta princip ji veleval, da si tudi pred stanjem na vzhodu ne zapira oči, marveč računa. Rezultat tega spoznanja in te smeri je prav gotovo podpis obeh pogodb, likvidacijske in gospodarsko-trgovinske, ki pomenjata obe koristi ter žrtve na obeh straneh. Samo po tej poti pa se more priti do pravega sporazuma in zblizanja, ki ga povojna Evropa tako zelo potrebuje.

Čabar dobi davčno upravo

Beograd, 21. marca. Č. Minister financ je izdal sklep, po katerem se ustanovi na ozemlju dravske finančne direkcije posebna davčna uprava za čabarski srez s sedežem v Čabru.

Proti zvišanju krušnih cen v Zagrebu

Zagreb, 21. marca. n. Po daljšem molčanju so se dne vendar pričeli resno reševati vprašanje podražanja cen kruha v Zagrebu. Že dalje časa so se čuli glasovi ogorčenja iz vrst meščanstva proti zagrebskemu tržnemu nadzorstvu, češ da ni interveniralo ob priliki podražitve kruha, ki je bilo izvršeno pred nekaj tedni. Danes se je doznalo, da je zagrebsko tržno nadzorstvo prijavilo sodišču več zagrebskih pekov zaradi navijanja cen. V prijavi navaja tržno nadzorstvo, da je vzel za podlago proučevanja položaja knjige zagrebske delavske pekarnice ter je prišlo na podlagi njihovih podatkov do prepričanja, da so povišane cene kruha brez pravične podlage, zaradi česar je potrebna zaščita sodišča.

„Francoski dan“

Beograd, 21. marca. p. Danes popoldne so se v francoskem klubu sestali predstavniki naših nacionalnih društev s častnim odborom zaradi priprave na prireditve francoske dne po vsej naši državi v svrhu zbiranja prispevkov za poplavlence v južni Franciji. Kakor znano, so častni člani pripravljalega odbora predsednik vlade general Živković, minister socialne politike dr. Drinković, nadškof dr. Bauer, reis ul Ulema Čaušević, veliki rabin Alkalaj, ministri Uzunović, dr. Korošec, dr. Kumandir ter Boža Maksimović, predsednik Srbske akademije znanosti in predstavniki raznih drugih društev ter ustanov. Francoski dan bo 5. aprila.

Nenavadni vzrok za ločitev zakona

Praga, 21. marca. h. Nenavaden zakonski spor je predmet razprav olomuškega nadškofovskega konzistorija in olomuškega okrajnega sodišča. V kraju nedaleč od Olomuca je že 17 let živel skupaj zakonski par. V zadnjem času se je žena začela pritoževati, da mož grdo ravna z njo. Hotela se je ločiti od njega ter se je obrnila za svet na župnika. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je žena kljub sedemnajstletnem skupnem zakonskem življenju ostala devica. Župnik je svetloval ženi, naj zahteva razveljavitev zakona, ter jo je poslal k olomuškemu nadškofu. Olomuški nadškof je odredil zdravniško preiskavo, ki je v polnem obsegu potrdila ugotovitve župnika. Mož sam je izjavil, da ga njegova mati pred poroko ni podučila o zakonskih dolžnostih, ki jih zaradi tega tudi ni mogel izpolnjevati. Odločitev konzistorija bo šla v Rim, kjer bo papež odredil razveljavljenje zakona. Z zadevo se bavi tudi olomuško okrajno sodišče, da uredi civilne zahteve.

Samomor prekmurskega odvetnika

Subotica, 21. marca. k. Davi se je obesil na podstrešju svojega stanovanja tukajšnji odvetnik dr. Artur Geiger. Pokojnik je bil splošno priljubljen ter mirnega in tihega značaja. Živeno je bolehal že dolgo in ga je končno ta bolezen pognala v prerano smrt. Bil je tudi predsednik tukajšnje židovske verske občine.

Ustreljen tihotapac

Murska Sobota, 21. marca. k. Pri Znanjli ob madžarski meji sta snoči zalotila dva službojčka finančne stražnice dva tihotapca, ki sta prihajala z madžarske strani preko meje. Ko sta prišla na naše ozemlje, sta ju stražnica pozvala, naj se ustavita, toda tihotapca se za poziv nista zmenila ter sta začela bežati. Ko tudi ponovni poziv ni nič zalegel, sta stražnika uporabila orožje ter oddala za beguncema več strelcev. Eden tihotapac je ušel, drugi pa je obležal mrtve, zadel od stražniške kroglice. Identiteta ustreljenega tihotapca še ni ugotovljena, ker niso našli pri njem nikakih dokumentov. Danes je odšla iz Murske Sobotne na lice mesta uradna komisija, da ugotovi dejanski stan.

Prvi teden šahovskega turnirja

Šahovski turnir za prvenstvo Ljubljane je v polnem teku. Že začetek kaže toliko presenečen, da so se vse prognoze, ki so napovedovale kot brezdvomne favorite Vogelnika, Furlanila in Milana Vidmarja, izkazale kot zmotne. Start teh treh matadorjev je vse prej kakor start favoritov.

Iz štirih partij je Vogelnik dosegel 1 in pol točke, Milan Vidmar samo 1, Furlani pa še vedno stoji na tabeli praznih rok. Doživel je tri težke poraze, ki so ga vrgli čisto v ozadje in si bo le težko izvojeval kako nagrado. To je pri igralcu njegovih kvalitiet gotovo le posledica predolga pavziranja. Zato pa so v ospredju tabele novi ljudje, od katerih si je Rupnik gotovo priporil najpomembnejše točke. Dobil je po vrsti proti Milanu Vidmarju, Vogelniku in Furlaniju in je na čelu tabele s štirimi zmaganimi. Od vseh udeležencev ima on trenutno najboljši nade na prvo mesto. Skupno z njim vodita še Ludovik Gabrovšek in Cibic. Gabrovšek je gotovo najpomembnejši tekmelec Rupnika, ker je že premagal Furlanija in Zidana. Cibic se drži presenetljivo dobro in njegova zmaga nad Vogelnikom je gotovo mala senzacija za vse, ki poznajo razmere v ljubljanskem šahovskem klubu. Vendar se pričakuje, da ne bo vzdržal do konca ker ima pred seboj še težke partije. Četrta na tabeli je trenutno Ciril Vidmar, ki pa še ni v formi in igra nesigurno. Važno bo njegovo srečanje s petem kolu s Cibicem. Izvrstno se drži tudi prvi Zimbek in Kavečič. Zimbek se je afirmiral kot nevaren igralec s svojo zmago nad Milanom Vidmarjem. Erker je resen, soliden igralec, ima pa preveč defenzivno igro in ne more v tabeli naprej. Mnogo bolj uspešno dosegel Zidan, ki pa igra silno nestalno in bo le težko dosegel kako nagrado. Bajec, licen in Julij Gabrovšek imajo težko stališče proti rutiniranejšim nasprotnikom, vendar ni dvoma, da se bo šaharski spreminjal na tabeli po njih zaostavi.

Stanje po IV. kolu: Cibic, Ludovik Gabrovšek, Rupnik 4, Ciril Vidmar 2 in pol, Kavečič 2, Hren 1 in pol (1), Vogelnik, Zimbek 1 in pol, Zidan, Milan Vidmar 1 (1), Erker pol (2), Bajec pol, Furlani 0 (1), Julij Gabrovšek 0.

Gradbena dela ljubljanske občine

Kaj je vzrok primanjkljaju v proračunu mestne občine ljubljanske?

Včeraj smo navedli glavne postavke rednega proračuna ljubljanske mestne občine, ki izkazuje pri potrebščinah v znesku Din 48.442.398 primanjkljaja Din 1.139.168. Ta primanjkljaj se bo moral pač pokriti s prihranki, ki bodo dosegli pri skrajnem varčevanju v mestnem gospodarstvu. Proračun izrednega prometa pa izkazuje pri potrebščinah v znesku 37.023.377 Din primanjkljaja 7.025.567 Din, za čigar pokritje bo treba najeti posojilo. Od kod ta primanjkljaj v izrednem prometu?

V proračunu izrednega prometa je na razpolago iz posojila 10.000.000 Din za tlakovanje ostanek 1.022.970 Din, iz investicijskega posojila 6.200.000 Din za mostove, vodovod itd., ostanek 1.927.840 Din, posojilo 3.500.000 Din v celoti za kanale, iz posojila 1.500.000 Din za vodne zgradbe in mostove znesek 690.000 Din, na račun kaldrmskega fonda za carinska skladišča, tlakovanje itd. 20.000.000 Din, iz posojila 7.000.000 Din za regulacijo mesta znesek 2.857.000 Din, dočim za razna druga dela, ki jih je sklenil občinski svet v znesku 7.025.567 Din, ni nobenega kritja ter bo treba šele posojilo najeti, ako se bodo hotela izvesti.

Tlakovanje ulic

S preostankom 10 milijonov posojila za tlakovanje cest v znesku 1.022.970 Din se imajo izvesti letos naslednja dela: zalivanje drobnega tlaka pred Skofijo 36.270 Din, tlakovanje Pražakove ulice med Cigaretovo ulico in Dunajsko cesto 148.780 Din, tlakovanje Semeniške ulice 84.800 Din, tlakovanje cest ob tramvaju in manjša tlakovna dela 753.120 Din.

Novi mostovi, vodovod na Barju

S preostankom investicijskega posojila 6.2 milijona dinarjev v znesku 1.927.840 Din se imajo napraviti: most čez Mali graben na Opearski cesti in most čez Gradaščico v Groharjevi ulici 600.000 Din, ureditev Strelške ulice 100.000 Din, podaljšanje vodovoda na Barju 200.000 Din, naprava in popravilo stranišč 450.000 Din, nakup in popravilo smetarskih voz 350.000 Din, ureditev dohodov na Grad in prostora pred cerkvijo sv. Jožefa ter razna manjša dela 227.840 Din.

Razširjenje kanalizacije

Posojilo 3.5 milijonov dinarjev za kanale se bo porabilo za: zbiralnik na Vilharjevi cesti 1.800.000 Din, kanale za Rutarjevo, Škrabčovo in Streljevo ulico 150.000 Din, zbiralnik pod Rožnikom v podaljšku Dobrolovo ulice 960.000 Din, aparat za torkretiranje (pri vzdrževanju starih kanalov 170.000 Din, razne manjše kanale 420.000 Din.

Regulacija Gradaščice

Iz posojila 1.5 milijonov dinarjev za vodne zgradbe in mostove se bo letos porabilo 690.000 Din in sicer za regulacijo Gradaščice od Trnovskega mosta do Gorupove ulice 220.000 Din, regulacijo Gradaščice na progi Kolesarjeva-Viš 250.000 Din, za zgradbo mostu pri trnovski cerkvi 220.000 Din.

Poraba kaldrmskega fonda

Na račun kaldrmskega fonda v višini 20 milijonov dinarjev, se ima izvršiti naslednji program: zalivanje regularnega tlaka na strnem delu Miklošičeve in južnem delu Resljeve ceste ter na Masarykovi cesti med Resljevo in Dunajsko cesto, tlakovanje Gosposvetske ceste, ostalega dela Resljeve ceste, Šmartinske ceste (med Bohoričovo ulico in Vilharjevo cesto), nove Vilharjeve ulice, novega carinskega dvorišča in Masarykove ceste (med Resljevo in Šmartinsko cesto) z granitnim drobnim tlakom, pridobitev potrebnega železnikega in privatnega zemljišča za komunikacije in za carinske svrhe, zgraditev stanovanjske kolonije za carinske uslužbence, zgraditev carinskih skladišč in upravnega poslopija ter prestavitve nekaterih železniških objektov.

Za regulacijo mesta

Iz posojila 7 milijonov dinarjev za regulacijo mesta se bo letos porabilo 2.857.000

Din in sicer za odkup Mühleisnove hiše v Pražakovi ulici ter napravo fasade 357.000 Din, za nakup pekovskega sveta v svetokrižkem okraju za 2.500.000 Din.

Nameravana dela, ki predstavljajo proračunski primanjkljaj

Na podlagi raznih sklepov občinskega sveta in njegovih odsekov, naj bi se izvršila naslednja dela, za katera pa ni kritja: mrtvašnica pri Sv. Križu 300.000 Din, mrtvaška veža 3.000.000 Din, popravilo magistrata 700.000 Din, popravilo Mestnega doma 500.000 Din, zgradba kapelice za vojaške grobove 50.000 Din, zgradba skladišča na poljanskem sejmišču 300.000 Din, ureditev uradnih prostorov za mestno cestno nadzorstvo 100.000 Din, nakup sveta za razširjenje raznih komunikacij 300.000 Din, naprava železobetonske brvi čez Gradaščico pri Tenenteju 20.000 Din, nakup škroplilnega avtomobila 150.000 Din, nakup stroja za drobljenje gramozu 150.000 Din, nakup bencinskega traktorja 190.000 Din, nakup kotlov za škropljenje ulic 100.000 Din, razširjenje mestnega zavetišča za onemogle 250.000 Din, naprava novih kabin in tlakovanje kopalnice v Kolesarjevi 20.000 Din, poprava javnih spomenikov 43.400 Din, naprava električne ure na Karlovskem mostu, Hradeškega mostu in pri cerkvi sv. Krištofa 87.507 Din, naprava treh javnih telefonskih govornic 51.600 Din, konkurenčne nagrade za najlepše okrašena okna, balkone itd. 3000 Din, naprava avtomatizirane centrale za javljenje požarov I. obrok 100.000 Din, podpora Narodni galeriji in gledališču 350.000 Din, nakup sveta za šolsko polikliniko 250.000 Din. Za vse navedeno je potrebna vsota 7.025.567 Din, ki predstavljajo primanjkljaj v proračunu izrednega prometa.

Nujno potrebna javna dela

Mestno občino pa čakajo seveda še mnoga javna dela, ki bodo zahtevala znatnih stroškov. Kakor posnemamo iz referata gradbenega urada, ki je priložen pojasnilno proračunu, so nujno potrebna naslednja dela: zgradba šole za severni del mesta (Bežigrad), zgradba dekliške šole za Sv. Petra predmestje in Vodmat, naprava novega magistratnega poslopija (na Vodnikovem trgu), preskrba prostorov za mestni muzej in galerijo, naprava tržnice ob Ljubljani pri načrtih arh. Kellera ali pa prof. Plečnika, zgradba nove ljudske kopeli, preureditev Ljubljanskega gradu, poprava dosedanjih potov in naprava dostopa za Mestnim domom po načrtu prof. Plečnika, končna rešitev premostitve smodnišnice, zgraditev novega upravnega poslopija, kontumacne klavnice, kontumacnih hlevov, desinfekcijskega objekta mestne klavnice in ureditev sejmišča, preskrba primerne zemljišča za moderno ogrevalnico s spalnicami in drugimi prostori ter za aerodrom, razširjenje omrežja cestne železnice na Vič in Šiško, odkup in zamenjava parcel za izvršitev regulacije svetokrižkega okraja, preureditev Marijinega trga in naprava mostov ob trgu v zvezi z regulacijo Ljubljane, preureditev Ribjege trga, napravi brvi ob Gerberjevi hiši ter pri novi mestni hiši ob Poljanskem nasipu, ureditev obrežja Ljubljane, Ambrozevega trga, Vrazovega trga, Hrvatskega trga, Tabora, Vodmatskega in Borštnikovega trga.

Vsa imenovana dela in dela, ki so v zvezi s splošno regulacijo mesta s svetokrižkim okrajem in sosednjimi občin (navoz na Dunajski cesti in Celovski cesti ter druga križišča z železniškimi napravami), bodo stala mestno občino ogromne vsote, za kar bo treba o pravem času preskrbeti denar na sredstva. Razvoj avtomobilskega prometa zahteva, da se utrdi gornja plast mestnih cest, urediti je treba v centru mesta še nad 80.000 kvad. metrov trotoarjev, izpopolniti škropljenje ulic ter razširiti kanalizacijo itd.

Ob složenem delu občinskega sveta ter smotrenem gospodarstvu je pričakovati, da bo ljubljanska mestna uprava mogla zadostiti potrebam časa, kar potrjuje razvoj Ljubljane sam v zadnjih letih.

1. aprila bo uveljavljen nov ruski koledar

Brezbožniki napovedujejo novo kampanjo proti pripadnikom vseh ver

Berlin, 21. marca s. Kakor javljajo iz Moskve, bo novi ruski koledar, v katerem bodo odpadle vse nedelje in vsi cerkveni prazniki, stopil v veljavo 1. aprila. Strokovne organizacije se pripravljajo na kampanjo proti velikonočnim praznikom. Od tega marca do sredi maja se bodo vršila v delavskih klubih, tvornicah in vojašnicah protiverska predavanja. Dne 19. aprila se bodo v Moskvi vršile velike protiverske demonstracije s karnevalističnimi scenami, pri katerih bodo zasmejavali cerkev in duhovnike. V zvezi s temi manifestacijami se bo vršila velika propaganda za pristop v Ligo brezbožnikov.

Vendar na pričakujejo nekateri, da bodo morda oblasti poskušale omejiti te manifestacije, ker smatrajo, da je preynet radikalizem zelo škodoval komunistični stvari.

Spor med Severingom in turinško vlado

Turinška vlada je solidarna z notranjim ministrom dr. Frickom — Imenovanje preiskovalne komisije

Berlin, 21. marca. d. Spor med nemško vlado in turinško deželno vlado zavzema vedno ostreje oblike. Na včerajšnji seji turinškega deželnega zbora, je podal minister Braum v imenu vlade ostro izjavo proti državnemu notranjemu ministru Severingu. Turinška vlada odločno zavrača represalije državnega notranjega ministra in zahteva takojšnjo izplačilo državne subvencije. Turinška vlada je izpolnila vse pogoje in je zategadelj ustavitel prispevka v nasprotju z obstoječimi zakoni in določbami ustave.

Indski narod sledi pozivom Gandhija

Nad tisoč Indijcev je že odložilo javne funkcije in se pridružilo nacionalističnemu gibanju

Ahmedabad, 21. marca. d. Vodja indijskih nacionalistov Gandhij, je po šest dnevni pohod v Raas, kjer se namerava nekaj časa ustaviti in odpočiti. Angleške oblasti so napovedale: da ga bodo tu aretirale, ker ni dovoljeno, da namerava uresničiti svojo napoved in prodreti do morja, da bi na ta način organiziral pred vsem odpor proti angleškemu monopolu na sol.

Ob prihodu ga je sprejela velika množica, na katero je imel Gandhij daljši nagovor. Pozval jo je, naj se pridruži njegovemu pohodu v znak protesta proti aretaciji Patela, vendar pa je opozarjal na to, da ne sme nihče pričakovati usmiljenja od angleških oblasti, če bo zaradi tega preganjan in zaprt. Obenem je pozval vse javne funkcionarje, naj odložijo svoja mesta. Izjavil je, da je doslej sledilo njegovemu pozivu že nad tisoč Indijcev, ki so zavzemali mestoma zelo odlične javne funkcije.

Kmalu po svojem prihodu v Raas, je Gandhij sprejel obširno pismo, domnevno iz krogov indijskih revolucionarjev, ki ga obveščajo, da bodo za dobo treh let stavili vse svoje moči v njegovo službo. Če pa se bo med tem izkazalo, da njegova metoda borbe proti angleški nadvladi ni pravilna, se bodo odločili za nasilje in proklamirali meščansko vojno, ki naj bi se pričela 19. marca 1933.

Bombay, 21. marca d. Pokret Gandhija za osamosvojitve Indije, se kljub vsemu prizadevanju angleških oblasti, da bi ga zatrl, vedno bolj širi. Včeraj se je vršilo v Poona ogromno zborovanje indijskih

Na pobudo državnega predsednika Hindenburga, je nemška vlada na svoji včerajšnji seji razpravljala tudi o tem konfliktu in pozvala turinško vlado naj uvede proti turinškemu notranjemu ministru dr. Fricku preiskavo. Tudi državna vlada bo s svoje strani imenovala posebno preiskovalno komisijo. Ustavitel državne subvencije pa ostane tako dolgo v veljavi, dokler preiskava ne bo zaključena. Razen tega je nemška vlada razpravljala o tem, da se s posebnim zakonom v bodoče preprečijo slični incidenti.

Dr. Wotawa odloži predsedstvo Velenemske stranke

Dunaj, 21. marca g. V vodstvu velenemske ljudske stranke se pričakuje izprememba. Načelnik velenemske ljudske stranke dr. Wotawa se je odločil odložiti svoje predsedniško mesto. Na njegovo mesto bo najbrž stopil bivši trgovinski minister dr. Schürf. Dr. Wotawa bo svoje predsedniško mesto odložil že na strankinem zboru, ki se bo vršil za Veliko noč v Solnozradu, ter odklonil zapovedno izvolitev. Ta odločitev je v zvezi z vedno večjim nezadovoljstvom z vodstvom dr. Wotave.

nacionalistov, na katerem je bilo sklenjeno, da se organizira nov pohod k solinam, v svrhu dobavljanja soli izven angleškega monopola. Vodstvo tega pohoda bo prevzel Gandhijev učenec Satya Rahis.

Ahmedabad, 21. marca AA. Kakor poročajo, bo odbor vseindijskega kongresa razpravljal o predlogu, naj se s 6. aprilom prične po vsej Indiji z agitacijo za nepokorščino napram oblastem in vprašanju solnega monopola. Tega dne bo Gandhij otvoril kampanjo v Jalalpurju.

Delhi, 21. marca AA. Kljub temu, da je minil že teden odkar je pričel Gandhij svoj pohod v Jalalpur, je ostala Indija popolnoma mirna in ni bilo nikler upora proti oblastem.

Dr. Wotawa odloži predsedstvo Velenemske stranke

Dunaj, 21. marca g. V vodstvu velenemske ljudske stranke se pričakuje izprememba. Načelnik velenemske ljudske stranke dr. Wotawa se je odločil odložiti svoje predsedniško mesto. Na njegovo mesto bo najbrž stopil bivši trgovinski minister dr. Schürf. Dr. Wotawa bo svoje predsedniško mesto odložil že na strankinem zboru, ki se bo vršil za Veliko noč v Solnozradu, ter odklonil zapovedno izvolitev. Ta odločitev je v zvezi z vedno večjim nezadovoljstvom z vodstvom dr. Wotave.

Dva velika požara v Rumuniji

Bukarešta, 21. marca. AA. Požar je uničil v vasi Slobozila nad 30 hiš. Trile otroci so našli grozno smrt v plamenih. V vasi Bolana pa je podoben požar uničil 20 pristav in povzročil znatno škodo.

Občine in novi zakon o bolnicah

Prispevki občin za zgradbo novih in vzdrževanje obstoječih bolnic pomenijo novo obremenitev občinskega gospodarstva — Potreba reorganizacije občinskih financ v splošnem

V »Uradnem listu« je objavljen novi zakon o bolnicah, ki je stopil že v veljavo. Zakon ureja organizacijo bolnic ter deli bolnice na državne, banovinske in občinske. V državne banovinske obstojajo samo banovinske in občinske bolnice. Glede na bolnice v Ljubljani je minister za socialno politiko in narodno zdravje pooblaščen, da sme prevzeti v državno upravo sporazumno z banško upravo sedanjo banovinsko (splošno in žensko) bolnico v Ljubljani in banovinsko bolnico za duševne bolne na Studencu.

Ustanavljanje in gradnja novih bolnic spada v dolžnost države, banovine in mestnih občin s preko 20.000 prebivalci. Če se izda pristojna določba, da je ustanoviti in zgraditi novo bolnico ali razširiti bolnico, se morajo pozvati zaradi sodelovanja in porazdelitve stroškov vse korporacije, ki so po tem zakonu dolžne ustanavljati in graditi bolnice. Iz državnih sredstev se sme podpirati ustanavljanje, graditev novih in razširjanje sedanjih bolnic s tem, da se dajejo banovinam in občinam brezobrestna posojila samo, če določijo banovine ali občine za zgraditev in ustanovitve nove bolnice ali za razširjenje bolnice v svojem proračunu najmanj polovico potrebnih sredstev.

Če obstoji na sedežu mestne občine

s preko 20.000 prebivalci državna ali banovinska bolnica, mora prispevati mestna občina za vzdrževanje te bolnice redno letno dotacijo v znesku 6 odst. rednih letnih izdatkov bolnice. Za občine, ki jo morajo plačati, pomeni ta dotacija težko obremenitev proračuna, zlasti ako se še upoštevajo predpisi zakona o zdravstvenih občinah, po katerem morajo občine plačevati vse bolnične pristojbine za zdravljenje svojih siromašnih pripadnikov ter morajo postavljati in plačevati zdravniške, sestre-pomočnice in babice ter izvrševati ostale predpise tega zakona. Glede na finančni položaj občin postajajo vsa ta bremena, ki se občinam zalagajo, nevezdržna in država bo morala čimprej skrbeti za reorganizacijo finančnih razmer občin ter poskrbeti za dohodke občin, ako naj prevzamejo vsa mogoča opravila, ki se jim po zakonu predpisujejo.

Odlikovanje

Beograd, 21. marca AA. Ni. Vel. kralji je odlikoval z redom sv. Save I. reda dr. Avgusta Lumierja, zdravnika v Lyonu.

Strašen požar ob Kaspiškem morju Teheran, 21. marca s. Kralj Banderah ob Kaspiškem morju je zadel velika požarna katastrofa. 394 hiš je v razvalinah. Požar je zahteval tudi več smrtnih žrtev in številne ranjene.

Naši kraji in ljudje

Bratje – seljaki iz Kruševca, pozdravljeni v naših krajih!

Ljubljana, 21. marca. S potniškim vlakom ob 13.52 so prispeli iz Zagreba v Ljubljano srbski seljaki iz okolice Kruševca, skupina 80 mladih, kretnih in stasitih mož, ki so od 16. t. m. na potovanju po naši državi, da spoznajo v prvi vrsti prosvetne in gospodarske prilike v raznih pokrajih. Turneje seljakov iz Bivolja in kruševske okolice je organiziralo bivolislo kulturno-prosvetno društvo »Svetlost«. Skupino vodijo svečenik Hranislav Tomić, predsednik »Svetlosti«, Živan Matić in urednik kruševske lista »Jugoslavije« Aleksa Komatović.

Na glavnem kolodvoru so se zbrali k sprejemu srbskih seljakov načelnik kmetijskega odseka banske uprave inž. Podgornik, magistrski tajnik dr. Riko Fux, učitelj Ribičič za prosvetni oddelek banske uprave in urednik Kmetijske družbe g. Kafol. Ko je vlak privozil na kolodvor, se je začela iz posebnega voza lepa srbska pesem seljakov. V imenu bana je pristožno pozdravil došle seljake in njih voditelja proto Tomića inž. Podgornik, v imenu ljubljanskega župana in mesta jim je želel dobrodošlico tajnik g. dr. Riko Fux. Proto Tomić se je za pozdrav pristožno zahvalil v imenu vseh seljakov. Kljub temu, da občinstvo ni bilo natančno obveščeno o prihodu srbskih seljakov, jih je na peronu zbrana večja množica iskreno in toplo pozdravljala. Seljaki so se uvrstili v povorko in s svojim društvenim praporom odkorakali v Delavsko zbornico, kjer jim je bil pripravljen obed.

Po kratkem odmoru so si seljaki v spremstvu inž. Skubica in učitelja Ribičiča poudarili ogledali razne zanimivosti mesta. Odšli so tudi na Grad, od koder se jim je ob pravem vremenu nudil najkrajši razgled na ljubljansko okolico. Barje, dolenski in gorenjski stran. Vzhleni se seljaki niso mogli dovolj nadeviti v solhcu se bleščeči gorskim velikanom. Ostali so na Gradu nad eno uro. Ogledali so si tudi notranjost grajskega poslopja ter so z zanimanjem povpraševali o njega zgodovini.

Okoli 18. so se povrnili z Grada v mesto. Po vseh ulicah, koder so se pojavili, so bili od pasantov bratsko pozdravljani. Povsod so s svojim lepim nastopom vzbujali največjo pozornost občinstva, ki je z velikim zanimanjem ogledovalo živopisne narodne noše. Seljaki so obličeni v enaka šumadijska odela, v »anterio« iz modrega sukna, okrašeno s črnimi in rdečimi okraski, v rjave lepe široke hlače in opanke, a na glavi nosijo šubare iz črnega lančnega krzna. Seljaki so vlnudno odzdravljali na pozdrave in postrežljivo odgovarjali meščanom na vsako vprašanje. Tudi deca se je kmalu pomešala v njih sredo. Splošno poznanost sta vzbujala tudi seljaka iz Bukovcu pri Zagrebu Fiolč in Milčec v pestri hrvatski narodni noši. Spremljata srbske seljake kot zastopniki gledališkega diletantskega zbora »Bukovaca«, ki namerava 4. aprila v Ljubljani prirediti hrvatsko seljaško svatbo.

Jutri dopoldne si bodo srbski gostje v spremstvu domačinov ogledali razne ustanove v Ljubljani. Posetili bodo mestno klavnico, zadržno mlekarico, če bo čas dopuščal, tudi gospodarsko šolo Kmetijske družbe v Marjanišču, muzej in se nekatere druge zadrzne ustanove. Popoldne ob 1.25 se odpeljejo z vlakom na Vrhniko, kjer si bodo ogledali tamšnjo mlekarico in razne druge gospodarske ustanove. Zvečer bodo prisostvovali predstavi v operi. V nedeljo se vrši ekskurzija v Gorje na Gorenjskem. Ogledali si bodo tamšnjo zadržno ustanovo, zlasti mlekarico. Od tam grejo na Bled, zvečer pa se z brzovlakom vrnejo v Ljubljano. Ob 20.30 se bo vršil v dvorani Delavske zbornice koncert prosvetnega društva »Svetlost«, po koncertu pa bo sledila prista zabava s plesom, solonastopi itd. Ob 11. zvečer priredi banka uprava na čast gostom komerz. V ponedeljek dopoldne odpotujejo na Dolenjsko. Ogledali si bodo predvsem kmetijsko šolo na Grmu in druge gospodarske ustanove, zvečer pa odpotujejo v Karlovac in preko Sušaka v Dalmacijo, odkoder se vrnejo preko Sarajeva v domovino.

Velika novost na jubilejnim koncertu Ljubljanskega Zvona

Opozarjamo ljubljansko občinstvo na veliki jubilejni koncert pevskega zbora Ljubljanski Zvon, ki se bo vršil povodom 25. letnice društva v ponedeljek zvečer v Unionu. Ne samo, da ta popularni in vzorno agilen pevski zbor zasluži ob svojem lepem jubileju velik in odkrit dokaz simpatij, ki jih uživa med ljubljanskim občinstvom, marveč je tudi sam poskrbel, da bo poslušalce presenetil z izbranim sporedom in jim nudil prvostven umetniški užitek.

Najzanimivejši in obenem najobsežnejše delo, ki bo ta večer doživelo prvo izjavo, je Emil Adamičeva suita »Saljivke«. Skladba obsega 36 strani, je v konceptiji, izvedbi in tehniki silno originalna in ima

3 dele. Prvi del je naslovljen: »Čudna zdravila« (narodno besedilo). Živahna tema odpravlja skladbo; kmalu se pojavi učinkovita uporaba undecimnega akorda. Močnega učinka je dvojni basso ostinato, nad katerim alti izvajajo dvotaktno ostinato figuro, dočim soprani pojo graciozno temo. V nadaljnjem delu piše Adamič izredno efektne, zvočne, tehnično napredne zborovski stavek. Drugi del se imenuje: »Tančaj črni kosa«. Alti začno z ostinato figuro enega takta, soprani pa se razpojo v fio-viturah, koloraturah, tropah, dražestno in prikupljivo. Mezzosopran imitirajo soprane in kmalu se baritoni priključujejo z izvanredno duhovito temo. Po varijacijah končuje skladba quasi fugato z efektno imitacijo. Tretji del obsega »Pastirske«. Veselo razpoloženje. Skladba instrumentalnih barv, ki zahteva tehnično izvežbanost in zelo gibčen zbor. Dobro izvajana mora doseči velik efekt. In ni dvoma, da ga bo tudi dosegla. Zato že sama ta skladba mora privabiti vsakogar, ki se kolikšak zanima za sodobna domača glasbena dela.

Dame razveseljujemo

s prelepimi pariškimi modeli pomladanskih oblek, plašev in komplejev, še bolj pa z nizkimi cenami. Vsaka dama naj si ogleda izložbe in zalogo v trgovini

F. Lukič, Stritarjeva ul. 9

Za novo šolo v Veliki Kostrevnici

Velika Kostrevnica, 21. marca.

Prebivalci katastralne občine Liberge so že nekaj let sem želeli za svojo okolico šolo. Njihova deca je dosegla šolobveznost v 6 razredni osnovni šoli v Smartnem pri Litiji. Za vso to deca je bil priključen na šmar-tenski šoli poseben razred za oddaljena deca, ki so ga obiskovali v dveh oddelkih samo po trikrat tedensko. Šolarji pa so kljub temu ugodnostim precej trpeli na dolgem potu. Oddaljenost od naseh in vasi do šole v Smartnem znaša nad 4 km, od nekaterih gorskih krajev pa celo do 9 km. Razumljivo je, da so se za svojo deca in njih pouk vneti starši oprili lepe misli, da dobe prepotrebno šolo v liberski katastralni občini. Iz svoje srede so si izbrali pripravljali odbor, oglašili so se na raznih mestih, kjer so dobili zagotovila, da bo njih akcija podprta. Ko jim je dal vsa potrebna navodila pristojni okrajni šolski nadzornik g. Bezeljak iz Litije, so vložili občani iz naslednjih krajev: Liberge, Velike Kostrevnice, Dvora Brunedrage, Lupince, Marske, Dobrave, Zagodnika Bernardovca, Jelše, Rodnega vrha Biča, Podbiča, Rebr, Preske in Tisja potom županstva v Smartnem prošnjo, ki je bila nepričakovano hitro v principu rešena: Za libersko katastrarno občino je prosvetno ministrstvo dovolilo ustanovitve posebne dvorazredne osnovne šole.

Včeraj se je sestala v Veliki Kostrevnici, kjer bo stalo novo poslopje, razlastitvena komisija, ki si je izbrala stavbeni prostor za novo šolsko poslopje in potreben šolski vrt na zemljišču bogenšperske graščine. Banske upravo je zastopal dr. Brnčič iz Ljubljane, grajsko upravo pa g. Franc Dromek iz Bogenšperke. Komisije so se udeležili tudi šolski odborniki. Upoštevalo željo okolice se je našla na licu mesta zadovoljiva formula in je bila razlastitvena lista že včeraj tudi podpisana, kar je izzvalo v vsej okolici, ki je prišla na ta način do idealne lege stavbenega prostora, vesele razpoloženje.

V nestrni želji po novi lastni šoli pa so našli pridni domačini malno sobico v hiši domačega predsednika krajevnega šolskega sveta g. Jesenjak v Veliki Kostrevnici, kjer so namestili pred nedavnim začasno učno sobo. Šolsko oblastvo pa je poslalo tja učitelja g. Alberta Polišaka, goriškega rojaka in emigranta, ki je bil premeščen v Pontu Canavese v Piemontu.

Novi šolski upravitelj je prišel takoj v prirčen kontakt z ljudstvom, ki mu gre v vseh pogledih na roko, vsaj velika večina. Kakor ima vsaka dobra stvar vedno in povsod svoje nasprotnike, ni prav nič čudnega, če jih ima tudi kostrevniška šola, ki je še le prav za prav v povojih. Zanimivo je, da je bilo vložnih proti snovanju nove šole celo nekaj protestov in pritožb, ki izvirajo zgolj iz nerazumevanja.

Šoli naklonjeno prebivalstvo želi zdaj, da izvrši svoje formalnosti še čim prej šolska komisija in da se akcija za zgradbo novega šolskega poslopja čimprej udeleži.

Prosvetna kronika litijskega šolskega okraja beleži v zadnjem času lepe rezultate v graditvi novih šol. Omenjamo nova poslopja v Znojiljah, Jevnici in Izlakah v Medijski dolini, zdaj se jim bo pridružila še nova stavba v Veliki Kostrevnici. Ta lep napredek je šteti v zaslugi litiskemu okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Ivanu Bezeljaku.

Novice iz rajhenburske fare

Rajhenburg, 21. marca. Čudne vremenske izpremembe so se zadnje dni vrstile na Posavju. A Sava, ki se v mnogih zavojih, vsa kalna in precej narasla vali mimo našega trga, nam pričue, da se je mnogo moče nalilo tudi v drugih, višjih krajih. Še začetkom tedna smo imeli precej lepo vreme, da so marsikje po vinogradih že lahko opravili rez. Jožetov praznik, ki je jutraj se kazal nekaj solnca, pa se je letos čisto sprevrgel in je deževalo vse popoldne in skoro tudi vso noč. Naslednje jutro je vstalo prijazno in vedro, vetrovi pa so s kranjske strani kmalu privallili na nebo sive oblake. Popoldne je začelo grmeti in vsula se je gosta drobna toča, ki je v par minutah pobelila pokrajino, pa kmalu tudi sneg izginila kakor kafa. Le v višjih krajih, po planinah je še obležalo nekaj snega.

Pri fari in bližnjih cerkvah so na Jožetovo zapeli zvonovi dvema, v vsej fari poznanimi starčkom: bivšemu dolgoletnemu senovskemu županu Jožetu Mirtu in farnemu organistu Francetu Majniku, ki je skromen, pošten in pobožen nad 50 let izvrševal svoj poklic. Danes dopoldne smo oba starčka ob veliki udeležbi ljudstva položili k večnemu pokolu.

Izrednih dogodkov v naših krajih ni kaj posebnih. Pač: mala, zanimiva avantura nekega Vrličana, ki je povzročil samotar-skim menihom trapistom mnogo preglavic, prebivalstvu pa snov za najrazličnejše pomenke. Mladi mož je bil pred leti frater v trapistovskem samostanu, pa ga je izvil svet in se je posvetil brivskemu poklicu. Nedavno tega pa se mu je posrečilo vtiho-tapiti se nazaj v samostan. Menda cele tri dni je prebival preoblečen v belo rašev-nato haljo zopet med molččimi brati in opravil z njimi molitve, nočeval pa v bla-gajniški sobi pod odrganimi podnicami. Močen šum je ponoči zdrnil opata: vtiho-tapljeni brivec se je bil namreč lotil bla-gajne... Zaslavljen od trapistov je pobegnil na podstrešje, kjer so ga naslednje jutro iztaknili na pomoč pozvani orožniki. Pravi, da je nameraval s trapistovskim de-narjem osnovati brivsko podjetje v Za-grebu. Zdal pa se bo že precej časa moral v zaporu pokoriti za svojo pustolovsko podjetnost.

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem temveč ji dajte

JEMALT

JEMALT lahko dajete v vseh slučajih, kadar je potrebno dati ribje olje. Dobiva se v vseh lekarnah, v malih omotih po Din 25.—, v velikih omotih po Din 42.—.

Bitka v mestni ogrejevalnici

Ljubljana, 21. marca. Povsod zunaj se že budi pomlad: z mrazom, ki letos itak ni bil poseben, je pri kraju. Zato tudi mestna ogrejevalnica v Kosovski ulici ni več tako mračna, polna, kakor je bila še pred tedni. Podnevi se odstranijo njeni gostje po raznih poslih, na večer pa, če rosi zima pomladanski dežek, vlada v njenih prostorih še vedno živahno življenje. Brezposelnosti igrajo razne igre, nekateri si pripovedujejo razne doživljaje, ki so jih imeli včeraj ali bogzna kdaj, drugi zopet zapojejo kako pesem, dočim posedajo mirnejši v svojih kotlih, čitajo časopise ali razmišljajo o usodi bodočih dni. Pozneje zvečer večina pospi in zavlađa mir. Zgodi pa se, da ni vsaka noč prav mirna, kajti ta ali oni gost ogrejevalnice se zamudi dalje časa zunaj in prirojavili med tovariše šele pomoči ali celo v jutranjih urah.

Včeraj jutraj okrog 4. jo je primahal pred ogrejevalnico brezposelni delavec Valter F. V ogrejevalnici je že stalen gost in je prebil velik del zime pod njeno streho. Valter je kolovratil poprele ves dan po raznih beznicah, zdržal pa se je tam tudi skoro vso noč. Ker je pridno zvrčal kozarce je bil pijan ko klada. Vstopivši v ogrejevalnico je pričel vpiti in se dreti kakor na živinskem sejmu. Tovariši so planili pokonci, ga nekaj časa mirili, nato pa, ker ni bil nič boljši, so ga skušali poriniti na cesto. Naleteli pa so slabo. Valter se ni dal ugnati in se je otepal vseh tako dolgo, dokler ni pristopil tudi nekoliko vinjeni Jože Z. prišel za nož in nekajkrat sunil Valterja F. v glavo.

Pocedila se je kri, med gnečo je nastalo še večje razburjenje in Jože jo je po delanju jadrno odkuril na prosto kar pri oknu. Za njim je hitel ves okrvavljen tudi Valter, ki se je pred ogrejevalnico še enkrat ustavljal, pograbil nekaj težkih kamnov in jih začel skoz okno nazaj med ostale. S kamnom je zadel brezposelnega Marka Čaja in ga občutno ranil na nogi. Za Valterjem se je nato spet zakadila gruča ogrejevalni-kih gostov, zaradi česar se je ta raje podal v tek in pribežal brez sapa na strazično št. 4, kjer je izpovedal, da je bil v ogrejevalnici pijan. Ker mu tam niso mogli ustaviti krvi, je moral priti ponj rešilni avto, ki ga je odpeljal v bolnico.

V ogrejevalnico se je odpravilo takoj v jutranjih urah več stražnikov, v namenu, da se informirajo o nočnem pretepu in da aretirajo nevarnega Jožeta Z. ki pa je bil že čez drn in strn. Iskali so ga pozneje tudi v mestu, a brez uspeha.

Roko je izgubil

Kočevje, 21. marca. Sv. Jožeta so zlasti pri nas kaj dobro praznovali. Kočevjarjev je veliko Jožetov in gostilne so bile polne godovnikov. V Koblar-jih pri stari cerkvi so v neki gostilni pili Jožeti in med njimi tudi štiri in dvajset letni Jože Kren, posestnik iz vasi Konec (Ort) pri Stari cerkvi. Nekako ob tritret na deset je Kren gostilno zapustil rekoč, da kre domov. Ko je prišel malo pred postajo v Stari cerkvi, je pridrvel vlak. Kren je po nesreči padel pod vlak. Čim je stroje-vođa opazil, da je padel pod stroj človek, je vlak v hipu ustavil. Na tleh ob železniškem tiru so našli Jožeta Krena v popolni nezavesti. Vlak mu je bil na več mestih zmečkal levo roko, tako da mu je visela samo še na koži. Nezvestnega Krena so nesli v železniški vagon in ga odpeljali v Kočevje, kjer so poiskali zdravniške pomo-

KUNEROL

100% ČISTA MAST IZ KOKOSOVH OREHOV

Ši. Drugi dan v četrtek zjutraj so Krena odpeljali v ljubljansko deželno bolnico, da mu amputirajo roko.

Kren je oženjen in je bil na glasu kot izbraven gospodar.

Nesrečni ponarejeni stotak

Ljubljana, 21. marca. Pred dvorano št. 79 justične palače je danes dopoldne hodil po hodniku 25-leten, šibek mladenič bledga obraza. Že ob 9. je prišel. Plaho se je oziral okrog. Še posebno proti vratom, kdaj ga pokličejo na odgovor. Še le ob 13. ga je sodni sluga pozval v dvorano. In mladenič je stopil pred mali senat, kateremu je predsedoval s. sv. g. Ivan Kralj. Fant je po poklicu čevljar-ski pomočnik, skrbi za mater-vdovo, ki ima skromno hišico tam v Kamniški Dobrovi.

Selanove ponarejene stodinarske bankovce še mnogi v kamniški okolici hranijo za spomin Pošta pa seveda tudi še kontrolira. Če kdo prinese tak falzifikat. Tudi Avgust H., današnji obtoženec, je dobil pred letom v gostilni v Suhadolah od nekega kmečkega fanta tak stotak za spomin. Hranil ga je doma. Letos začetkom januarja okoli Treh kraljev je prejel od svojega mojstra tedensko mezdo, nekaj nad 100 Din. Bankovec za 100 Din je bil po sredi natrgan in se mu je pozneje pretrgal na dvoje. Eno polovico je izgubil. Doma je Avgust odtrgal od falzifikata polovico ter jo zlepil s polovico pravega. V nedeljo 12. januarja okoli 20. je prišel Avgust v gostilno Ivane Rakotove v Tumiški Mlaki. V fantovski družbi je izpil 1 liter vina. Od gostilničarkega sorodnika Vomergerja je zahteval še piškote, naker je vse plačal s stotakom. Vomerger mu je vrnil 78 Din, a ko je januarja predložil na kamniški pošti omenjeni stotak, so mu ga zaplenili in stvar prijavili orožnikom, ki so pri Avgustu našli še drugo polovico falzifikata.

Državni tožilec je naperil proti Avgustu obtožbo zaradi zločina razpečevanja ponarejenega denarja (§ 235 točka 1 novega kaz. zak.) Ta paragraf določa kazen od 1 do 10 let robove.

»Ali je vse res?« je vprašal predsednik obtoženca.

»Vse je res. Poravnal sem vso škodo. Imam skrbeti za mater. Nič slabega nisem hotel storiti.«

Branitelji je v zagovor obtoženca navažal: § 235 je zelo strog, za krivdo obtoženčovo odločno prestroj. Obtoženčovo dejanje je treba smatrati kot akt lahkomišelnosti, ne pa kot akt hudobnega naklepa. Škoda je poravnana. Sodišče naj se posluži § 71-4, vaužuje nai res tehte in daleko prevladujoče olajševalne okolnosti ter spremeni kazen robove v zapor. Pri zaporu pa naj gre še pod najnižjo kazen.

Avgust H. je bil nato obsojen na 1 leto strogega zavora in na 300 Din denarne kazni, odnosno še na 5 dni zavora. V razlogih je predsednik poudarjal, da je obtoženec dejanje priznal. Kazen je bilo treba odmeriti od 1 do 10 let robove. Ker ni bilo nikakih obtežilnih, a je bilo več olajševalnih okolnosti, je sodišče v smislu § 71-4 kaz. zak. robilo spremenilo v strogi zapor. Branitelj je prijavil revizijo, da višja sodna instanca končno odloči, kako je treba tolmačiti § 71-4 kaz. zak.

»Ali je verjetno«

boste dejali, ko boste zvedeli za neverjetno nizke cene lepim štofum za moške obleke in površnike, za perilo čepice, kravate, nogavice itd. Pridite! Oblecite se solidno in poceni pri

A. PRESKER, Sv. PETRA c. 14.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarčca naravnega »Franz Josefove« vode. Strokovnjaki zdravniki za motnje pri prebavi hvalijo »Franz Josefovo« vodo, ker poživlja delovanje želodca in črevesja, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolca, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tetin god s krvavimi posledicami

Maribor, 21. marca.

Tam gori v Smolincih pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah je dne 24. novembra lanskega leta slavila teta Alojzija Zagorškova. Še krepka in zastavna kmetica, svoj god, Pili so in pili, in ko se prišli tudi godci, se je razvil med mladino ples, da je bilo prav zabavno. Vino jih je tako razgrelo, da je prišlo do nesoglasij, Alojzija nečak, 33-letni posestnik Janez Zagoršek, krepak in nagle človek, se je prvi razvnel in se spravil nad 19-letnega, visokega a sicer slabotnega posestniškega sina Ferdinanda Kurija. Očitno mu je, da ni plačal godcem dogovorjenega dinarja in ga hotel nasa-diti pred vrata. Kuri mu je sicer zatrdel, da je plačal zani njegov prijatelj Anton Syanec, kar je bil res, a Zagorškemu to ni zadostovalo: vrgel je fanta iz sobe v vežo. Pri tem pa je nastal prepir tudi med drugimi, da se je celo streljalo.

Tako je zaradi enega samega dinarja prišlo do krvavega dozodka, ki se je včeraj dopoldne zaključil pred okrožnim sodiščem v Mariboru s težko obsodbo. Razariem Janez Zagoršek je namreč pograbil motiko, planil za Ferdinandom Kurijem, katerega je bil norei skupno z njegovim prijateljem Francem Satterjem vrgel iz hiše, in ga v temi napadel. Udaril ga je z ostro motiko tako silovito po glavi da mu je razbil in udrl lobanisko kost, na kar se je vrnil v hišo in že vnaprej povedal: »Za nio (motiko) bom dobil šest mesecev aresta.«

Po soglasni izpovedi zdravniških izvedencev, dr. Krambergerja, dr. Podlesnika in dr. Zoriana, je bila Kuriju prizadejana poškodba zelo težkega značaja in bi bila imela za posredno posledico lahko tudi smrt, kar se ni zgodilo, pač pa bo poškodovani čutil udarec naibže še vse življenje vsled pritiska udrtine na možgane, ki mu povzročajo glavobol, vrtoglavost, razdraženje osrednjega živčevja in se je bati tudi nastopa epilepsije.

Senat so tvorili sodniki gg. Posega, Lešnik in Kolšek državnega tožitelja je zastopal g. dr. Holnik, obtoženca pa je ex offo branil odvetnik g. dr. Bdanstätter. Po prečitani obtožnici je obtoženec na vprašanje predsednika, če je kriv, odgovoril vztrajno in trdovratno:

»Nikesar nisem kriv. Jaz ga nisem.«

Pa ven ste ga le vrgli?

»Ven sem ga vrgel, a kdo ga je zunaž ne vem.«

Zaščitane priče, obtoženčeva teta, žena, brat in snaha niso mogle navesti nič razbremenilnega. Še manj pa dokazati, da v kritičnem času ni zapustil hiše; nasprotno pa so ostale, med njimi Ferdinand Kuri sam, lasno in soglasno opisale ves dogodek in soglasno potrdile Zagorškovo krivdo.

Senat je uporabil § 148-4 k. z. in kaznoval obtoženca po tem in po § 46 k. z. na 14 mesecev težke ječe (robove), na izzubo častnih državljanov pravic za dobo 3 let ter na povračilo taks, strokov in odškodnine za bolečine, zdravljenje in izgubo zaslužka v skupnem iznosu 3140 Din. Obsojenca je kazen zelo vzemirila; izjavil je, da je ne sprejme in da se bo pritožil.

Tako sta zaradi tetinega godu in 1 Din prišla Ferdinand Kuri ob zdravje, Janez Zagoršek pa ob prostost. Bedna slika naše vasi in posledic vina!

Primorske novice

Mnogo je vojnih oškodovancev, ki do-gujejo hipotetnemu zavodu v Gorici ali Fe-deralu v Benetkah večje ali manjše vsote. Ti dolгови so nastali, ker je finančna inten-danca izplačala manj vojne odškodnine kakor banka predplačila. Marsikateri vojni oškodovanec je prišel radi teh dolgov ob svoje posestvo. Parlamentar je predložil načrt, s katerim se hoče urediti odplačevanje teh dolgov na dobo 30 let.

Par prevedb priimkov: Kušan Cusciani Neumann Normani, Grbec Gerbi, Grom Romi, Golmajer Golmarji, Ban Marija, vdova Czerwinsky go piše sedaj Bani - Cervini, Lulik Marija, vdova Gross pa Lugli-Grossi, Madžar Frigyesy pl. Racz - Almás je po-italijančil svoj priimek na Frigessi nobile di Rattalma.

E.A. DUPONT'S ATLANTIC

Pride! Monumentalni svetovni zvočni film

Pride! Elitni kino Matica

ROSNA FILM

Samo še danes in jutri!

RIO RITA

Pojeta in govorita:

Bebe Daniels in John Boles

Predprodaja od 10. dopoldne dalje!

Z dežele naročene vstopnice se rezervirajo!

Telefon 2124.

Čarobna filmska opereta

Najlepše arije in šlagerji! — Najlepše ženske, najboljši komičarji, girls, balet!

Ob 4., 7. in 9. uri

Elitni kino Matica

Domače vesti

* **Imenovanje v upravni službi.** Komisar obmejne in železniške policije v Koprivnici Rudolf Maté je imenovan za pomočnika sekretarja okrožnega inspektorata v Dubrovniku v I. skupini II. kategorije.

* **Osebnostna vest.** Načelnik ministrstva za trgovino in industrijo dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, ki je v Kodanju zastopal ministrstvo trgovine in industrije pri slavnostni otvoritvi naše razstave ročnih del, se je vrnil v Beograd.

* **Prvi praktični izpiti pri banki upravi v Ljubljani.** Pod predsedstvom pomočnika bana dravske banovine g. dr. Otmarija Pirkanjerja ter navzočnosti odposlanca ministra notranjih poslov, generalnega inspektorja g. Stepanovića, so se vršili prošli teden pri banki upravi dravske banovine prvi politično upravni strokovni izpiti po določilih novega zakona o notranji upravi. Izpiti so položili vsi gospodje, in sicer: Rušnjak Ivo, viš. pristav in starešina sreskega načelstva v Ceburu; dr. Novak Stanko, sekretar bivše oblasne tehnične uprave v Ljubljani; dr. Brolih Miro, politično upravni pripravnik pri kraljevski banki upravi v Ljubljani; z odliko; dr. Kovačič Josip, banovinski konceptni pripravnik; Deu Bogomir, politično upravni pripravnik pri sreskem načelstvu v Kranju ter Vidmar Vinko, politično-upr. pripravnik pri ekspozituri sreskega načelstva v Škofji Loki. — Čestitamo!

* **Slovenski medicinalec v Beogradu odlikovan.** Kakor poroča beograjska »Politika« je bila te dni na svečan način izvršena izročitev nagrade iz fonda pokojne Ružice Nedeljkoviće na prvi interni kliniki profesorja dr. Ignjatovskega. V prisotnosti mnogih profesorjev medicinske fakultete in številnih asistentov z raznih klinik in institutov, velikega števila medicincev in polkovnika Nedeljkovića, ki je ustanovil ta fond, je dekan medicinske fakultete dr. Ignjatovski izročil nagrado v znesku 5000 Din slušatelju medicine Valentinu Kušariju, rodom Slovencu, za delo »o uoprednji vrednosti raznih metod za nalaz Kochovog bacila u sputumu«. Izročajočo nagrado g. Kušariju se je dekan medicinske fakultete zelo pohvalno izrazil o nagrajenem delu, ki sta ga lepo ocenila profesorja dr. Antić in dr. Radosavljević.

* **Predsednik jugoslovenskega inženjerskega združenja se je vrnil iz Tokio.** Predsednik jugoslovenskega inženjerskega združenja Hranislav Avramović se je vrnil iz Tokio, kjer se je kot delegat vseh slovenskih držav udeležil svetovnega kongresa inženjerjev. Na tem kongresu je bilo zbranih 2500 delegatov iz vseh delov sveta. Inicijativno za kongres je dala japonska vlada. Prihodnji svetovni kongres inženjerjev se bo vršil leta 1933. v Chicagu.

* **Šubelj bo koncertiral v Berlinu.** Znamo baritonist Anton Šubelj, ki se je pred kratkim povrnil z velike koncertne turnee po Ameriki, priredi v ponedeljek 24. t. m. v Berlinu (Beckstein-Saal) koncert zamorskih in indijskih narodnih pesmi, na klavirju pa ga bo spremljala pianistka Marica Vogelnikova. Šubelj je po svojem odhodu iz Ljubljane pet v milanski radijski postaji, nakar se je moral podvreči operaciji v Berlinu, ki jo je srečno preštel. Baje bo absolvirati nato še nekaj koncertov v Evropi, nakar se povrne v Ameriko.

* **Razstava jugoslov. primorskih mest na velesestju v Pragi.** Jugoslov. poslanik v Pragi g. Angelinović se je te dni udeležil otvoritve razstave jugoslovenskega primorskega mesta na velesestju v Pragi. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki praške mestne občine in mnogobrojni prijatelji naše države.

* **JAD »Triglav« v Zagrebu je 15. t. m.** na rednem obnem zboru izvolil za letni semester 1929-30 naslednji odbor: predsednik Kladnik Jože, cand. for.; podpredsednik Gučić Vladimir, cand. med.; tajnik Lippar Viljem, stud. iur.; blagajnik Brnar Miran, cand. for.; knjižničar Kralj Vladislav, stud. techn.; gospodar arhivar Tonec Stane, cand. techn.; odbornik Koštomaj Stane, cand. rer. com.; revizorja Čermelj Stanko abs. med., in Brezigar Danilo, cand. med.

* **Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.** Po uradnih statističnih podatkih je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani imel v mesecu februarju 90.736 članov (59.209 moških in 31.527 ženskih), celokupna dnevna zavarovana mezda pa je znašala 2.317.931 Din. Bolnikov je bilo v mesecu februarju prijavljenih 2635, in sicer 1541 moških ter 1094 ženskih.

* **Pomlad se je začela z včerajšnjim dnem ob 9. zjutraj.** Kakor nalašč smo imeli včeraj res pravi pomladni dan. Lani ob tem času je bila še mrzla zima, dočim imamo sedaj že nekaj časa tople solne dneve. Pomladne cvetlice, zlasti zvoncek, telohi in norice, že dolgo časa cvete ter bodo kmalu odcvetele. Tudi ptice selivke se vračajo. Po nekaterih krajih so videli že lastovke.

* **Smrtna kosa.** V Zagrebu je preminula po daljši bolezni v cvetu mladosti Zvezdana Hledetova, dijakinja I. razreda gimnazije. Pogreb pokojnice bo v nedeljo popoldne na Mirogoji. — V Ljubljani je umrl g. Tomo Tavčar, poduradnik državnih železnice v pokopju. Pogreb pokojnika bo v nedeljo ob pol 17. k Sv. Križu. — Pogreb g. Antona Perca, magistratnega sluga iz Ljubljane, ki se je v Radomiljah smrtno ponesrečil, bo danes ob pol 17. izpred kapele pri Sv. Krištofu k Sv. Križu. — Po kojnikom blag spomin, žaluzijom naše iskrene sožalje!

* **Astronomski observatorij v Beogradu.** V gradbenem ministrstvu se bo 24. aprila vršila pisarna dražba za zgradbo astronomskega observatorija v Beogradu. Stroški za to zgradbo so preračunani na 4 milijone 587.280 Din.

* **Ruska razstava slik v Beogradu.** Za rusko razstavo slik, ki bo jutri otvorjena v Beogradu je prispelo te dni pet slik znamenitega ruskega slikarja Ilje Rjepina:

štirje portreti in ena pokrajina, ki prikazuje viho umetnika na Finskem.

* **Hrvatski turisti priredijo izlet na Pohorje.** Hrvatsko planinsko društvo priredi jutri skupni izlet svojih članov do Mariborske in Ruske koče na Pohorju. Odhod na Pohorje s postaje Hoče.

* **Švicarski izletniki prispejo v Jugoslavijo.** Pod vodstvom univerzitetnega profesorja dr. Wettera iz Zürichske prihodnji teden lavijsko skupina Švicarjev s številnimi avstrijskimi dijakci. V Zagreb bodo prispeli 30. t. m. ter po dnevem bivanju nadaljevali pot na naš Jadransko. V Zagrebu jim pripravljajo lep sprejem. Vodja te ekscurzije, dr. Wetter, je predsednik jugoslovensko-švicarskega društva v Zürichu.

* **Silen vihar v Dubrovniku.** Kakor javljajo iz Dubrovnika, je po tridenstvi jugovini brez dežja nastopil v sredo ponoči na morju silen vihar. Razburkano morje je preplavilo tudi vse pristanišče. V četrtek je moč viharja nekoliko popustila.

Mladini neprimerno!
Premiera!
Podedovani grehi
Pretrpetljiva drama človeške usode!
Nedolžni otroci — žrtve svojih staršev!
Ob 4., pol 6.,
pol 8. in 9. **KINO IDEAL**

* **Zagonečno zastrupljenje.** V vasi Krivelju v okolici Zaječara je bilo preteklo sredo izvršeno zagonečno zastrupljenje s »podganim strupom«. Ugodni posestnik Božidar Mihajlović je dal svoji ženi, ki se je nahajala pred porodom, v mali čašici »podganega strupa«, češ, da bo potem rodila moško dete. Žena Milja je izpila strup. Takoj je čutila bolečine v želodcu ter je par ur pozneje rodila moško dete, ki pa je bilo mrtvo. Pri ženi so se pojavile komplikacije in zastrupljenje krvi. Božidar je pri zaslišanju izjavil, da mu je strup dala vdova Lapadovičeva in mu se zadržila, da bo njegova žena, ako izpije strup, rodila moško dete. Z energično preiskavo pa se je dognalo, da gre za premissijeno zastrupljenje, ker se je Božidar hotel rešiti žene in otroka.

* **Oblike in klobuke kemični čistil.** harva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

* **Smokve,** ko so posušene, vsebujejo 50 do 60% purgativnega sladkorja, ki je zdravilno in hranljivo. Iz tega purgativnega sladkorja naše najboljši dalmatinske smokve se izdeleže že več let naša znana in zdravilna specializirana FIGOL. Izvrsno in preizkušeno sredstvo za čiščenje želodca ter črev. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni.

Iz Ljubljane

* **Proračunska seja občinske uprave mesta Ljubljane** bo v sredo 26. t. m. ob 17. Proračun stopi v veljavo s 1. aprilom t. l. Istočasno bo na dnevnem redu tudi poročilo o računskem zaključku za leto 1929. Občinski svetniki so dobili za sejo obširen material na razpolago, tako da je vsakemu jasna slika o finančnem položaju mestne občine. Finančni odsek je proračun predelal v številnih sejah, ki so se vršile dalje časa.

* **Častna nagrada.** Filharmonična družba v Ljubljani je naklonila posebno častno nagrado skladatelju Slav. Ostercu ob priliki koncerta, ki se je vršil pred kratkim in na katerem so se izvajale izključno njegove skladbe.

* **Svetovna kritika prizna sekstetu črnecv.** ki bo koncertiral v sredo 26. t. m. v Ljubljani, visoko umetniško stopnjo. Ker bo ta koncert izreden dogodek za naše mesto, vabimo nanj vse občinstvo. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

* **Žalno svečanost v spomin pisatelju A. Jirasku** priredi drevi ob 20. v mah dvorani Kazine v prvem nadstropju Československega Obec. Spominski govor o Jirasku bo imel g. profesor dr. Vavpotič, ob smrti pesem na Jirasko pa bo recitiral učitelj g. Votava. Pozivamo vse v Ljubljani živeče Čehoslovake, vse prijatelje češkoslovskega naroda — člane jugoslovensko-češkoslovske lige in vse naše slovanske misleče občinstvo, da se v čen večjem številu udeležijo te žalne svečanosti. Sodeloval bo Završanov kvartet.

* **H koncertu »Ljubljanskega Zvona«.** (23. in 24. t. m. v »Unionu«). Novost je daljša V. Mirkova skladba »Domovini« na besedilo Griše Koritnika. Mogočna, veličastna, široko zasnovana skladba z učinkovitim koncem. Nabožna glasba je na koncertu zastopana z novo A. Jobstovo »Vnebovzetje Marijino«. ki ji daje poseben sijaj umisno vsega zbora z moderno spremljavo klavirja in orgel in ki v množicah končanih akordih izzvem kot slavospev Mariji. Prav tako je učinkovita p. H. Sattnerjeva »Vstaj Gospod«, skladba pomladnega, veličonočnega razpoloženja. Moderna novost je tudi nova S. Osterčeva »Jurij in Bekovska«, ki jo zapoje mojster pevec g. Julij Betetto, ki bo obenem z moškim zborom Z. Prelovca »Nagljivi rdeči« pel solo in prednesel Pavčičovo narodno »Poskan ples«. Vseskozi nov, zanimiv spored, ki za služi posebno pozornost naše javnosti. Torej na slavnostni koncert »Ljubljanskega Zvona«! Vstopnice v Matični knjižarni.

DAME IN GOSPODJE

izdelujejo preproge smirnske, perzijske, nordiške, kelima, volno in material si nabavijo pri tvrdki Zdravko Schön, Zagreb, Marovska ulica 9.

* **»Simba«.** Danes ob pol 3. popoldne bo predvajala ZKD veliki kulturni film »Simba«, film o živalstvu nepredirnega afriškega pragozda. Krasne slike, velenapeti prizori, kakršnih še ni bilo v nobenem

Prepričajte se o NAJVEČJI IZBERI

vseh novosti v oblačilih pri tvrdki
I. MAČEK, Ljubljana
Aleksandrova cesta 12

prejšnjim filmu. Film je senzacija za Ljubljano, za staro in mlado. Predstava v kinu Ideal danes ob pol 3. popoldne in jutri ob 11. dopoldne. Cene sedežev od 2 Din naprej.

— **Iz gledališča.** V operi se bo drevi pela »Hasanaginica« za abonma D. V nedeljo bo popoldne opereta »Poljska krka, zvečer pa opera »Boheme« (z gostom Vičarjem). Obe predstavi po znižanih cenah. — V dramu bo danes popoldne dijaška predstava Raynalovega »Groba neznanega vojaka«. Ker bodo cene globoko znižane, opozarjamo na predstavo tudi drugo občinstvo. Zvečer se bo igrala burka »Utopljenca« za red B. V nedeljo se bo ponovil Lipahov »Glavni dobiček« pri znižanih cenah.

— **Sentjakovski gledališki oder uprizori danes in jutri vesele zabavo veseloigro »Ognjenik« z Wrischerjevo, Petrovičem in Čukom v vodilnih vlogah.** Kdor ljubi dober prirčen humor, naj posesti predstavi. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu in na večer predstave pri večerni blaginji. Med odmoru bo oddajala naša priznana radijska tvrdka Franc Bar krasne komade.

— **Československa Obec v Ljubljani.** Jiraskov večer, ku počte velikeho zensulho Mistr, komá se v soboto, dne 22. března t. r., o osmé hodine večerni v malé dvorane Kazine (Zvezda, I. poschodi). Jest povinosti každého Čechoslováka, aby se tohoto pietního večera sčastnil.

— **Dobrodela prireditelj na korist poplavlencev v Franciji.** Na inicijativu mestnega župana g. dr. Dinka Puca se bo vršila v Ljubljani dobrodelna prireditev v obliki posebnega koncerta, katere čisti dobiček je namenjen v podporo francoskim poplavlencem. V prireditvenem odboru bodo zastopana razna naša humanitarna in kulturna društva.

— **Svojevredstven nov svetovni rekord v restavraciji Zvezdi** bo od jutri dalje skušal doseči 21 letni g. Dragutin Majetić iz Zagreba. Sviral bo 63 ur neprestano na narodni instrument sremsko primo. Doslej je v Zagrebu v februarju sviral neprestano 60 ur. v Karlovcu pa je začetkom marca postavil prvi svoj svetovni rekord z 62 urami neprestane sviranja. V Ljubljani bo še za eno uro več prekosil samega sebe. Prišel bo svirati jutri v nedeljo ob 8. zjutraj in bo prenehal v torek ob 13. Samo vsakihi pet ur si bo privoščil po 2 minuti oddiha. Na kitari ga bo spremljal 17 letni Zagrebčan Dušan Raimović. Mlada svirača imata na sporedu venčke lepš narodnih pesmi, odlomke iz oper in razne moderne komade. Vstopnine ni, sprejemajo pa se prostovoljni prispevki. Za dobro potrebo gostov pa bo seveda poskrbel restavrater g. Krapež.

— **Zanimivo predavanje v Francoskem inštitutu.** V sredo 26. t. m. bo predaval v društvenih prostorih v Narodnem domu g. prof. Marc Vey o Jeanu Moréasu in dekadentih. Predavanje bo združeno z običajnim sestankom. Začetek ob 21.

— **Royanova žaloigra »Grob neznanega vojaka«** se uprizori drevi točno ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Dramaturško predelavo in režijo je oskrbel Branko Kreft. Muzikalne improvizacije na klavirju bo izvajal g. prof. Rancigaj.

— **Kot dodatek k lirskim slavnostim** priredi TKD »Atena« zanimivo predavanje g. prof. Vavpotiča o ženi v ilirski dobi. Povedal nam bo, kako so živele naše prababice, in pokazal tudi, kako so se oblačile. Temeljito obvladane tvarine in krasno prednašanje g. profesorja nam obetata užitek polno uro. Predavanje bo v ponedeljek 24. t. m. ob pol 19. v Delavski zbornici. Prispevek za dvorano 3 Din.

— **Al Jolson v ljubljanski drami.** Pri jutrnjih repriži Nestroyeve komedije »Utopljenca« bo pel g. Emil Kralj parodijo na Al Jolsonovo pesem »Sonny boy« (Se ne bo!).

Gozdna semena

SASA STARE, Mengeš.
Zahtevajte cenik.

— **Društvo Soča naznanja,** da zaradi nepredvidenih težav ne bo danes predavanja. Prihodnje predavanje bo v soboto 29. t. m. s skriptičnimi slikami.

— **Československa obec v Ljubljani** poráda v nedeljo, dne 23. t. m. o 17. hod. v Narodnem dome posledni loutkové představení v sezóně 1929-30. Hraje se »Marbuel, sluha pekela«.

— **Čevlarska zadruga** poziva člane, da se polnoštevilno udeležijo pogreba umrlega člana g. Šetine Ivana, ki bo 23. t. m. ob 15. iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

— **Plesni venček Sokola Moste** bo v nedeljo 23. t. m. ob 4. popoldne v Sokolski dvorani. Vabljeni vsi ljubitelji plesa.

— **Povožen otrok.** V četrtek popoldne se je na Bregu pred hišo 6 pripetila hruška nesreča. Okrog 14. ure je vozil neki voznik z dvovprežnim tovornim vozom proti Turjaskemu trgu. Na Bregu se je igrala kopica otrok, med njimi tudi 5 letni sinček podpredsednika finančne kontrole. Ta je baš pred konji pihel čez cesto, kar je postalo zani skoro usodno. Padel je namreč pod konje in prišel pod voz. Prvo levo kolo pri vozu je šlo otroku čez glavo in mu prizadelo nad levim očesom dolgo in precej globoko rano. Voznik, videč nesrečo, je takoj ustavil, prihitel pa je že tudi stražnik, ki je odnesel otroka na stražnico, odkoder so ga nato nemudoma prepeljali v splošno bolnico. Tam so ugotovili, da otrokove po-

Danes premiera najnovejše Ufine velešale! Smeh! Krohot!
Ob 4., četrt na 7., pol 8. in 9. V glavni vlogi dražestna in splošno priljubljena

Medeni meseci

Najboljša zabava!

Lilian Harvey

KINO „DVOR“
Telefon 2730

škodbe niso baš težke narave, kaže pa, da bodo nastopile, komplikacije, ker ima deček najbrže pretresene možgane.

— **Trpinčenje živali.** V četrtek popoldne so gnali gonjači nekega koniskega trgovca po Tržaški cesti na Glinah večje število konj, ki bi jih imeli spraviti v Italijo. Med ostalimi konji je bil eden že močno polomljen in slab, zaradi česar je padel pred Kramarjevo gostilno na tla in ni mogel ustati. Gonjači, ki živali niso mogli spraviti pokoncu, so jo slednjič pustili kar na mestu in nadaljevali pot. Okrog zmučene živali se je nabrala večja množica ljudi, ki se je nimalo zgražala nad početjem brezobzirnih gonjačev. Ubogo žival so potegnili s ceste in jo zavlekli na dvorišče omenjene gostilne, kjer se je valjala v mukah do poznega večera. Okrog 20. šele je prispel poklicani konjač, ki je žival pobil in jo rešil nadaljnjih muk. Proti trgovcu s konji je zaradi brezbrzičnosti podana ovadba.

— **Ujel ga je.** Prevzidar Janez Hribernik z Viča 26., je predvčerajšnjim opazil, da je njegova baraka na njivi odprta in da sta zmanjkali od tam dve butari kolov za podpiranje koruze. Še istega dne je ugotovil, da leže kolj razsekani na dvorišču zidarja Tometa R. Pozneje je dognala policija da je kole res odnesel Tone in jih razsekal za drva. Kraja kolov se mu res ni izplačalo, kajti mož bo za svoje dejanje moral delati pokoro v zaporu.

— **Vlom v trgovino.** Trgovec z mešanin blagom Gabrijel Breznik v Florjanski ulici 1, je v četrtek, vrnivši se okrog 14. od kosila nazaj v trgovino, opazil, da so vrata, vodeča v lokal iz veže, nezaklenjena. Ker je dobro vedel, da jih je pred svojim odhodom zaklenil, mu je takoj prišlo na um, da bi utegnil imeti med opoldanskim odmorom nezaželen obisk. Čim je stopil v trgovino, je ugotovil, da se ni zmotil. Našel je odprtih več predalov, nakar je ugotovil, da mu je zmanjkalo iz trgovine skupno okrog 840 Din gotovine. Breznik je v lom takoj prijavil policiji, vendar je ostala zaenkrat še vsaka sled za storilec neznan. Vsekakor je moral vdreti v trgovino kdo, ki je dobro poznal trgovčeve navade, zato ni izključeno, da bodo tatu kmalu našli.

— **»Kolesarji«** vedno na poslu. Tatvine koles, ki so bile na dnevnem redu v teku zime, bodo postale zdaj, ko nastopajo lepi dnevi, še pogostejše. »Kolesarji« so vedno aglini in najdejo povsod prilike za svoje udejstvovanje. V četrtek okrog 12. sta dva neznanca odpeljala 1100 Din vredno kolo ključavničarskemu podjetniku Rudolfu Gajerju, in sicer iz veže Tomšičeve gostilne na Sv. Jakoba trgu. Gajerjevo kolo je znamke »Puch« in je črno pleskano. — Enako smolo je imel posestnik Jernej Novak iz Einspelerleirve ulice 17, kateremu je odpeljal neznan tat kolo v večernih urah iz veže Zadrzne zveze na Dunajski cesti.

Iz Celja

— **Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča v Celju** bo v sredo 26. t. m. s poljsko dramo »Snež«.

— **Važna seja v Celju.** Jutri 23. t. m. popoldne ob 8.30 se bo vršila v celjskem mestnem magistratu seja načelnikov okrajnih cestnih odborov in bivših gerentov okrajnih zastopov v bivši mariborski oblasti. Na dnevnem redu bo razprava o likvidaciji gerentskih poslov ter vseh obveznosti omenjenih ukinitvenih institucij.

— **Opozorilo vojnim invalidom.** Razpisani sta naslednji trafiki: Albert Moser v Radečah pri Zidanem mostu z letnim kosmatim dohodkom 6365 Din in nova trafika v Rečici, okraj Laško, z letnim dobičkom 1000 Din. Invalidi, ki se zanimajo za omenjeni trafiki, naj pošljejo svoje prošnje do 31. t. m. krajevemu odboru UVI v Celju.

— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici so umrli: 57 letni brezposelni zidar Hinko Lipovšek iz Petrovč, 2 in pol letni posestnikov sin Andrej Jezernik iz Zgornje Ponikve, obč. Vel. Pirešica (za davico), in 20 letni zasebni uradnik Ludvik Delakorda iz Gaberja pri Celju.

— **Sredpostni sejem v Celju.** Običajni vsakoletni sredpostni sejem, kramarski in živinski, bo letos v soboto 29. t. m. v Celju.

— **Nesreča pri delu.** V Gaberju pri Celju se je 20. t. m. ponesrečil pri delu 24 letni mizarjski pomočnik Makso Veber. Stroj mu je raznesel zadnja dva prsta na levi roki. Ponesrečenec je moral poiskati zdravniško pomoč v celjski bolnici.

— **V fantovskem pretepu** je je precej izkupila pred dnevi 52 letna dlmirica Jožeta Fidlerjeva, V Zadobrovi, občina Škofja vas

pri Celju, so se pod nekim kozolcem sprli fantje med seboj. Prišlo je seveda tudi do dejanskega obračunavanja. Fantje so vzeli na piko zlasti sina omenjene Fidlerjeve. Mati je v obrambo sina dvignila levo roko, po kateri pa je eden izmed fantov udaril s tako močjo, da ji je zlomil kost leve roke nad zapestjem. Fidlerjeva se zdravi v domači oskrbi.

Iz Maribora

— **Koncert črnecv.** Slavni »Ulica Jubilee Singers« nastopijo v Mariboru v ponedeljek, 24. t. m. s sporedom ki so ga izvajali v Berlinu, Parizu Londonu in na Dunaju ter v drugih evropskih mestih. Zapele bodo 15 originalnih zamorskih pesmi, deloma v svojih kostumih, po sporedu pa bodo izvajali še zamorske kostimirane plese, kar bo dalo večeru posebno pestrost. Maribor neravno pričakuje te eksotične goste.

— **Ljudska univerza v Mariboru.** V ponedeljek bo predavala Alma Karlin o umotnosti vzhodne Azije, Sklopične slike. Predprodaja vstopnic je v polnem teku.

— **Vojni obvezniki,** ki imajo v tekočem letu odslužiti kadrovske rok in pripadajo mariborskemu vojnemu okragu, se morajo brezpogojno javiti v komandji mariborskega vojnega okraja dne 10. aprila, brez oziroma, ali so poziv sprejeli ali ne. Izvzeti so obvezniki, rekrutovani za mornarico, zrakoplovstvo in neborci, katerim bodo pozvli pravčasno dostavljeni.

— **Trgovska in obrtna mladina vabi ob priliki svoje 5 letnice na veliko jubilejno akademijo,** ki se bo vršila danes 22. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Po bogatem sporedu prosta zabava. — Prostovoljni prispevki.

— **Iz gledališča.** Prihujljena opereta »Taktir v starih časih«, ki ugaja zaradi svoje melodiozne muzike in zelo veselega dejanja, se bo uprizorila danes kot ljudska predstava po zelo znižanih cenah. — V nedeljo popoldne ob 15. bo zelo vesela satirčna veseloigra »Naš gospod župnik« (kurpomi), zvečer ob 20 pa šlager-opereta »Orlove«, ki v njej gostuje kot Kitty ga, Marta Repovš-Radmanovičeva, članica zagrebškega gledališča. Na Marijin praznik 25. t. m. ob 15. bo na željo zunanjih posetnikov še enkrat izvrstna komedija »Lepa pustolovščina« po znižanih cenah, zvečer pa bo gostovala bivša članica našega gledališča, gđc. Tončka Šuštarjeva kot sobarica Adela v opereti »Netopir«.

— **Gradbena dela na Felberjevem otoku** so se te dni z nastopom lepega vremena zopet polagoma pričela. Merodajni krogi so prepričani, da bodo do 1. junija končana. Dne 1. junija bo slavnostna otvoritev kopališča ter izročitev naprave nemiin svrham. Nužno pa je, da se isti merodajni činitelji prično bavijo z ureditvijo najkrajših dohodnih cest in pa načinom, kako v prvih popoldanskih urah prevažati čim večjo množico kopalcev tja in nazaj. Smatramo, da brez ureditve tega vprašanja ni račimati z resničnim uspevanjem kopališča.

— **Občni zbor Mariborskega kasaškega društva** bo 25. t. m. ob 10. dopoldne v restavraciji hotela »Pri znanorcu«.

— **Smrtna kosa.** V splošni bolnici je včeraj umrl g. Ivan Henič iz Maribora, star 59 let.

— **Prvi splavarji na Dravi** so se po dolgem presledku pojavili včeraj dopoldne. Zanimivo je, da so imeli vsi svoje splave okrašene z jugoslovenskimi trobojnicami.

— **Okrajni cestni odbor mariborski** je imel včeraj dopoldne svoj redno sejo. Banská uprava je proračun znatno spremenila in doklade na državne davke izenčila, o čemer je bilo že podrobno poročano. Banská uprava je dovolila okrajnemu cestnemu odboru 100.000 Din posojila za zgradbo mostu pri Dupleku, in 100.000 Din posojila na račun letošnjih davščin, katere se morajo v teku leta dni odplačati. Pri plemumu je bil tudi izvoljen upravni odbor, v katerem je načelnik Žebot, podnačelnik Robič, blagajnik Roglič ter člana dr. Strmšek in dr. Veble. Okrajni cestni odbor se udeležijo z zastopniki tudi ankete o likvidaciji okrajnih cestnih odborov v bivši mariborski oblasti, ki bo v nedeljo ob pol 9. dopoldne na magistratu v Celju.

— **Razstava modernih plinskih aparatov.** Prvo moderno kuhanje s plinom je priredila v četrtek, včeraj in danes v dvorani Zadrzne gospodarske banke mestna planina v zvezi z društvom »Prometeus«. Razstavo je otvoril ravnatelj inž. Tomšič. Na razstavi se vrše tudi predavanja, vendar bolj učinkujejo praktični poskusi kuhanja na plin. Takoj prvi dan so napravili zanimiv poskus. Skuhali so obed in sicer paradiznikovo juho, dunajski zrezek s kruhom in močnato jed. Vse skupaj je bilo napravljeno v 21 minutah. Danes je zadnji dan razstave s predavanji.

— **Brez sledu je zginila.** Na Jožefovo je prišla v Maribor 32 letna vničarjeva žena Elizabeta Taltjanova iz Ložan. Dopoldne je na Glavnem trgu nakupovala, potem pa je odšla v stolnico. Od takrat je izginila vsaka sled za njo. Vsa poizvedovanja policije in njenih svojcev so ostala doslej brezuspešna.

— **Napadalec senatom pred sodiščem.** Včeraj se je pred senatom okrožnega sodišča vršila razprava proti slikarskemu pomočniku Josipu Kristdu, o katerem smo pred meseci poročali, da je na starem pokopališču napadel go. C. hoteč jo posiliti. Imel

OTROŠKE NOGAVICE
ZIGOM

K
U
J
U
Č

Najboljše, najtrajnejše, zaobljubo
13 najcenejšel

pa je na vseh tih več drugih podobnih grehov. Senat pod predstvom vs. sod. svet. Gužda je v tajni razpravi obsodil Kristla na 15 mesecev ročnice.

Iz Škofje Loke

— Začeta zemljišča za Uradni dom. Vprašanje nakupa zemljišča za zgradbo Uradnega doma v Škofji Loki se je nepričakovano dolgo zavleklo. Na predzadnji se je izvoljeni osemčlanski odbor občinskega zastopa je sklenil kupno pogodbo z županom g. Hafnerjem za njegovo pristavo v Zgornjem Karlovcu. Zadnja seja škofovskega občinskega zastopa pa te pogodbe ni akceptirala. Močna struja članov zastopa je bila mnenja, da pooblastilo oziroma odboru ni bilo tako dalekosežno. Vrh vsega je bila seja zaradi odhoda več odborov nesklepčna. Ob koncu preteklega tedna se je v isti stvari vršila seja gospodarskega odbora s člani nakupovalnega odbora. Po sklepu teje posvetovalne naj bi se kupila stavba g. Avgusta Sušnika ali Martina Eržena, odnosno travniška parcela županova pristave. Odločitev gre celotnemu občinskemu odboru. Preurjenost pa bi bilo reči, da bodo sedanjí projekti obveljali, ker je občinski zastop v zadevi zelo neenoten.

— Sejem na dan sv. Jeređi v ponedeljek je privabil v Škofjo Loko izredno veliko število sejmarjev iz Selške in Poljanske doline, škofovske okolice in skoroda vseh gorskih vasi. Na Glavnem trgu je vladalo prav do poldanih ur zelo živahno razpoloženje. Vsaokvrsnega blaga je bilo na prodaj. Poleg železninarstvih, lončarskih izdelkov in suhe robe je bilo videti več stoje tuznja, čevljev, klobukov in manufakture. Okoliški sadjarji so prodajali drevesca, ki jih je bilo to pot zelo mnogo. Ko so se porazgledali kupci po gostilnah, se je pričel trg polagoma prazniti. Okoli 16. ure so pospravili tudi prodajalci svoje stojnice. Sejem sv. Jeređi je poleg sv. Katarine največji v Škofji Loki.

— Zasebni železniški tir polegala na Trati pri Škofji Loki za lesno industrijsko podjetje g. Hajriharia. Tračnice bodo speljane od strojnega poslopja mimo sušilnice do Vebrove žage in čez cesto na travnik, kjer se bodo lahko odcepile v več smeri.

Iz Kranja

— Občinski proračun za l. 1930. je bil sedaj 14. dni javno razporežen na občinskih deskah. Pritožbo je vložila Gostilničarska zadruga zaradi doklad na alkoholne pijače. Sicer ni bilo topot nobene druge pritožbe. Mestno županstvo je proračun odposlalo večeraj kraljevi banskni upravi v odobrenje.

— Kranjska strelska družina bo imela drevi v Kocbekovi sobi Narodnega doma svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu bo več važnih zadev, med drugim vprašanje propagande in razširjenosti tega pokreta v kranjskem srežu. Glasovalno pravico bodo imeli le oni, ki bodo plačali članarino voj. referentu pri sreskem načelniku g. Ložnjakiju ali pa blaginjuko gospodu Repiču do občnega zbora.

— Danes koncert v kavarji Narodni dom. Vstopnine ne bo.

Dopisi

RADOVLJICA. Premijera in repriza »Opata sv. Bernarda« 16. in 19. t. m. sta nad vse pričakovane dobro uspeli. Prvo predstavo so posetili domačini, drugo, popoldansko, pa vzlic skrajno slabemu vremenu skoro izključno zunanji posetniki z Javornika, Žirovnice, Bleda, Kranja in celo iz Trčica. Bil je navzoč tudi prevajalec, g. profesor Kolar iz Kranja. Ta vzprizore spada poleg »Razbojnikov« med najboljše v tekoči sezoni. Zaradi velikega zanimanja občinstva se bo igra ponovila prihodnjo nedeljo 23. t. m. popoldne. Predstava se bo končala ob sedmih, tako da pridejo posetniki še prav lahko ob pol osmih na vlak.

RIBNICA NA DOLENJSKEM. Občni zbor Zadruge gostilničarjev in krčmarjev v Ribnici na Dolenjskem se bo vršil 28. t. m. ob 2. popoldne v prostorih gospoda Andreja Podboja v Ribnici. Ker bo na sporedu poleg drugega tudi zadeva o novi pivovarni v Laškem, se vabijo poleg gostilničarjev tudi drugi interesi.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 22. ob 15.: Grob neznanega vojaka. Dijaška predstava po žižanih cenah. Izv. Ob 20.: Utolpljenca B.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 22.: Hasanaginica. D. Nedelja, 23. ob 15.: Tičar. Opera. Ljudska predstava po žižanih cenah. Izven. — Ponedeljek, 24.: Materinski dan. Prireditelj Kršćanski ženskega društva.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 22.: Takrat v starih časih. Ljudska predstava. Globoko žižane cene. Kuponi.

Nedelja, 23. ob 15.: Naš gospod župnik. Kuponi. — Ob 20.: Orlov. Kupni. Gostovnje g. Martje Repovš - Radmanovič.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 22.: Ognjenik. Nedelja, 23.: Ognjenik.

Vremensko poročilo

meteorološkega zavoda v Ljubljani 21. marca 1930.

(Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblazinost 1-10, 7. padavine v mm)

Ljubljana: 7. 763,9, 3.4, 85. — 1. dež, 4.3. Maribor: 7. 763,0, 4.85, NW4, 10. dež, 2.0. Zagreb: 7. 763,5, 6. 75, E2, 10. dež, 3.0. Beograd: 7. 758,0, 10. 65, SE2, 9. dež, 3.0. Sarajevo: 7. 760,6, 2. 85. — 9. dež, 11.0. Skoplje: 7. 760,7, 8. 85. — 1. — Split: 7. 761,6, 6.85, WNW2, 1. dež, 13.0.

Solnce vzhaja ob 6.1, zahaja ob 18.14, luna vzhaja ob 2.31, zahaja ob 9.53. — Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 11.4, najnižja 3.1. Najnižja temperatura: v Mariboru 3, v Zagrebu 5, v Beogradu 6, v Sarajevu 0, v Skoplju 4, v Splitu 4.

Dunajsko vremensko napoved za soboto: Jasno, v višjih legah zjutraj slana, podnevi bo temperatura zvišala.

Aeroklub „Naša krila“ v Celju

Celje, 20. marca. Predsednikom se je vršil v posvetovalnici Mestne hranilnice v Celju redni letni občni zbor celjskega mestnega odbora Aerokluba „Naša krila“. Kmalu po 20. uri je otvoril predsednik g. m. ph. A. Posavec zborovanje in je v svojem predstvenem govoru pozdravil navzoče in se v toplih besedah spomnil tragično preminulega člana A. K., bivšega oblastnega tajnika g. dr. Iva Sestana, ki se je ponesrečil z letalom v Mariboru. Navzoči so počastili njegov spomin s trikratnim »Slava«-klicem. Za overo vatelja zapisnika sta bila izvoljena g. kapetan Matič in Ciril Sadar, za skrutinotajnika g. poručnik Zečević in Anton Lečnik, za zapisnikarja pa g. Avgust Vebler.

Iz tamiškega poročila, ki ga je podal g. Vebler, je bilo razvidno, da je društvo v preteklem poslovnem letu poskušalo čim bolj razširiti zanimanje za aeronavtiko med narodom in je z različnimi akcijami skušalo pomnožiti finančna sredstva, s katerimi naj bi se uresničil sklep o nakupu zemljišča za aerodrom in nabavi motornega letala. Zaradi premlačnega zanimanja članstva so bili vsi naporji zaman. Prirediteli sta bili 2 veselici, ki sta v moralnem oziru silaino uspeli in sta ostali vsej javnosti v prav prijetnem spominu. V 13 seah in na številnih sestankih se je v glavnem razpravljalo o vprašanju nakupa zemljišča za aerodrom. Izvedba tega sklepa čaka letos novi odbor. Edini uspeh v tehničnem pogledu je zgradba brezmotornega letala, ki ga izdeluje g. L. Ropas.

Blagajniško poročilo je podal g. Schmidchen, vendar pa morajo knjige pregledati še revizorji. Izrečen je bil soglasno upravnemu odboru absolutorij, pač pa s pridržkom, da se knjige naknadno revidirajo. Nato je g. Ropas podal obširno poročilo o razvoju letalskega sporta v brezmotornih letalih. Gojenje tega sporta bo društvu nedvomno mnogo pripomoglo k napredku, zlasti ker se mu bodo priključili predvsem lahko tudi manj premožni sloji. Društvo bo svoje delovanje forsiralo zlasti v tej smeri.

Nato je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. m. ph. Andro Posavec, podpred. g. dr. Ogriček, tajnik g. A. Vebler, blaginjak g. Schmidchen, odborniki g. Z. Jerzemnik, dr. Ernest Kalan, inž. Savojec, W. Stiger, major Milisav Boič, L. Ropas, namestniki g. J. Cergol, A. Lečnik, kapetan O. Križ, Stevo Lemač, dr. J. Skoberne, podporočnik Ž. Obrenović, C. Sadar, F. Zohar in podporočnik A. Zupančič; nadzorni odbor g. M. Cetina, J. Kramar, J. Wagner, kapetan Mitič, podporočnik D. Stefanovič; delegati za oblastni občni zbor g. major Boič, Schmidchen, Ropas, dr. Ogriček, podporočnik Obrenović in W. Stiger. Občni zbor je bil zaključen ob 22.

Mariborske kulturne institucije v boju za prostore

Maribor, 20. marca.

Ko so se preselili nekateri višji upravni uradi iz Maribora v Ljubljano, se je zdelo, da bo mogoče najti prostora za nove in razširiti nekatere dosedanje institucije, ki se zaradi tesnih prostorov doslej niso mogle zadostno razmahati. Kakor pa je videti, je nastalo toliko zahtev in želji, ki izvirajo vse iz resnične potrebe, da jim pri današnjih razmerah resnično nihče ne more vsem ustreči.

Na razpolago je ostal edino Scherbaumov dvorec in novo pozidano uradno poslopje poleg njega. Zahtevajo ga pa: muzej, trgovska akademija, gozdarska šola, higijske institucije in dečja postaja, poleg teh pa je še več tih in glasnih reflektantov. Da morajo higijske institucije dobiti v nekdanjih oblastnih pisarnah potrebne prostore, je nujno in se zdi, da je v tem ogledu odločitev že padla; nikakor pa ni nujno, da bi morali biti istotam tudi stanovanski prostori za to osebo.

Dečja stanica za nekdanjo mariborsko oblast bo najbrž začasno še ostala v svojih dosedanjih prostorih, v Strossmajerjevi ulici, čeprav bi dotično mestno poslopje mestna občina nujno rabila za se, da bi mogla razširiti svojo ubožnico, kakor to zahtevajo potrebe.

Trgovska akademija je utesnjena v poslopju ženskega učiteljskega, ki zahteva in tudi rabi celotno poslopje, kakor ga je imela pred vojno, saj je tam cela deklasična osnovna šola III. in bodo prihodnje leto na učiteljsku otvorili še peti letnik. Trgovska akademija pa ima že sedaj premalo prostora in je resnično v kritičnem položaju, ako bi ga morala še kaj odstopiti. Mesto svojočasno ukinjene srednje knjižske šole, hoče banska uprava ustvariti v Mariboru gozdarsko šolo. Načrt je pozdraviti, vendar je treba priznati, da gozdarska šola resnično ne sodi niti v banskí dvorec niti kam drugam v sredini mesta. Najsimpatičnejše je pač bilo, ko se je reklo, da gozdarska šola nastaneta ob sedanji vinarski šoli in tam pozidano še eno nadstropje. Svoječasno se je mislilo, da bi prišlo za gozdarsko šolo v poštev poslopje sedanje Magdalenske deklasične šole. Sedanje poslopje za šolo z več sto učenkami res ni nikakor primerno, lahko pa bi se služilo dobro za šolo z omejenim številom učencev in eventualno za njihov internat. Seveda se ta stvar ne da takoj urediti, banska uprava pa hoče gozdarsko šolo ustanoviti letos na jesen.

Najvnetjeje pa se poteguje za nekdanji oblastni dvorec Muzejsko društvo in zdi se, da uživa velikega naklonenost in da ima nekem oziru te prostore že obljubljene. Dosedanji prostori muzeja v Cankarjevi ulici so bili že med vojno prenapolnjeni, ko je bil tam še samo muzej Muzejskega društva; sedaj pa se mu je pridružil še muzej Zgodovinskega društva in škofojski cerkveni muzej, tako da ni mogoče predmetov sploh ne razporediti in po skupinah urediti. Gotovo že 20 let pošilja Muzejsko društvo prošnje na mestno občino, da bi nadzidala in povečala dosedanje mestno poslopje. Ker pa poslopje ni popolnoma v stavbi črti, gradbeni urad ta predlog odklanja in tako je prišel muzej in po njem še druge institucije v sedanji neprijetni položaj. Ni dvoma, da bi bil nadzidek na sedanje poslopje in povečanje poslopja na prostem prostoru okoli poslopja še vedno najboljša rešitev, kajti sicer bi bilo treba muzej zopet deliti na več oddelkov, ki bi bili razmeščeni v različnih zgradbah po mestu; tudi v oblastni dvorec bi prišli samo galerija slik, narodopisni oddelki in arhiv. Pač niti ne more zanikati, da bi ne bilo ugodnejše, ako se najde rešitev, da ostane muzej skupaj kot celota v enem prostoru.

Sedaj je prišlo do tega, da bi se del mreže preselil v oblastni dvorec.

Banska uprava je taki rešitvi naklonjena, zahteva pa, da ji mestna občina na razpolago druge prostore za gozdarsko šolo. Da bi tej zahtevi ustregel, je predlagal odbor Muzejskega društva, da se naj v ta namen porabijo internatni prostori mestnega deklasičnega zavoda Vesne, v listih pa je bilo čitati, da se naj Vesna z edino in celo štirirazredno deklasično obrtno šolo ukine. Prvi predlog je popolnoma nesprejemljiv, ker se poslopje niti ne da odstraniti, da bi bila v njem istočasno deklasični in deški zavod, da bi pa ukiniteli vse skupaj, ko je zavod potreben in v popolnem razvoju, pa bi bil resnično kulturni greh in menda unicum v kulturnem življenju katerega mesta.

V interesu kulturnega delovanja je, da banska uprava preseka vzel zmešnjav in končno odloči nadaljnjo usodo oblastnega dvorca.

GOSPODARSTVO

„Privredni almanah“

V početku letošnjega leta je pod gornjim naslovom izšla zanimiva in obsežna gospodarska publikacija, ki obela postati temelj stalnega periodičnega statistično - gospodarskega priročnika. Delo je bilo prvotno namenjeno desetletnici obstoja naše države, pa se je zaradi razumljivih težko pri zbiranju bogatega statističnega gradiva zaskinilo.

Ta almanah, ki ga je izdal znani zagrebški gospodarski dnevnik »Jugoslavenski Lloyd« v redakciji njenega solastnika in gospodarskega publicista gosp. Josia Lakatoša, je izpolnil veliko vrzel v naši gospodarski literaturi, saj doslej nismo imeli dela, kjer bi bil v praktični polnosti zbrani najvažnejši in najnujnejši podatki o našem gospodarstvu, ki so zaradi raztresenosti naše statistične službe gospodarskim krogom tako težko dostopni. Kdor lista po tem almanahu, se gotovo čudi, da je pri naših razmerah sploh mogoče zbrati toliko dragocenega gradiva za obširni komentarji. Radi verjamemo gosp. Lakatošu, da je imel pri tem delu obvladati silne težkoče, ki jih na kratko označuje v uvodni besedi.

Knjiga obsega devet obsežnih poglavij, ki so posevečena statistiki prebivalstva (I. Lakatoš), kmetijstvu z vsemi glavnimi in sporednimi panogami (Jos. Lakatoš), šumarstvu in trgovini s šumskimi proizvodi (I. Lakatoš), rudarstvu in topilništvu (Jos. Lakatoš), industriji z vsemi svojimi panogami (Jos. Lakatoš), trgovini Jaska (Graschevič), prometu (I. L.), državnim financam (Stanoje M. Protić), deparstvu in združništvu ter socialni politiki (Dinko Sirovica). Vseka teh gospodarskih panog je podrobno obdelana in opremljena s statističnimi tabelami in diagrami, zemljevidi in slikami. Zlasti obsežno je obdelana naša industrija. Tu najdemo zanimive podatke o vseh pomembnejših industrijskih podjetjih, o razvoju, kapaciteti, opremi itd.

Knjiga ni samo namenjena gospodarskim korporacijam in organizacijam, oblastvom, denarnim zavodom in večjim podjetjem, temveč more služiti kot koristen priročnik tudi manjšemu podjetniku in trgovcu, ki hoče spoznavati našo gospodarsko strukturo in proučiti možnosti za razvoj in napredek lastnega podjetja. Cena knjige je 400 Din, kar glede na ogromen obseg in na velike stroške izdaje niti ne pretirano.

— Sesto znižanje diskonta v Angliji tokom enega leta. Bank of England je z večerajšnjim dnem zaradi nadaljnje naraščajoče likvidnosti na denarnem trgu znižala diskont od 4 na 3½%, kar je najnižji diskont v zadnjih 8. letih in šesto znižanje lekm enega leta. Kakor znano, je bil v Angliji šele pred štirinajstimi dnevi znižan diskont od 4½ na 4%. Pričakovati je, da bodo Angliji sledile tudi druge kontinentalne države in da bo nizka obrestna mera pospešila gospodarsko aktivnost. Tudi iz New Yorka poročajo o izredni likvidnosti denarnega trga. Obrestna mera za dnevni denar je na newyorškem trgu ponovno padla od 3 na 2½, deloma celo na 2%, dočim se je še v jeseni pred polomom na efektivni borzi gibala nad 10%.

— Stanje Narodne banke. Po večtedenskem naraščanju deviznih rezerv je morala Narodna banka v drugi četrtini marca odati več deviz, kakor jih je kupila in so se devizne rezerve zmanjšale za 90 milijonov Din. Menična listina kaže ponovno nazadovanje in znaša le še 1092 milijonov Din, dočim je lani ob tem času znašala 1368 milijonov. Ugodno stanje državnih financ se kaže v ponovnem povečanju dobiroimetja države, ki znaša že 484 milijonov Din. Stanje od 15. t. m. je bilo naslednje (vse v milijonih Din): v okleparjih razlike naprav stanju od 8. t. m.): Aktivna: kovinska podlaga 405.1 (— 30.7), saldo raznih računov 1626.1 (— 59.7), posojila na mani-ke 1091.7 (— 42.4), lombardi 239.5 (+ 3.0); pasiva: obrok bankovcev 534.8 (— 149.7), zirovne obveznosti naprav državi 484.3 (+ 48.7), ostale zirovne obveznosti 1197.9 (— 43.0), razne obveznosti 165.8 (+ 12.1).

— Razstava izdelkov iz tečaja za sobne in napisne slikarje v Ljubljani. V nedeljo bodo od 9. do 18. ure razstavljeni v prilični sobi Narodnega doma v Ljubljani izdelki iz dvomesnega tečaja za sobne in napisne slikarje, ki ga je priredil Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani. Ta tečaj je obiskovalo 15 mojstrov in pomočnikov, ki se v tečaju niso poučili samo o obrtniški izpopolnitvi obrti, ampak so dobili tudi navodila v estetskem oziru. Po navodilih gosp. prof. Sestana so izdelali najprej v skici, nato pa v izvršeni deli osnutke za bordure in tapetne vzorce. Po navodilih slikarskega mojstra gosp. Josipa Popiža so prenesli te osnutke na šablonski papir ter izrezali šablone in izvršili poizkusno barvanje z zidnimi barvami. Povsem novo je bilo večini udeležnikov slikanja napisov na steklo. Končno so se nekateri bavili tudi s prenosom oljnatih slik na steklo. Opisani program tečaja je bil jako obširen, uspeh pa prav zadovoljiv. Poleg izdelkov tečajnikov bo dala razstava tudi zanimiv pregled, kaj nudi tak tečaj slikarskemu obrtniku in kako napredujejo udeleženci od početnih del do končnega umetnoobrnega izdelka. Opozorjamo na to razstavo predvsem naše slikarske obrtnike in obrtni naraščajo, pa tudi druge, ki jih zanima napredek v slikarski stroki. Vstop na razstavo je prost.

— Za poglabitev trgovinskih stikov z Albanijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja zainteresirane, naj stopijo v stike z našo pooblaščenim eksportno agencijo Proke T. Stankovića v Korči. Ta tvrdka je uredila stalno razstavo vzorcev v svojih modernih in velikih prostorih tako, da morejo albanški kupci videti blago, ki ga žele kupiti. Ker se naša Albanija na potu k napredku, se tamkaš čedalje bolj kupke razno blago kot n. pr. leseno in železno pohištvo, steklo, emailirana posoda, alkohol in drugo blago. Razen tega je albanški trgovec pošten in je albanško zakonodajstvo v civilnem pravu po-

jemljiv, ker se poslojpe niti ne da odstraniti, da bi bila v njem istočasno deklasični in deški zavod, da bi pa ukiniteli vse skupaj, ko je zavod potreben in v popolnem razvoju, pa bi bil resnično kulturni greh in menda unicum v kulturnem življenju katerega mesta.

V interesu kulturnega delovanja je, da banska uprava preseka vzel zmešnjav in končno odloči nadaljnjo usodo oblastnega dvorca.

stavljeno na docela moderne osnove. Trgovske možnosti z Albanijo bi mogla v prvi vrsti izkoristiti naša država kot najbližji sosed in zato je albanško tržišče uprav predstirano, da postane naš izvozni cilj. S Sušaka, Splita in Dubrovnika je moči prispeti v albanška pristanišča na parnikih naših parobrodarskih družb v enem do dveh dneh.

— Ugodnost za prevoz sadik in mladit sadnega drevja in gozdnega drevja kakor tudi vinske trte je bila pred kratkim razširjena tako, da se sme uporabljati pri prevozu med vsemi železniškimi postajami. Doslej je veljala samo od nekaterih postaj, kakor Bučevci, Ljubljana, Maribor, Slatina Radenci itd. do vseh postaj državnih železnic. Voznina se računa po blagovnem razredu A, tudi če se predaajo omenjene sadike v prevoz kot brzoovozno blago. Posamezni komadi ne smejo biti težji nego 150 kg in ne daljši od 3.5 m. Pošiljke morajo biti naslovljene na kako postajo v naši kraljevini in se morajo iz namembne postaje odprekati s cestnimi vozovi. Poleg te ugodnosti obstoji za vinsko trto tudi še ugodnost brezplačnega prevoza po zakonu o obnovi in izboljšanju vinogradništva. — Za kmetijstvo so te ugodnosti velike važnosti. (Po »Saborščakem vestniku« št. 7.)

— Dobava. Gradbeni oddelek direktorje držav. železnice v Ljubljani sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave zaporniškega materiala, 70.000 kg portlandskega cementa, 1868 kg cinkove in pocinkane pločevine, 880 kg žičnikov in 12 kg jeklene žice; do 28. t. m. glede dobave 14 komadov dvojnih kretaljskih ključavnic; prometno - komercialni oddelki do 26. t. m. ponudbe glede dobave 7 štirikolesnih plato vozovk in 100 komadov sparnih cevi za helioforne svetilke in do 29. t. m. glede dobave 7000 komadov nalučnikov ter glede dobave raznih barv in črnih; strojni oddelki pa do 27. t. m. ponudbe glede dobave 4100 kg železne pločevine. (Predmetni pogoji so na vpogled pri navedenih oddelkih). Direktorja državnega rudnika Breza sprejema do 3. aprila ponudbe glede dobave 50 metrov peresnega jekla, 100 kg jekla za mizarje, 100 kg siraksa, 1000 komadov smirkovega platna ter glede dobave raznega orodja. do 10. aprila pa glede dobave 15 m kablja in 50 komadov elementov. Direktorja državnega rudnika Kakanj sprejema do 8. aprila ponudbe glede dobave 1400 kg papirnatih vrečk. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI).

— Oddaja zakupa kolodvorskih restavracij. Dne 8. aprila se bo vršila pri direktoriji držav. železnice v Ljubljani ofertalna licitacija glede oddaje zakupa kolodvorske restavracije v Celju, 10. aprila pa glede oddaje zakupa kolodvorske restavracije na Grapenjem. (Pogoji so na vpogled pri Zbornici za TOI).

— Dobave. Gradbeni oddelek direktorje držav. železnice v Ljubljani sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave lesa; strojni pa do 26. t. m. ponudbe glede dobave vijakov, žičnikov, železnih podložnic in zatikačev. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave ležišč. Direktorja državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 3. aprila ponudbe glede dobave 12 »Minimax« - aparatov. — Dne 10. aprila se bo vršila pri intendanturi vrbske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija glede dobave 18.700 kg petroleja. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI, pogoji pa pri navedenih komandah.)

— Dobava kruha. Vršile se bodo naslednje javne ustmene licitacije glede dobave kruha v času od 1. aprila do 30. septembra t. l.: 28. t. m. pri komandi vojnega okruha v Varaždinu; 29. t. m. pri komandi mesta v Murski Soboti in pri komandi mesta na Sušaku. (Oglasi je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI, pogoji pa pri navedenih komandah.)

BORZE

21. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah Curih, London in Dunaj. Deviza New York je popustila od 56.53 na 56.49, deviza Trst pa od 296.44 na 296.22; ostale devize pa so ostale v glavnem nespremenjene. Med električno je bilo zaključeno investicijsko posojilo do 86.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda v tečajih dalje stabilna. Pri znatnejšem prometu se je trgovala za aranžma po 415, z kaso po 415.25, za april po 415.5 in 415.25 in za maj po 416. V ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa, vendar je tendenca ostala nespremenjena. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki po nespremenjenih tečajih, med industrijskimi papirji pa so bili zaključki v Slavoniji po 200, v Dubrovački po 430 in v Oceaniji po 185.

Devize in valuta.

Ljubljana, Amsterdam 22.705, Berlin dn 25.1275, New York 516.75, Bruselj 72, Milan 27.05, Madrid 64.60, Amsterdam 207.25, Berlin 123.26, Dunaj 72.825, Praga 15.31, Varšava 57.95, Budimpešta 90.30, Bukarešta 3.07, Sofija 3.745.

Zagreb, Pariz 220.48, — 222.48, London 274.95, — 275.75, New York 56.39, — 56.59, Bruselj 789.05, — 793.05, Milan 295.206 do 297.206, Amsterdam 22.705, — 22.765, Berlin 13.49, — 13.52, Dunaj 796.59, — 799.59, Curih 109.44, — 109.74, Praga 167.39 do 168.19, Budimpešta 98.5, — 99.15.

Curih, Zagreb 9.1275, Pariz 20.21, London 25.125, New York 516.50, Bruselj 72, Milan 27.045, Madrid 65, Amsterdam 207.20, Berlin 123.25, Dunaj 72.80, Sofija 3.745, Praga 15.31, Varšava 57.95, Budimpešta 90.25, Bukarešta 3.07.

Elektri.

Ljubljana, Investicijsko 86 začetek, 8% Blair 97 blago, 7% Blair 86 blago, Celjska 170 denar, Ljubljanska kredita 125 denar, Kreditni zavod 160 denar, Pramediona 860 denar, Strojne 75 den, Vevča 182 den, Ruše 250 — 260.

Dvojno zimsko veselje

daje ličnost lepe in pedantno čiste volnene obleke. Ako se ne pere kakor je treba, se stisne in daje utis stare ponošene obleke. V mlačni raztopini Schichtovega Radiona se stvari nalahko očistijo in ostanejo mehke in lahke ter varujejo svojo prvotno barvo in sveži ton. Celi ta posel se opravlja hitro in breztruda, ako se uporablja

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 415 — 416, za april 415.25 do 416, za december 421 — 423, investicijsko 84.75 — 85.50, agrarne 51 — 52, 8% Blair 95.25 — 96, 7% Blair 85.25 — 85.75; bančne vrednote: Prashediona 855 — 860, Union 188 den, Jugo 88 — 89, Kredita (Zagreb) 101 — 105, Srpska 165 — 172, Zemaljska 137 — 138, Narodna 8900 — 8980, Ljubljanska kredita 125 — 130, Poljo 65 do 66.5, Hrvatska 50 — 52; industrijske vrednote: Narodna šumska 20 — 35, Našička 1600 blago, Nihag 150 den, Gutmann 190 — 200, Slavets 73 — 75, Slavonija 200 do 205, Drava 267 — 305, Sečera 370 do 380, Brod vagon 105 — 110, Vevče

KULTURNI PREGLED

Univ. prof. dr. Franc Kidrič — 50 letnik

Najznamenitejši slovenski literarni in kulturni zgodovinar starejše dobe, ena najmarkantnejših osebnosti naše univerze, dr. Franc Kidrič, bo slavil jutri svojo petdesetletnico.

Rodil se je 23. marca 1880 v Ratanski vasi pri Rogaszi Slatini. Bil mu je že 14 let, ko je nadučitelj Simon Skrabl, ki živi danes kot 90 letni starček v Rečici na Paki, pregovoril starše, da so ga poslali na gimnazijo v Maribor, kjer je bil od drugega do šestega razreda v desetem semenišču. Že v četrty šoli mu je prof. Jerovšek, sedanjí učednik senior mariborskih profesorjev, posodil Lermontova ter ga s tem napotil na študij rusčine, od katere je dalje prodiral v skrivnosti slovanskih jezikov. Ko je leta 1902, dovršil gimnazijo, ga je Ploj, že takrat usreden član upravnega sodišča na Dunaju, pregovoril, da se je vpisal na pripravo na juridično fakulteto. Ko pa je spoznal, da stara ljubljenska filologija ni zadržala, se je poslovil s kolokvijem od pravoslovja in postal učenec slovečih dunajskih

slavistov Jacića, Rešetaria, Jirečka in Vondráka. Zlasti Jacić je kmalu spoznal pomanjkanje v sposobnosti mladega Slovenca in ga je še bližje pritegnil k sebi, ko mu je poveljalo delo v seminarju in svoji zasebni knjižnici. Ti službi je opravljal tudi še po promociji (1906) do leta 1908, ko je postal uradni dvorne, današnje nacionalne bibliotekar. V tej knjižnici, kjer so od slavistov takrat služili prof. Prijatelj, Vondrák in Menčík, je postal kustos, delal v slavističnem referatu in vodil nekaj časa celo revizijsko knjižnico. Čeravno je tudi on dolgo odločal misel na habilitacijo, je vendar zgodaj prišel v znanstveno tekmo in bil leta 1913, poleg prof. Nahtigala predlagan za Strečkovega naslednika na graški univerzi. Kakor mnogi slavisti je bival v prvi polovici leta 1914, v Rusiji, da razširi in poglobi svoje študije. Ko se je vrnil, je dobil k svoji knjižničarski službi še mesto učitelja rusčine na zavodu za orientalne jezike. Ko se predlagal, da se mu poveri profesura v Ljubljani, dolgo ni realiziral, se je leta 1919, na dunajski univerzi habilitiral za slovansko filologijo s posebnim ozirom na ruski in južnoslovanski jezik ter literaturo. Vabili v Švicco se ni odzval, ker po-gajanja za profesuro v Fribourgu niso dovedla do želenega zaključka. Leta 1920, pa je bil sprejet predlog ljubljanske filozofske fakultete in dr. Kidrič je bil imenovan za rednega profesorja slovanskih literatur starejše dobe s posebnim ozirom na slovensko. Izvolitev za dekana leta 1922, in rektorat 1923, je znak posebnega zaupanja njegovih kolegov.

Prof. Kidrič je v mlajših letih kazal mnogo znanja za politiko in je napisal vrsto političnih člankov zlasti za celjsko »Domovino«, toda kmalu se je končovaljavo poslovl od politike in je posvetil vse svoje sile znanstvu.

Do danes je prof. Kidrič, ki je soustanovitelj in sourednik »Casopisa za slovanski jezik, književnost in zgodovino« ter bil tudi sourednik Slov. biografskega leksikona, objavil preko 200 znanstvenih del in člankov, ki so utrdili njegov sloves v vsej naši državi in v tujini. Svoje življenjsko delo je začel in opravljal v prepiščanih, polkičanih v prvem redu mi sami in da pričakuje kmalu do edine do nas. Lotil se je kritičnega pretrsa vsega, kar je bilo v njegovi stroki dotlej znanega, in iskanja novega gradiva, zlasti na sintezo starejših kulturne in literarne zgodovine do leta 1848, s tako vneto in uspešno, da so objave njegovih življenjskih del, kakor nadaljevanje njegove lani izšlo Zgodovine slovenskega slovstva ter njegova izdaja Prešerna samo še vprašanje časa.

Za svojo stavbo je potreboval trdnih temeljev, ki si jih je moral sam ustvariti. Ko je pred 25 leti začel pisati znanstvene članke, je najprej uvidel, koliko diletantizma je bilo v naši literarni zgodovini. Vse preveč je bilo pomot in potvar, da bi se bil mogel zaneesti na dela prejšnjih avtorjev. Lotil se je protestantske dobe, marsikako novo ugotovitev o Primožu Trubarju je prineslo njegovih 32 podpisikov v celjski »Domovini« (1908) in prav tako njegove borbene ocene Trubarjevega zbornika in drugih del. Krepko je zavrnil tudi namizljeno slovenstvo admontskih tekstov (Naši zapiski 1909—10). Mnogo novega je objavil tudi za zgodovino slovenskega preporoda: Vraz in Korvink sta stopila v ospredje njegovega zanimanja (Ljublj. Zvon in Casopis za zgodovino in narodopisje 1910). Obenem je začel prvi za Izidorom Cankarjem in Tomiškom, dokazovati neupravičenost matematične arhitektonike pri Prešernu (Lj. Zvon 1911). Danes, po številnih njegovih objavah o tem predmetu je živonova in Puntarjeva teorija zgolj še zgodovinsko zanimiva.

Vestno je pazil na neznanstvene informacije o slovanskih zadevah v tujini; tako je v Slov. Narodu (1913) ostro zavrnil Lenardovo poljsko razpravo o zgodovini slov. jezika, Srbohrv. literatura, ki ji je bila posvečena že disertacija, ga je tudi sedaj zanimala; objavil je v Casopisu za zgodovino

Ljubljana spominu A. Jiráška

Drevi ob 20. uri bo v mali kazinski dvorani spominna svečanost za pokojnim romanopiscem, ljubljencem vsega češkega naroda Aloisem Jiráškom. O velikem mojstru bo govoril v češčini gosp. univ. prof. dr. Václav Burian.

Opozarjamo na to žanro prireditve »Češki obec tudi slovenske kroge. Nekateri Jiráškov spisi so bili prevedeni v slovensko. Zlasti »Pasjeglavci« so med ljudstvom še danes priljubljena knjiga. Ljubljanska žalna slavnost bodi tedaj tudi z naše strani pretrsa in dostojna, čeprav skrajna počastitev slavnega češkega pisatelja — buditelja!

Vstop je prost.

Beograjska skupina Moskovskega hudožestvenega teatra

Beograd, 20. marca.

Priljubljeni vodja prejšnje praške skupine M. H. T. z Pavlov se je pravkar vrnil v Beograd in je dal sodelavcem »Vremena« izjavo, v kateri pravi med drugim, da se bo njegova skupina izpremenila v »Beograjsko trupo M. H. T.« Skušala se bo tudi razširiti in izpolniti. Povabljeni so g. Krasnopoljska, Križanovska, Čehov, Masalitov, Sarov, Vasiljev i. dr. Takoj v sept. bo začela študirati »Revizorja«, nato Volikostainovega »Blodečega Rusa«, nekatere drobne reči Turgenjeva, še nedoločeno jugoslovensko dramo in morda tudi »Carja Fedorja«.

S turnejo po Jugoslaviji so Hudožestveniki zadovoljni, le v Sarajevu in Splitu so imeli neprivlačnosti z občinstvom in kritiko. Zanimivo je, kaj je povedal g. Pavlov o Hmari, filmskem zvezdniku, ki je igral v Ljubljani Razkolnikova v »Zločinu in kazni«. Hmara je nedavno zastopil skupino, »naravnost pobegnil«, je dejal g. Pavlov; nekaj se ni strinjal z ostalimi člani glede repertoarja in izere, nekaj pa je moral zapustiti Hudožestvenike na željo svoje žene Aste Nielsen, ki mu je nujno sporočila: »Zapusti to skupino. Niso vsi vredni, da bi poteval z njimi po teh strašnih balkanskih zaklatih mestih. Zaradi odhoda ali pobeza g. Hmare so morali Hudožestveniki skrajšati sezono za 45 dni.

G. Pavlov je očitni: upa, da bo beograjska skupina M. H. T. leno uspevala.

Slovanska instituta v Parizu in Ženevi

Lani je elavil Slovanski institut pariške univerze (Institut d'Etudes Slaves de l'Université de Paris) desetletnico obstoja. Nedavno je izšel vestnik o njegovem delovanju v letu 1928/29, ki nam daje vpogled v ustroj in zaščitno delavnost tega znanstvenega zavoda. Zaradi omejenega prostora posnemamo samo nekatere najvažnejše podatke:

Pariški Slovanski institut je osnoval leta 1919. E. Denis s češkoslovanskim narodnim darom 1.000.000 frankov. Ta znesek je omogočil, da so se začeli v Parizu intenzivno gojiti slovanske študije (dotlej je imela oddelna univerza samo stolico za ruski jezik in slovstvo, ki jo je zasedal prof. E. Hauman). Zdal se je ustanovila še stolica za zgodovino Slovanov (prof. Eisenman). Velikopoležno urejeni Institut d'Etudes Slaves, ki se je priključil starodavni Sorbonni, pa je stopil na čelo slavistike in slovanskih študij v Franciji.

Predvsem se je v Institutu uredila knjižnica, ki se stalno izpopolnjuje. V nji je zbrana ogromno gradiva o Slovanih, tako da omogoča skoraj vsakršno znanstveno delo. 48 mladih znanstvenikov se je v prvih desetih letih pripravljalo v Institutu za slovanske študije; po večini so bili Francozi. Institut je izdal devet letnikov Revue des études slaves in 24 zvezkov knjižnih publikacij (med njimi so slovnične, priročniki, teksti, zgodovinska dela, znanstvene razprave itd.). Samo lani je izšlo 7 zvezkov znanstvenih publikacij. Vse to je storiilo iz pariškega Slovanskega instituta najživahnje in najpomembnejše publikacijske središče slavistike izven slovanskih dežel.

Poleg obsežnega znanstvenega dela izvršuje Slovanski institut v Parizu tudi ekstenzivno delo: skuša razširiti in utrditi kulturne stike med Francozi in slovanskimi narodi ter skrbti za širjenje slovanskih jezikov med Francozi. Prireja stalne glasbene večere. Letos se bodo na predlog prof. A. Mazona vršila na Sorbonni štiri poljudna predavanja o češkoslovanski prihodnje leto

in narodov, 1912 glagolski rukopis Oblaga Sigeta, v Radu Jugoslovanske akademije pa razpravo Framasonice lože hrvaških zemelj Napoleonove Ilirije (o ljubljanski francosko — ilirski loži je pisal v Slovunu 1914). Sem spada še znamenita in v zbornu monografija o Georgijevici, bivšem turškem ujetniku, ki je v 16. stoletju s številnimi publikacijami obveščala Evropo o turških razmerah. Izšla je v nemščini 1920 in v srbohrvaščini 1923 in 1926.

Po vojni so se opet začele množiti Kidričeve razprave iz območja protestantizma. Lotil se je sedaj dela z največjo sistematično. Naravnost odkritje pomeni prvo njegovo večje in prvo strogo znanstveno delo na polju slov. literarne zgodovine starejše dobe, habilitacijski spis Dje protestantske Kirchnenordnung der Slovenen im XVI. Jahrh. (1919), kjer je izluščil iz morda največjega Trubarjevega spisa toliko, da se človek mora čuditi Kidričevemu znanju in spretnosti, obenem pa tudi tistim diletantom, ki so l. 1902, brez bližnjega poznanja sodili o Trubarjevi knjiži, da je »vsebinski in obliki jako slab«. Vsa revščina starejših literarnih zgodovinarjev se kaže ob Kidričevih »Treh prispelkih« (Jugoslovanski filolog 1921), kjer je poleg drugega moral ugotoviti celo letnico prve slovenske knjige (1551 in ne 1550), zlasti pa v razpravi O sumljivih naslovih knjiž (Slovija 1922). Tu je neizpodbitno pojasnil, kako je v južnoslov. literarni zgodovini krožilo kar 12 naslovov knjiž, ki pa niso nikoli eksistirale, ker so nastale v domišljini nekritičnih piscev. Slično prepotrebno revizijo je napravil tudi za protireformacijsko dobo, ki se je ponašala, kakor

pa bo enako popularizirana Jugoslavija. Slovanski institut ima v rue Michelet svojo lastno hišo, ki je postala pravo ognjišče francosko — slovanskih kulturnih stikov.

Znatno mlajši je Slovanski institut v Ženevi (Institut d'Etudes slaves de Genève), ki je bil osnovan v juniju 1928 in je pravkar izdal svoj prvi »Bulletin annuel«. Ta Institut je začel delovati šele v začetku lanskega leta pod imenom Foyer d'Etudes slaves de Genève. Prvo leto njegovega delovanja je bilo doba poizkusov in iskanja, ki se uteume — kakor čitamo v Vestniku — podaljšati vse dotlej, dokler ne bodo dokončno ustale delovne metode, organizacije in materialna podlaga Instituta.

Knjižnica Ženevskega Instituta šteje približno 1000 zvezkov in se deli v naslednje odseke: splošni (91 del), ruski (836), poljski (228), češkoslovanski (106), ukrajinski (91), bolgarski (68), slovenski (53), srbskohrvaški (36), beloruski (18). Institut dobi vsake 38 periodik. Lepo število slovanskih knjiž je prejel lani iz Ljubljane. Poslal mu jih je konzorcij »Jutra«, ki je — kakor omenja v Vestniku — odprl Institutu račun do 10.000 Din za nabavo slovanskih knjiž in revij. Uprava Instituta kvitira s posebnim priznanjem to velikodušno kulturno gesto konzorcija »Jutra«.

Vzlic temu, da je Ženevski Institut še na začetni stopnji, obeta njegovo živahno delovanje lep razvoj. Tako je priredil lani 12 javnih predavanj o slovanskih zadevah. V Bulletinu štano: Leto 1928. pomeni v zgodovini razvoja slovanskih študij v Ženevi datum, ki mu bo težko odreči važnost. Saj so se lani začela na ženevski univerzi prva slavistična predavanja. V zimskem semestru 1929/30. predavajo med drugim E. Crois o poljskem romantizmu in mesianizmu, I. Cuendel in S. Keller o stari slovščini, S. Karčevski o Dostojevskem, a ruski literaturi v letih 1880—1914, in o češkem slovstvu; isti vodi tudi kurz ruskega in češkega jezika, medtem ko S. Keller predava o srbohrvaščini.

Ženevski Institut šteje sedaj 79 članov, kar je za začetek in za švicarske razmere prav lep uspeh.

Pol stoletja naturalizma

Kakor je »Jutro« zabeležilo še pred tedni, poteče letos v aprilu 50 let, kar so v francoski književnosti stopili na plan naturalisti. Ta literarni pokret, ki mu je stal na čelu Emile Zola, je imel znaten vpliv na vse evropske književnosti. Pri Slovenceh je upeljal naturalizem v slovstvo, kakor znan, Fran Govekar. Naturalistična struja je egle daleč po svetu; oni dan smo n. pr. čitali razpravo o naturalizmu v japonski književnosti. Francija se letos spominja 100letnice romantizma Hucojev »Hernani«, proslavlja pa bo tudi 50 letnico naturalizma. Pobudo, da se oba slovenska datuma proslavita skupaj, je dal pisatelj Andre Billy.

Peddesetletnica, kar je izšel almanah »Soirées de Médan«, v katerem so objavili svoje epise Zola, Maupassant (znan »Debeluško« — »Boule de Suif«); Huysmans i. dr., je vzbudila znova vprašanje, koliko je naturalizma še današnjemu času živ in sočn. Leon Hennique, edini še živeči sodružnik tega almanaha, je dal pobudo, da se največji francoski pisatelji in intelektualci izjavijo, kaj mislijo o naturalizmu in njega odnosu nasproti našemu času. Objavljenih je že lepo število odgovorov, ki po večini kažejo, da ta struja še ni tako pozabljena in pokopana, kakor bi se komu zdelo. Kakor smo na tem mestu tudi že zabeležili, se je med tem uveljavila v francoskem slovstvu nova struja »populizem«, ki naj zbliža naš čas z duhom naturalistov. Precej razmajani sloves Emila Zolaja si je nekoliko zopet opomogel, njegovi spisi izhajajo v večjih nakladah, raznih modernih in hipermmodernih poizkusov naveličani čitatelji se začnejo vračati k duhu »Medanskih večerov«. Proslava 50letnice bo zanimanje za naturalizem brez dvoma še bolj ojačala.

V Parizu nameravajo 50letnico naturalizma proslaviti z raznimi prireditvami. V rue Clauzel, kjer je bival Maupassant, ko je bil objavljen zbornik »Soirées de Médan«, bodo vzidali v hišo njegovega bivališča spominsko ploščo. Dne 12. aprila bo priredila Comédie Française pesniško matinejo. Dne 5. maja se bodo zbrali vsi prijatelji naturalizma k velikemu banketu, ki ga bo vodil Leon Hennique. Revija »Marges« bo izdala obsežno slavnostno številko. Almanah »Les Soirées de Médan« bo pmanisten, opremljen s slikami šestorice njegovih sodružnikov in s predgovorom zadnjega izmed stare garde naturalistov — Leona Henniquea.

protestantska, z nekaterimi naslovi nikoli natščenih knjiž celo v učenikih. Mojšroko telmiko v kritičnem razboru zgodovinskih beležk je pokazal v Ogrudju za biografijsko Primoža Trubarja (Razprave 1923)

Tehtna je Kidričeva ugotovitev, da ni bilo pred in med reformacijo posebnih slov. katoliških literarne tradicije. Dokazoval je to že ob 400 letnici Trubarjevega rojstva proti zagovornikom glagoljšta na Kranjskem in slov. slovstva pred 1531, ko se je iz raznih nazibov, celo političnih, skušal zatemniti pomen Trubarjevega nastopa: l. 1923, pa je z odkritjem novih rukopisnih beležk potrdil, da o kakih tati literarni tradiciji niti govora biti ne more; katoliški pridigarji so si pomagali tako, da so na leci kar sproti prevajali iz latinskih predlog (Bozoslavni vestniki).

Posebno pazilo je posvetil stanovski šof v 16. stoletju, slovščini v njej in slov. šolskim knjižkam (Casopis za slov. jezik, književnost in zgodovino 1924).

Številne razprave iz območja protireformacijske dobe so pokazale, kako zanimiva je bila četrta, čeprav svojevrsno zanimiva, je bila dosti in kako kritično je bilo, če se je Kidriču podtika prevelika gorečnost za protestantizem.

Preporod pa je našel v Kidriču svojega mojšra. Vsa nejasnost in raztrzanost razdobja od druge polovice 18. stol. do Prešerna, kakor smo je bili doslej valeni, izdela slovstva, šle prvi smioč le lani izdala Slovenska Matica. Zavedal se je, da ne sme hoditi po stari pri nas izvojeni poti, da se ne sme zadovoljevat z nanizavanjem in naštevanjem dogodkov in z biografskimi ekskurzi, ampak da mora podati živ razvoj, linijo in kontinuiteto. Pritegnil je ev-

Problem sorodnih jezikov

V praksi »L. Evrope Centrale« čitamo zanimivo beležko o vprašanju, ali naj Slovaki prevajajo češke pisatelje v »svaščino« ali pa naj jih čitajo v izvirniku? Neki brat-slavski list je sprožil o tem anketo. Vprašanje ima nacionalni in praktični značaj. S praktičnega stališča so razlike med češčino in slovaščino tako neznatne, da lahko znaten del Čehov čita slovaške knjige in obratno; potemtakem ne kaže, da bi se med seboj prevajali. Z nacionalne strani pa se vprašujemo, ali ni nesmiselno, da bi se s prevajanjem in z dvema tako sorodnih jezikov ovirali in zavlačevali naraven razvoj, ki naj zbližuje oba pismena jezika.

Primerjava nekega znanega češkega romana z njega slovskim prevodom je pokazala naslednje: Izmed tisoč besed je povprečno 421 v obeh besedilih docela istovestni, 504 besede so si po obliki podobne, da lahko slovaški čitatelj brez težave razume češki izvirmik. Različnih je samo 75 besed izmed tisoč, torej pride 7,5 neznanih besed na sto, ali z drugimi besedami: na trideset — štirideset čeških besed v kaki knjiži utegne Slovak zadeti eno besedo, ki je ne bo razumel. Še ugodnejši pa je položaj češkega čitalca slovskih knjiž: izmed 1000 slovskih besed jih je komaj 16, zaradi katerih bo morda segel po slovarju.

Vprašanje je tedaj, ali spričo take jezikovne sorodnosti res kaže, da bi se oba jezika prevajala med seboj. Večjo kurioznost pa zaslediti pri nas, kjer se v istem (srbohrvaškem) jeziku izdajajo v Beogradu in Zagrebu skoraj ob istem času prevodi istih tujih pisateljev.

Učbenik ruskega jezika v slovenščini

V znani zbirki žepnih slovarjev in učbenikov je pravkar izšel Učbenik ruskega jezika, ki ga je sestavil prof. I. Orožen.

Od nekadaj je bilo pri nas zanimanje za ruski jezik živahno — saj je Askerc spesnil celo himno »Ruski jezik« (ki je natisnjena obenem z ruskim prevodom D. Verguna v »Učbeniku«) — in zlasti po vojni se je krog ljubiteljev ruskega jezika stalno širil in večal. Koliko je Slovencev, ki so živeli med Rusi! In koliko je Rusov, ki so živeli in še danes žive med nami. Ti živi stiki med obema narodoma so zbudili pri nas nenaavadno domačnost do ruskega jezika in veliko je število taktih, ki se ga sploh nikdar niso sistematično učili, a ga za silo poznajo in govorijo. Tem bo gotovo Oroženov »Učbenik« najbolj dobrodošel. Svoje znanje si bodo izpopolnili in utrdili, kajti »Učbenik« vsebuje v kratkem in jasnem pogledu vse važne slovnične, slovne in druge podatke, ki so potrebni, da umeš z jezikom pravilno ravnati. Način, po katerem je Oroženov »Učbenik« sestavljen, je zelo prikladen. »Učbenik« je pri vsem tem tako spretno sestavljen, upravlja za slovenskega učenca ruskega jezika preračunan, da bi si boljše izvršbe tega dela ne mogli želeli. S pridom bodo segali po tej knjižici premožki, ki so jo že dolgo pogrešali; vsi tisti, ki so pri neštetih prilikah rekli: »Rusčine se moram do dobra naučiti. Knjižica bo pa gotovo vzpodbudila še marsikatero drugega, da se posveti temu velikemu slovskemu jeziku, ki nam je tako bližnji in čigar čar je nepopisen, kakor je nepopisna — ne toliko praktična, kot duševna vrednost njegova za vsakogar, ki se čuti Slovana.

Nove muzikalije

V samozaložbi je izšlo »Deset slovanskih narodnih koračnic« za klavir, ki jih je po narodnih motivih sestavil Jos. Pavčič. Te koračnice so nastale na prošnjo naših slovanskih dijakov Sokolov v Brnu. Začele so si za razne sokolske prireditve in rajda ne vaje domačega glasbenega blaga. V svoji glasbeni nenastitljivosti so si želeli vedno kaj novega in so takorekto prisilili Pavčiča, da je pisal in pisal, dokler se jim pri desetih koračnicah ni uprl. Ker si tudi naši ljudje določa žele te vrste muzike, ker je za njo mnogo povpraševanja, je komponist naposled koračnice izdal v prireditvi za klavir, dobe se pa pri njem tudi prirejene za salonski orkester. Nekaj teh koračnic slišimo skoro slehern večer od domačega radio-orkestra.

Vseh deset koračnic je pisanih na štiri ali pet motivov znanih, veselih narodnih pesmi. Živo, temperamentno in tako preprosto, da njihovo izvajanje nobenemu, kolikaj spretnemu igralcu ne bo delalo trav

nikakih težav. Žal le, da nosijo koračnice mesto primernege naslova samo številke od 1—10. Priprečan sem, da postanejo le vsele, prešerne stvarice kmalu last vsih godb in domačih orkestror.

V zalogi »Edition Radio Ljubljana« je nedavno izšla priložnostna plesna skladba Mihe Rožanca »Haloh«. — Radio Ljubljana Entrec-Foxtrox za štiriinčrni klavir, ritmično prav posrečena, zlasti v triu tudi ljubezljivo melodična stvar. Za štiriinčrno igranje na klavirju je pri nas z domačimi deli kaj malo preskrbljeno, zato bo Rožančev foxtrox ljubiteljem te vrste muzike prav dobro rabil.

V Lomju (Bolgarija) že celo vrsto let izdaja glasbeni učitelj na ondornem učiteljsku Boris Galdarov zborovski revojo za šolske in koncertne potrebe »Juvoski drugar«. V letošnjem 10. zvezku je izdala prišel najprej zanimivo, od ministrstva v Sofiji odklikovano skladbo »Petalni poio« za mešani zbor, delo mladega absolventa praškega konservatorija Benedikta Bobčevskega. Skladba se odlikuje po prijetni melodiji in izvrstni pvnosti glasov. Drugo kompozicijo je diktral visoko nadarjeni slepi sofiški komponist P. Stainov: šesteroglasni »Vals« za mešani zbor, precejšnjega obsega »Bapadno evrovske, skro šonske melodiike, ki zahteva rutinarne pevce, izdajenih, prožnih glasov. Sle di živa, humorna, v narodnem ritmu račonice (7/8) napisana kompozicija »Gurbetčija« vselega, neugnanega Aleks. Krsjeva, glasbenega učitelja in komponista v Varni. Ta zelo hvalenji mešani zbor je bil premiran po slučaju konkurza za glasbeni festival v Varni lanske leto. Bolgarom sta se pridružila Zarebčan dr. P. Markovac s mešanim zborom »Skrbna preznosče« in Medimorac Stoler-Šlavenški z mešanim zborom »Kljukarkie, ob skladbi odlični, zvočni in močno hvalenji zlasti druga v živem tempu z duhovito obdelanim narodnim motivom.

V obsežnem pestrem zvezku najdemo še manjše prispevke bolgarskih komponistov Spasova, sofiškega diletanta-muzika, a zelo spretnega komponista veselih množičnih zborov in končno šest kraških kompozicij opernega dirigenta in pevovodje Pavla Stefanova, pisanih na moderne motive, v žarju bolgarsko-orientalski melodiiki in zanimivem nacionalnem (pet četrtinskem, osem šestajstinskem, sedem osminkem, pet osminkem itd.) ritmu. K zvezku, enemu izmed najboljše, kar jih je dosedaj izšlo, morem priatelju Galdarovu le čestitati. Poslal mi je več izvodov. Kdor se zanima za bolgarsko muziko, lahko po en izvod dobi zastonj pri meni.

Josef Pata: Josef Dobrowsky o Lužici. Za stoletnico Dobrowskega (1753—1829), ki je ustanovitelj slovanskega jezikoslovja, je izšlo kot 13. sešitek »Česko-lužičke knjižovnice« na 90. str. gorjenje delce z 8 slikami, registrom in izvečkom v francosčini. Pisec je predelal slovstveno zapuščino, dopisovanje in posmrtno listine Dobrowskega, da bi dobila polasnila njegovo razmerje do Lužičanov. To so bili prvi Slovani, s katerimi se je seznanil in stal z njimi ves čas v osebnih in pismenih stikih. Ugotovil je, da sta gornja in dolnja lužička srbsčina samostojni slovanski narečja, ter celo priredil slovnično gornje lužičine, a jo je v boleznih tik pred smrtjo umčil. V svoji dobi je imel največje znanje o tej zemlji, kamor je kazal pot češkim in ostalim slovanskim prosvetiteljem, dobavljal jim lužičkih knjiž. Po njegovem zgledu sta nastali dve slovniči, Zellerjeva in Jordanova, in Pačkov slovar. Po njegovi pobudi se je pričelo znanstveno delo srbske »Matičice« v Budjini l. 1847. Neumorni Pata je priključil 10 listov iz naslovnikove lužičke korespondence in nekaj dodatkov za primerjalni besednjak petrograjski s konca 18. stoletja.

»Zvonček«. Izšla je 7. številka mladinskega mesečnika »Zvonček« z naslednjo vsebino: Maševanje dreves (dr. Fr. Zbaničnik). — »Zazidana lipa« (Franjo Čiček). — 10.500 m nad zemljo. — Bulka (L. N. Tolstoj — Josip Vidmar). — Ena, dve — za spretno roko. — Zajček na steni (Vera Albrechtova). — Luca (I. E. Rubin). — Zivljenje in prigode male opice (Ferdinand Osendowski). — Kako velika je Jugoslavija (dr. Jože Rus). — Risarji v skup. — Pogumni deček. — Na huzarja. — Razvedrilo me. — Kotiček gospoda Doropolskega.

Kupujte knjige za deco v Tiskovni zadrugi!

ropski okvir (prof. Kidrič predava na univerzi tudi primerjalno literaturo) in je ustvarjal splošno socialno in kulturno stanje. Spretno se je izognil življenjepiscu in ni drobil snovi z neštetimi podnaslovi. Ta posrečena sinteza slov. književnega in kulturnega življenja v starejši dobi na kaže tudi kako potrebno je bilo vse njegovo prejšnje delo: iz njeza je mogel vsa domanja skoro brez korekture sprejeti v svojo knjižo.

Začel je svoje delovanje v tujini in je tem lažje sine ira et studio mogel začeti boji proti predsodkom in kratkovidnemu diletantizmu. S temeljito pripravo kot zrel in usreden znanstvenik je stopil na domača tla in tu uveljavil svoje zmožnosti. Vedno je imel mnogo misla za aktualnost, za potrebe sodobnega kulturnega življenja (prim. njegove kritike, poročilo o zborovanju delegatov čeških in jugoslov. akademij ter učenih društev v Zagrebu, članek o Smoletu, intervju o literarni zgodovini in ob osmidesetletnici Prešernove smrti, odgovor na anketo glede nemške ali francoske orientacije i. dr. v Lj. Zvonu in Jutru), vendar je povsod in vsledkar ostal strog znanstvenik, objektivien in kritičen, z vso ljubezljivo do predmeta in znanstvene resnice.

Svojega bogatega gradiva ne skriva, ampak nesebično pomaga z njim vsakemu resnemu interesentu. Studentom ni učitelj samo po nar ur na teden, vedno rad pomaga z tehtno besedo in književno redkosti, ki jo hrani njegova izbrana knjižnica.

Prof. Kidrič je neobičajno mnogo storil. Da bi pa vse, prav vse, kar se snuje, mogel izvršiti v bodočnosti, mu ob njegovi pedesetletnici naškreneje želimo.

Dr. M. Rupel.

Tehnični del rubrike ureja avtomobilski oddelk Vacuum Oil Company, d. d.

Dirka veteranov

Kakor smo že kratko poročali, je priredil angleški motociklistični klub dirko, na kateri so smeli sodelovati samo taki vozači, ki so se že pred vojno bavili s tem sportom in razen tega samo na predvojenih motorih. Razume se, da je vladalo za to prireditelju veliko zanimanje. Neštete množice ljubiteljev motoristike so se zbrale na startu in naval je bil tako velik, da so prireditelji odločili, da pri ponovitvi dirke v prihodnjem letu ne bodo objavili mesta starta.

Za dirko samo se je prijavilo nič manj kakor 76 konkurentov. Predpisana povprečna hitrost vožnje je bila 32 km na uro, za vozače s kolesi, grajenimi pred letom 1904, pa 24 km na uro. Za dirko se je prijavilo tudi nekaj vozačev, ki so bili starejši od 60 let in tem so vračunali nekoliko dobrih bodov. Najstarejši motorist, s katerim je vozil George Brough, je bilo izdelano 1902 v tovarni Drednought. Tekmovala pa je še starejša vozila, in sicer trokolo znamke Ariel, izdelano l. 1897, na katerem se je vozil znani vozač Mapstone. Druga kolesa so bila vsa »mlajša«: Motosacoche od 200 cm³, 2 motorja Rudger Whitworth od 490 cm³, 14 motorjih koles Triumph, 8 Douglas, 5 Rudger-Whitworth, 4 Rohal-Enfield, po 3 FN, Minerva, BSA in P. u. M., po 2 motocikla Ariel, Chater-JAP, Kerry, Matchless, Morgan in Scott, a po 1 motorno kolo znamk AJS, Brown, Clement-Garrard, Drednought, Humber, Hobart, Indian, James, John, Woller, Lazonde, Levis, Lucton, Precision, Motosacoche, NSU, NUT, Rex, Rover, Dunbeam, Sun Villiers, Wearwell in eno motorno kolo brez znamke, ki je sodelovalo kot konstrukcija »privatnika«.

Uspeh prireditelja je bil v vsakem pogledu izreden. Najboljši čas je dosegel vozač Mc Nab na motornem kolesu BSA od 498 cm³ iz leta 1913, a prvo nagrado skupin vozač Brough (Drednought, model 1902). Klitsom (Scott, model 1910) in Marliams (P. u. M., model 1914).

Civilna zrakoplovba na Češkem

Po vojni se je razvila civilna zrakoplovba na Češkoslovaškem zelo naglo, kar je predvsem pripisati precejšnji podpori in pobudi češkoslovaške vlade. Od 96 milijonov Kč, ki jih je določil proračun za zrakoplovstvo, je dobila eno tretjino civilna aviatika. Razen tega je ta prejela še posebne subvencije in tudi propaganda je šla deloma na državni račun.

Domačo aeroplansko industrijo umetno favorizirajo z visokimi zaščitnimi carinami in s posebnimi dovoljenji za uvoz. Danes imajo v CSR že 7 tovarn, ki proizvajajo letala za najrazličnejše namene. Zrakoplovni družbi, ki vzdržujejo zračni promet, je danes na Češkoslovaškem 6, od katerih sta dve domači, dve nemški, ena francoska in ena poljska.

Češke državne proge delajo z 20 letali v potnišnem, blagovnem in poštne prometu na progah Praga-Brno-Bratislava-Košice-Užhorod ter Praga-Marlianske Lazne.

Češkoslovaška zračna transportna družba opravlja službo na progi Berlin-Draždane-Praga-Dumaj skupaj z nemško Luftanso in z Avstrijsko zračno prometno družbo. Iz Marlianskih Lazen vodi proga dalje čez Casel v Rotterdam in lani so otvorili progo iz Marlianskih Lazen v Nürnberg.

so najlažja pot, po kateri prihajajo klice bolezni v naše grlo. Pevci, ki se hočejo iznebiti hrupavosti, nahoda in prehlada naj jemljejo okusne »ANACOT«-pastile dra. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

Osp. Dimov:

Profesorjev greh

Raztresen, zagluben v svojo znanost, nihče bi si ga ne mogel predstavljati ulogi človeka, ki bi uganjal z mrzlo preračunljivostjo okrutno igro z ženskimi srci. In vendar ga je prikazalo to, kar je nekoč pripovedoval o sebi, v takšni ali vsaj približno takšni luči. »Bil sem mlad privatni docent in sem sanjari o znanstvenih uspehih, o stoličici, ki so mi jo bili napoli obljubili, in samo ob sebi umevno, da me niso navdajale nobene — oprostite — erotične misli...«

Tako je pričel nekega dne ta ljudi, stari duhovnik znanosti, ko so bili vsi tuji gostje odšli in so se vrata zaprla in je ostalo samo nekoliko najbližjih prijateljev. Bili so sami z njim, ob steklenici dobrega vina. »Ne brez truda se mi je posrečilo, da sem se priključil neki astronomski odpravi, ki je nameravala na otok Borneo, da bi proučevala popolni solni mrk.«

Zdelo se mi je, da sem najsrečnejši med zemljani. Potovanje se je izvršilo dobro, če izvzamem morskoro bolezen, ki me je mučila šest dni, solni mrk je bil čudovit, instrumenti so delovali točno kakor pri kakšni paradi in imeli smo bogato žetev na polju znanosti. Bila

Češke državne proge delajo razen nedeli vsak dan.

Francoska družba Compagnie Internationale de Navigation Aérienne »Cidna« vozi poleti šestkrat in pozimi trikrat na teden na progi Pariz-Carigrad-čez Nürnberg, Prago, Dunaj, Beograd in Bukarešto. Dalje vozi vsak dan razen nedeli iz Prage čez Bratislavo v Varšavo.

Poljska zračna družba vozi trikrat na teden na progi Lvov-Krakov-Brno-Praga.

Leta 1928. je bilo v civilnem prometu okroglo 5000 poletov, pri katerih so prepehali 14.000 potnikov, 580.000 kg blaga in prtljage ter 18.000 kg pošte.

Motociklistična dirka v CSR. Motociklistična sekcija praškega avto-kluba priredi 26. in 27. aprila vztrajnostno dirko motoristov na progi 1.000 km.

Dividenda Fordovih tovarn. Fordovo podjetje v Nemčiji je izplačalo svojim delničarjem 10% dividendo na polno vplačano glavico 15 milijonov mark.

Kay Don, o katerem smo pred kratkim poročali, da hoče postaviti nov rekord v hitrosti avtomobilov, se je zavaroval za lep znesek 10.000 angleških funtov.

General Motors v Rumuniji. Svojičas smo poročali, da se je zastopnik Forda z rumunsko vlado pogajal o koncesiji za tovarno avtomobilov in predlagal kot protiuslugo gradnjo raznih cest v Rumuniji. Ta pogajanja niso prinesla nikakih rezultatov. Kakor sedaj trdijo tamkajšnji časopisi, so se tovarne General Motors obrnile na vlado v Bukarešti s predlogom, da bi zgradile in popravile vse glavne in nekaj manj važnih cest.

SPORT

Začetek nogometnega prvenstva

Jutri, v nedeljo se bo otvorila spomladanska prvenstvena sezona z borbami med prvimi in drugorazrednimi klubi. Zaradi pomanjkanja igrarjev se bodo odigrale prvenstvene tekme II. razrednih klubov dopoldne, prvorazredni klubi pa bodo absolvirali prve tekme ob popoldanskih urah.

Najbolj zanimiva tekma jutrišnjega dne bo brezdomstvo nastop ASK Primorja in ZSK Hermes. Primorjasi so sicer odigrali že nekaj težkih tekem in dosegli tako rekoč izvrstne rezultate, nimajo pa še vigranega napadalnega trija.

Nasprotno je Hermes vigran v vseh delih, kar se je opazilo pri prv. tekmi proti Iliriji. Zeleti bi bilo le, da se moštvo odvadi preostrega načina igre in da več pazi na dodajanje. V tem primeru bodo imeli Primorjasi težko nalogo.

Drugi par, ki nastopi jutri v prv. borbi, sta Ilirija in Svoboda. Svoboda je v zadnjih tekmah pokazala, da je pridno trenirala preko zime in da bo Iliriji trd oreh. Ilirija gre v boj kot favorit, toda v nogometu niso izključena iznenadenja.

Na igrišču Ilirije nastopijo: popoldne ob 14.15 rez. Ilirije in Svobode, ob 16.1. moštva. Na igrišču Primorja absolvirata prve tekme ob 14.15 rezervi, ob 16.1. moštvi ASK Primorje in Hermes. Ob 10. dopoldne nastopi Grafika proti Krakovu.

Amater : Trbovlje 4 : 0 (2 : 0)

V nedeljo se je večila v Trbovli prvenstvena nogometna tekma med SK Amater : SK Trbovlje, o kateri smo kratko že poročali.

Zmago si je priboril SK Amater ter mu pripada tudi prvenstvo za leto 1929-30.

Igra v začetku ni bila zanimiva, toda polagoma se moštvi znajdeja. Vstojijo se napadi s polja v polje. V 15. min. doseže srednji napadalec prvi gol za A. Igra postaja živahnija. T. napada ter prehaja na nasprotnikovo stran. Nudi se mu prilika, toda napad ne zna streljati. V 20. min. zabije desna zveza drugi gol za A. V 25. min. prekineta moštvi igro v spomin pokojnega člana SK Trbovlje g. R. Matašiča. Za tem sledi obojestransko nekoliko napadov, vendar ostane rezultat do konca I. polčasa neizpremenjen.

V II. polčasu postaja igra živahnija. Napad T. igra dobro ter se trudi, da bi zboljšal rezultat, toda mu ne uspe. V 28. min. zakrivi T. kot, katerega desna zveza A. pošlje z glavo v gol. T. popušča. V 43. min. sledi zopet gol za A., kateri pa gre na račun vratarja, ker ni bil na svojem mestu.

Trbovlje je sicer igral počtivovalno, krivdo za poraz pa nosi napadalna vrsta. Najboljša sta branika, ki sta rešila mnogo nevarnih pozicij.

cest. Če bi jim romunska vlada odstopila vse koncesije za avtobusni promet na podeželskih cestah. General Motors Corp. bi v tem primeru tudi zgradila v Rumuniji veliko tovarno za karoserije, med tem ko bi šasije uvažala. Sličen predlog je baje stavila tudi domača tovarna strojev Astra, ki hoče istotako zgraditi novo tovarno avtomobilskih karoserij.

Dolgost nemških cest. Dolgost celokupne cestne mreže v Nemčiji znaša 28.098 km.

Avtomobilizem v Bolgariji. Prometno ministrstvo v Sofiji je nedavno izdalo službeno statistiko o avtomobilskem prometu v Bolgariji. Po tej statistiki je bilo koncem l. 1928. v prometu 2.116 motornih vozil. Od tega števila je bilo 1.310 osebnih avtomobilov, tovarnih avtomobilov in avtobusov 519 ter 287 motornih koles. To število je sicer še precej neznanost, vendar se mora upoštevati, da je bilo l. 1920. v Bolgariji le 425 avtomobilov in je torej napredek avtomobilizma v osemih letih precejšen. 40 odstotkov vozil je registriranih v Sofiji. Od 734 avtomobilov, ki so bili v Sofiji, je 127 vozil državnih, 436 jih je last prevoznikov družb, a 171 je bilo privatnih avtomobilov.

Koncem leta 1928. je prišlo v Bolgarijo eno motorno vozilo na 2.650 prebivalcev, a od samih avtomobilov po eden na 3.060 prebivalcev. Največji napredek kažejo avtobusna podjetja. Ta vzdržujejo 140 prog, deloma z avtobusi starejše konstrukcije. Kakor vidimo, je avtomobilizem v Bolgariji še v povojih in vprašanje je, ali je pričakovati kak večji napredek, ker je carina na motorna vozila in sestavne dele zelo visoka.

Ford je povečal produkcijo. Fordove tovarne v Detroitu so v preteklem mesecu povečale produkcijo od 4500 na 6000 avtomobilov dnevno.

Nova avtomobilska cesta. Avstrijska vlada je odobrila gradbo ceste med Grazem in Celovcem skozi Stubalpe, ki bi imela postati vezna cesta avtomobilskega prometa med Italijo in Madžarsko.

Italijanska industrija išče nova tržišča. Kakor poročajo nemški listi, se italijanska industrija avtomobilov pripravlja na veliko kampanjo za plasiranje svojih proizvodov na Madžarskem.

Amater je imel najboljše moči v obrambi in napadu. Moštvi sta nastopila disciplinirano, kar je ugodno vplivalo na publiko, katere je bilo nad 1000.

Sodil je gosp. Pevalak iz Ljubljane nad vse korektno.

Odgovor na javno vprašanje

Na poziv SK Ilirije, objavljen v »Jutru« dne 21. t. m., pripominjam, da sem se dovolj jasno izrazil v svoji izjavi v »Jutru« z dne 7. marca 1930. Ako SK Iliriji ni zadostovalo pojasnilo v gornji izjavi, tedaj prosti ja pot na u. o. LNP. Jaz pa taktiki nespornih osebnih napadov s te ali one strani ne bom sledil. **Albin Zajec.**

JNAD Jadran : SK Ilirija

V soboto in nedeljo se bo vršil v areni Narodnega doma match med Ilirijo in Jadrano v ping-pongu. Ta sport je postal pri nas tako zanimiv in ga gojijo danes že mnogi klubi.

Pred nedavnim časom je moral kloniti Jadrano ljubljanski klub s svojimi prvotnimi igrarji. Moštvo Jadrana je doseglo pod vodstvom g. Zajca tako višino, da se lahko meri z vsemi ljubljanskimi klubi. Ilirijasi ponosno nastop jeseeni je dal pobudo mlajšim članom do intenzivnejšega treninga. Moštvo Ilirije je dokončalo dober zimski trening in jo bomo videli v soboto v boju za točko.

Jadran bo nastopil bržkone v isti postavi kakor proti L. S. K. Ilirijo bodo sestavljali igrarji kakor: Treo, Banko, Šivic itd.

V soboto se prične match ob 17. in traja do 24. ure, v nedeljo pa od 9. do 12. ure. Igralo se bo 37 single partij in 3 double, razen tega se še vršita dva damska singla, en damski double in en mixed double.

Službene objave LNP

(Iz seje posl. odbora 20. marca.)

Prvenstvene tekme v nedeljo, dne 23. t. m., so razvrščene naslednje:

Igrišče Primorja; ob 10.: Grafika : Krakov; ob 14.15: Primorje rez. : Hermes rez. ob 16. Primorje : Hermes. Služba dopoldne g. Rovani in po trije reditelji vsakega kluba, blagajno vodi SK Grafika; popoldne blagajna ASK Primorje, rediteljstvo g. Dorčec in po trije reditelji vsakega kluba. Nastop službe dopoldne ob pol 10., popoldne ob 14.15.

Igrišče SK Ilirije; ob 14.15 Ilirija rez. : Svoboda rez., ob 16. uri Ilirija : Svoboda. Služba g. Šetina in po trije reditelji vsakega kluba, blagajno vodi SK Ilirija, nastop

službe ob 13.45.

Popravlja se verifikacija Ludvika Subleznika na dan 23. III. 1930 ter se dovoljuje takojšen nastop v prijateljskih tekmah v smislu 10. o. p. JNS.

Vzame se na znanje dopis SK Slavije, da v spomladanski sezoni ne bo nastopala.

Igralca Belak in Sluga (SK Ilirija) so suspendirata, dokler ne poravnata svojih obveznosti do SK Svobode.

SK Grafika se preda upravnemu odboru, ker pri tekmi dne 16. t. m. ni oddala pravočasno postavbe moštve.

SK Slovan odjavlja naslednje igralce: Edo Rakos, Fran Strehovec, Fric Kerne, Vrtčanik Milan, Stanko Novljan, Franc Hagger, Karlo Čehovin, Marjan Železnik, Sulic Gil-dan, Ivan Kerne, Anton Perc, Josip Lipovčan in Tatič Pavle.

SK Natakari prijavlja novi odbor, predsednik Ulihr Vospernik, tajnik Franc Wohlfart.

Verificirajo se naslednji igralci s pravico nastopa dne 30. marca 1930: za SK Krakovo Viktor Hudeček, Wagger Ignac; za SK Celje Ivan Kranjc, Albreht Vinko; za SK Rapid Edmund Hoffer, Sorn Viktor, Rahle Heinrich in Ivan Straub.

Klubi izven ljubljanskega okrožja se ponovno pozivljajo, da postavijo starejši stranske sodnike. **Tajnik II.**

Sekcija zbora hazena sodnikov JHSA, Ljubljana

Službeno.

Z ozirom na sklepe zbora hazena sodnikov JHSA v Beogradu in objave podsaveza z dne 19. t. m. se anulirajo službene objave sekcije z dne 12. t. m. v pogledu pobiranja sodniške takse in za prejšnji zbir prvenstvenega tekmovanja določeni sodnikov.

Službeni naslov ljubljanske sekcije je: Sekcija zbora hazena sodnika JHSA v Ljubljani. Sodniki morajo za vodstvo vsake tekme pobirati takso in sicer: za prijateljske in prvenstvene tekme 10 Din, za internacionalne tekme 20 Din. Imenovani znesek morajo poslati najpozneje 48 ur po odigrani tekmi sekciji na naslov: S. Sancin, Tavčarjeva ul. 1 s priloženim izvodom poročila. Drugi izvod poročila morajo poslati podsavezu. Pozivamo vse sodnike na teritoriju zapadnega podsaveza, da nam najpozneje do 30. marca t. l. vpošljejo naslednje informacije: natančne naslove, dan, mesec in leto rojstva, datum pokolenja izpita, članstvo kluba, po 3 fotografije in 20 dinarjev za izstavitve nove legitimacije.

Ker namerava sekcija v najkrajšem času priti s tečajem za sodniške kandidate, pozivajo se zainteresirani, da se javijo tajništvo sekcije g. Savo Sancinu, Tavčarjeva ul. 1. Opozarjajo se sodniki, da morajo pri vsaki tekmi zahtevati in sicer pred pričetkom iste verifikacijske legitimacije za vsako igralko. To morajo izvajati strogo pričenši s 30. marcem t. l. Ker je, kakor prej rečeno, upravni odbor JHSA v Zagrebu amuliraj zbir prvenstvenega tekmovanja v pomlad na zapadni podsavez, je zapadni podsavez izvršil na novo zbir in isti objavil v svojih službenih objavah dnevnika »Jutro« dne 19. t. m., se za novo izrečane termine določajo sledeči sodniki:

23. marca: Atena : Ilirija v Ljubljani, g. Sancin; Sava : Maribor v Sevnici, g. Cuvaj.

30. marca: Concordia : Atena v Zagrebu, gosp. Bahtecar; Celje : Sava v Celju, g. Keresuri; Ilirija : Mura v Ljubljani, g. Sancin.

Sodnike za ostale tekme bo določil sekcijski odbor na svoji prvi seji. **Tajnik.**

— **Sekcija ZNS (službeno).** Delegirajo se k prven. tekmam dne 23. marca 1930: Primorje rez. : Hermes rez. g. Marinič, Ilirija rez. : Svoboda rez. g. Moljorko. Primorje I. : Hermes I. g. Deržal, Ilirija I. : Svoboda I. g. Cimperman. Celje : Celje : Atletski g. Pevalak. G. Sodniki naj pazijo na čas in razpored tekem v službeni objavi LNP-a.

Smuška tekma pravkov, ki se bo vršila v nedeljo v Mojstrani, obeta biti najinteresnejša letošnja prireditel. Še številno prijavljenec obeta trd boj, snežne prilike so se pa od večeraj na danes tako popravile, da bo smuka prav dobra in bodo tudi vsi smučarji izletniki prišli na svoj račun.

Crosscountry SK Ilirije. SK Ilirija vabi vse atlete, ki startajo v nedeljo, na ogled proge, ki se vrši danes popoldne ob 15.30. Zbirališče pred kavarno Evropa.

Lep primer. Beograjska trgovska trdnjava Urošević & Tanasković, ki ima sezonsko modno trgovino tudi na Bledu, je stavila Beograjskemu liahkoatletskemu komiteju na razpolago nekoliko lepših daril v svrhu propagande za liahko atletiko. Podpora, ki jo trdnjava s tem nudi našemu narodnemu sportu, zasluži prav posebno priznanje zaradi tega, ker darila ne bodo ostala samo v Beogradu, temveč so stavljena na razpolago za različne liahkoatletске tekme v državi. Oksen srebrn kip atleta - tekača je razpisal tudi za prvaka v cross-country za prvenstvo Dravske banovine, ki se vrši v nedeljo 23. t. m. v Ljubljani.

Poziv vsem klubom LNP-a. Uredništvo I. jugoslovenskega sportnega almanaha naproša vse klube LNP-a, da mu pošljejo čimprej podatke svojega kluba. Ker bo sport-ski almanah v najkrajšem času izšel, naj

klubi pošljejo podatke in event. tudi sliko najkasneje do 25. t. m. na naslov: »I. jugoslovenski sportski almanah, Beograd, Beogradska ul. 53.«

Prvenstvena hazena tekma v Tivolju. TKD Atena : SK Ilirija. Po daljšem odmoru nastopita družini Atena in Ilirija v prvenstveni tekmi. S to tekmo se otvori pomladanska sezona prvenstvenih tekem. Prireditelj bo zelo zanimiva, ker sta obe družini v dobri formi. Vsi na igrišče Atena v Tivolju v nedeljo 23. t. m. ob 11. uri dopoldne. Vstopnina po 10 in 5 Din.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Jutri, v nedeljo naj bodo naslednji igralci ob 13.45 na našem igrišču: Oblak, Sinkovec, Bizjak, Baum II, Jug II, Pišek II, Sinkule, Klopčič, Ječ, Teršek, Milnar, Lipovšek, Golob; igralci I. moštva morajo biti ob 15. na igrišču. Reditelji: Fuchs, Čeh, Bizjak, Junteš; stranska sodnika: Pečar, Breškvar naj bodo ob 13.45 na igrišču.

ZSK Hermes. Sporočamo vsem članom, da bodo odsele vse objave kluba nabite v oglasni omari pri stari škofski cerkvi. Prvenstvena tekma s Primorjem bo jutri 23. t. m. ob 16. na igrišču Primorja. — Pozivamo celokupno članstvo na prostovoljni kuluk, ki začne v nedeljo ob 8. na igrišču. Opremo je treba prinesiti v pogled g. Kosinrku, Frankopanska 26 zaradi evidence in eventualnega popravila. Sela upravnege odbora bo zaradi praznika izjemoma v četrtek 27. t. m. pri g. Štepicu ob 20.

SK Krakovo. Jutri v nedeljo ob 10. na igrišču ASK Primorja prvenstvena tekma s SK Grafiko. Postava moštva je naslednja: Erker - Kalaš - Logar I, Kos - Marinko - Novosel, Jesenko, Jeršek, Novak I, Grabrijan I, Blatnik. Moštvo naj se javi pri kapetanu ob 9.45; stranski sodnik Klančar V., rez. Grabrijan II; reditelji Kačar, Hudeček, Kuvovica naj se javijo ob 9.30 pri službovalnem odborniku. Oprema naj se dvigne pri gospodarju danes, v soboto.

ASK Primorje (liahkoatletska sekcija). Za propagandni cross-country SK Ilirije naj bodo jutri v nedeljo naslednji atleti ob 9.30 pred kavarno Emono: Ogrin, Gregorc, Zorja I in II, Miklavžin, Repčič, Sausig, Pribošek, Zdešar, Umek, Krasek, Grobler, Čakari, Sabec, Krasovec, Račič, M., Beranec, Putinja, Valenčič, Sintič, Prašnikar, Novak, Stojčič, Mirt, Kovarčič, Truček, Skrbinišek, Ribičar, Lasič, Oražem, Rozman.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes popoldne se nadaljuje zdravniški pregled aktivnih članic. V to svrbo se morajo zgledati na objektu 2 splošne bolnice na Zaloški cesti naslednje članice: ob 14. uri Srebrnič in Stadler, ob 14.30 Ruša in Žuža ob 15. Erath in Kezele, ob 15.30 pa Jarc I in II. Opozarjam vse navedene, da je pregled strogo obvezen in se morajo članice strogo držati navedenih ur. Danes trening in sestanek ob 18.

SK Ilirija (liahkoatletska sekcija). Pozivajo se naslednji atleti, da pomagajo pri cross-country: Banko, Jeglič, Dobovšek, Stepišnik II, Šifer, Habič. Na igrišče je treba priti brezopozno ob 8.30 dopoldne. Nocoj ob 19.30 se vrši v kavarni Evropa seja sekcijskega načelstva, kamor se vabi tudi Dobovšek.

ASK Primorje (plavalna sekcija). V ponedeljek 24. t. m. trening v kopališču Slon in sicer od 15.30 do 17. za dame, od 17. do 18.30 za gospode. Ker bo od 17. naprej zdravniški pregled za vse verificirane plavalce, moške, pozivam iste, da se polnoštevilno udeležijo treninga in pregleda, ako so pa za časa treninga zadržani, pa vsaj zdravniškega pregleda. Načelnik.

Medmestna ping-pong tekma Gradec-Maribor. SK Železnikar priredi v nedeljo 23. t. m. medmestno tekmo med Gradcem in Mariborom, ki se vrši ob 17.30 v veliki kazinski dvorani. Mariborska reprezentanca sestoji iz gospodov Rogliča, Masteka, Mazija, Kirbiša, Schmidla in Jančiča. Gradec zastopajo igralci Akad. Sportvereina-a, ki je najboljši v Gradcu. Gostje so se tudi obvezali odigrati nekaj exhibition-iger, tako da obeta prireditelj postati jako zanimiva. — Vstopnina bo jako majhna, da bo vsakomur omogočeno posejiti to prireditel.

— **Tenis — sekcija SK Ilirija** sporoča svojim članom, začetnikom in vsem onim, ki imajo namen gojiti letos to panogo sporta, da naj se do najkasneje 31. marca pisмено prijavijo, posamezno ali v skupinah. Prijava naj vsebuje tudi dneve ure igranja, kar se bo po možnosti upoštevalo. Po določenem terminu došla prijave se ne bo vpošlevalo, nakar se že vnaprej opozarja. Vsi prijavljeni prejeti bodo pisмено obvestilo o dodelitvi dni in ur igranja, kakor tudi sporočilo ugodnosti, katere jim nudi v tej sezoni sekcija. Člani — dijaki opozarjajo se, da imajo enake ugodnosti, kakor prošle leto. Prijave je nasloviti na tajnika sekcije g. Lado Zajc, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2-1.

X. dražba kož divjadi

25. marca 1930 na Ljubljanskem velesejmu. Kože sprejema do 23. marca »Divja kožar, Ljubljana, Velesejem.

Lovci, izkoristite to ugodno priliko za dobro vnovčenje Vašega blaga, ki se vam zadnjikrat v tem letu nudi! 4564

ljivi vreclec besed, izgubljal nit in se končno prepičal, da je ves moj trud zaman. Obupno sem odvrgl svinčnik in zapadel v stanje odrenele groze. Sele pozneje sem se zbral, ko je samogovor za steno hipoma prenehal. Truden in zbit sem poskusil, da bi se vrnil k svojemu delu, a sem le počasi napredoval. Druga dne se je začelo že zaranala ista. Moja sosedka se je izkazala za načelno ljubiteljico čepenja doma. Čul sem, kako je nekdo vstopil — po glasu sodeč, je bil sedaj drugi — in nje glas je zvenel. Ti obiski so bili čisto nedolžnega značaja, zame pa, ki me je žejalo miru, so bili naravnost smrtonosni. Govorenje za steno se ni spreminjalo in je bilo brezkončno. Kratak odmor popoldne, ki je pomenil za mojo dušo pravi balzam, so zvečer prekinile z obnovljeno silo nepretrgane tirade. Isto naslednjega dne, naslednjega večera. Bil sem pobit, raztrešen, uničen.

Spoznal sem prav dobro, da sem izgubljen, če ona tam ne umolkne, če takoj in dokončno ne umolkne. Moje delo ne bo nikoli končano, moja kariera bo odpravljena za vselej, obljubljen stola se bo razblinila v prazen privid. Kaj bi storil? Da zamenjam stanovanje? Za to mi je manjkalo časa in sile. Delo se je mudilo, najel sem za daljši čas, vse to ni bilo enostavno. A kako bi dosegel, da bi sosedka preneha-

la govoriti? Stal sem pred najtežavnejšim, najkopičevšim problemom težko preizkušnega človeštva: kako bi spravi govorečo žensko v molk? Od tistih časov sem, ko je Ksantipa brezobramben Sokratu zagrenjala življenje s svojo klepetavostjo, do ženskih poslank v angleški zbornici naših dni se trudi moški svet zman, da bi to naloge rešil in — se mora vdati... Jaz pa sem uvidel, da gre za vse moje življenje, da moram vse postaviti na eno karto, in nenačuden sklep je dozorel v moji notranjosti. Izgubil ne bi ničesar in nisem imel časa, da bi razmišljal.

</

Iz življenja in sveta

Spomenik gospe Pankhurstovi

Pred dvajsetimi leti je bila gospe Pankhurstova še strah angleških konservativcev. Policija jo je preganjala in vočkrat so jo zapirali kot neugnano sufražetko. Ob odkritju spomenika pa jo je v vznešenih besedah proslavil bivši predsednik konservativne vlade Baldwin.

Petnajst let od padca Przemysla

Po porazu avstrijske vojske v vzhodni Galiciji so ruske sile obkolile močno trdnjavo Przemysl. Dne 2. oktobra 1914. je bilo obkoljevanje končano in komandant oblegovalne čete Radko Dimitrijevič je naslovil na poveljnika trdnjave generala Kusmaneka naslednje pismo:

Gospod komandant!
Sreča je zapustila c. in kr. armado. Uspešni boji so naši vojski omogočili obkoliti Vaši ekscelenci poverjeno trdnjavo. Vsakršno pomoč od zunaj smatram za nemogočo. Da se izognemo krvoprelitju, smatram potrebno predložiti Vaši ekscelenci pogajanja glede prodaje trdnjave. V tem primeru mi bo mogoče za Vas in za posadko izposlovati pri višjem poveljstvu častne pogoje.

Poveljnik oblegajočih čet: Radko Dimitrijevič.

Kusmanek je smatral to pismo za žaljivo in je odrekel vsak meritorni odgovor, nakar so Rusi čez tri dni po tridnevem obstreljevanju prešli v generalni napad. Bili so odbiti, ker je oblegajočim četam manjkalo pušk in streljiva. Med tem pa se je sreča nekoliko nasmehnila Avstrijcem in Rusi so se morali za tri tedne umakniti od Przemysla.

Meseca novembra pa so spet obkolili trdnjavo ter jo po skoro petmesečnem obleganju prisilili k predaji.

Drugo obleganje se je začelo 3. novembra. V mestu je bilo poleg vojske še kakih 20.000 civilnega prebivalstva. Ker pa zavoljo korupcije v avstrijski vojaški intendanci ni bilo dovolj prehrane, se je v trdnjavi in v mestu kmalu začelo poščno pomanjkanje. Za mačko so gladni meščani plačevali po 5, za psa pa po 10 kron v zlatu. Boda je bila nepopisna, ker je zdrav hrane primanjkovalo tudi kuriva, obutve in obleke. Januarja meseca je storil samomor intendant trdnjavske preskrbe, ker se je čutil odgovornega za vso bedo in nesrečo.

Przemyslsko poveljstvo se je nadejalo pomoči in se trdovratno branilo predaje. Začetkom meseca marca pa je pošla vsa hrana in Kusmanek se je na prigovarjanje madžarskih častnikov odločil, da napravi izpad iz trdnjave.

Polovica bojevnikov je bila določena za ta podvig nesmiselnega madžarskega slavoheleja in je brez uspeha napadala utrjene ruske postojanke. Izpad se je ponesrečil na vsej črti ob ogromnih izgubah. Po tem porazu se je trdnjava držala še do 20. marca, naslednji dan

pa je poveljnik ukazal začeti uničevanje zalog streljiva in ostalega materiala. Ves dan so grmeli topovi, da izbruhajo vso municijo na Ruse, pionirji so porušili forte, zažigali skladišča in uničevali topove. Ob 7. zvečer je bilo delo uničevanja gotovo. Nastopil je mir, zlasti ko so se tudi Rusi umaknili pred besnim obstreljevanjem za kaka dva kilometra od trdnjave, da se izognejo nepotrebnim žrtvam, vedoč, kaj pomenijo obupno streljanje, požari in eksplozije.

Dne 22. marca je general Kusmanek ponudil poveljstvu predajo Przemysla. Okoli 100.000 avstrijskih vojakov je odšlo v rusko ujetništvo, okoli porušenih utrdb pa je ostalo nepregledno pokopališče, kjer spi množstvo žrtev, padlih za obrambo države, ki je bila že obsojena k propadu in poginu...

Poroka po brzjavi

Jack Seablinck, železniški uradnik na otoku Javi, je bil pred dvema letoma na dopustu v domovini. V Londonu se je seznanil z gđ. Olivo Shadefordovo, prodajalko. Pisal ji je pozneje z Jave vedno bolj pogosto in naposled ji je sporočil, da bi se rad poročil z njo, ker je napredoval v službi. Oliva je sprejela ponudbo. A potovanje na Javo veliko stane in Seablinck ni mogel priti k poroki. Zato je vložil prošnjo pri svoji direktiji in ta mu je dovolila, da sme stopiti v zakon v odsotnosti svoje neveste. Gđ. Oliva je dobila brzjavno obvestilo, da se bo od sedaj dalje pisala mistress Seablinck. Takoj se je pričela pripravljati za daljno potovanje. Snopce uradnikov imajo brezplačno vožnjo, dočim nevesta nima te pravice. Tako si je pomagala mladi par iz zadrege. Bilo srečno!

Spemladansko solnce vabi

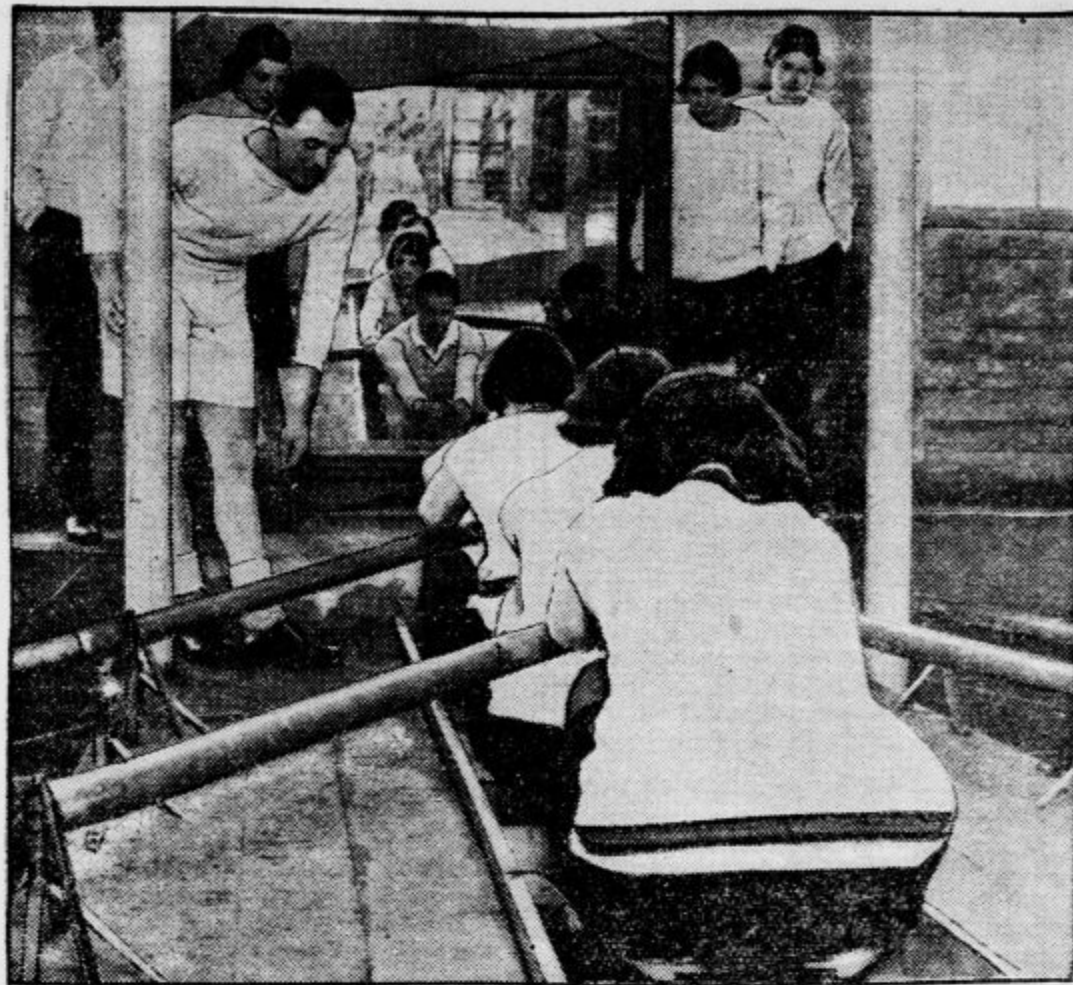
zopet k trvdki DRAGO SCHWAB, ki je prešla prekрасne angleške kangarne ter fresko blago za pomlad in poletje. Včeraj je bil že pravi naval kupcev. Kupili so nad vse ugodno.

Nenavadna nesreča

Če prijoča katerakoli pevka, igralka ali kinematografska zvezdnica na policijski in se pritoži, da ji je izginil ljubljani psiček, dragocen kožuh ali milijone vreden nakit, ji oblasti navadno samo napol verjamejo in ne kažejo detektivni nobene posebne vneme pri zasledovanju krivcev. Tako se ponavlja zgodba o lažnivem pastirčku, ki ga je požrl volk, ker se ni zmenil nihče za njegovo kričanje: vsi so mislili, da volka zopet ni. Umetnice morajo na podobne načine ogrevati zanimanje občinstva za svojo osebnost. Reklama je vse. A najnovejša zgodba s pariško igralko Jeanno Marinac je natisnjena v strokovnem listu francoskih draguljarjev »La perle« in trgetne biti resnična. Gospa je sedela doma na divanu s psičkom na kolenih in je ogledovala svoje bisere. Nenadno se je pretrgala nit in so se skotalili biseri po vsej sobi. Psiček je veselo zalajal, planil na tla, stekel za najboljši debelim biserom in ga požrl. Kaj bi bilo storiti? Lastnica je neumni živali takoj privoščila izdatno dozo ricinovega olja. Uro pozneje je zagledal biser vnovič luč, a se je bil skrčil: postal je manjši in za polovico lažji. Slučaj je zanimal strokovnjake. Ugotovili so, da ima žledodna kislina zelo slab vpliv na bisere. Če bi ne bila pokazala gospa toliko odločnosti, bi bil izginil biser brez sledu.

Čudaško društvo

Izmed vseh čudnih in smešnih društev, ki jih je ustvarila človeška domišljija ali dolčas, je menda najbolj nenavadna »Zveza prijateljev Njenega Veličanstva kraljice Marije Antoinette«. Obstoji že več desetletij, a je na novo pričela svoje poslovanje v Versaillesu šele po vojni. Na javnih sejah tega krožka se vršijo predavanja o življenju obglavljene kraljice in se vestno beležijo vse dognane podrobnosti o njem. A v usodni januarski noči se zbirajo člani k obletnici krvavega dogodka, točno opolnoči, v hiši nekega uglednega aristokrata. Preoblečejo se v noše zadnjih desetletij XVIII. stoletja. V lasuljah, čipkah in težkih svilenih oblekah korakajo v veliko dvorano, kjer medlo gorijo voščene sveče. V kotu stoji velikanski, vedno nezaseden naslanjač. Gospodje se nizko priklonijo, dame naredijo stariški dvorski pozdrav in potem se postavijo vsi v krogu okoli naslanjača. To je sprejem pri kraljici. Gostje vlnudno vprašujejo Njeno Veličanstvo o zdravju, ji poročajo o zadnjih dogodkih v palači in zblijajo najbolj izbrane in duhovite šale v najpravičnejši francoski klasični dobi. Ta sprejem traja kakšno uro. Potem se gostje posloviijo. Zadnji od njih zagrne naslanjač s težkim brokatnim pokrovom. Hiša ostane prazna leto dni do naslednjega sprejema... Od kraja je znašalo število udeležencev samo pet ali šest oseb. A število »povablencev Njenega Veličanstva« stalno narašča, dasi je zelo težko priti v salon Marije Antoinette. Razen monarhističnega prepričanja mora imeti vsak dvorjan tudi prednike istega imena, ki so res bili sprejeti na versailleskem dvoru.

Nov sportni pripomoček

Članice veslaškega kluba Newnham Collegea trenirajo za poletne tekme. Pred veslaško vrsto stoji veliko ogledalo, da veslač lahko kontrolira svoje gibe in udarce z veslom.

Čebela in rak

Dr. Lachowski, čigar ime je znano na polju proučevanja raka, je dognal, da je čebula dobro sredstvo proti tej bolezni civiliziranega človeštva. Zaničevana čebula po trditvi omenjenega zdravnika ni dobra samo kot sredstvo za preprečevanje raka, marveč je tudi resnično zdravilo proti njemu. V surovem stanju zaužita čebula ima radioaktivne lastnosti. Po statistiki, za katero je dr. Lachowski nabiral podatke po vsem svetu, je ugotovljeno, da pri narodih, ki redno uživajo surovo čebulo kot del svoje hrane, raka sploh ni. V Rusiji in na Poljskem imajo neko židovsko ločino, ki se hrani samo s kruhom in s čebulo. Med temi židi raziskovalec ni našel niti enega človeka, ki bi bil bolan na raku. Tudi med Srbi, Bolgari in nekaterimi kavkaškimi plemeni je rak popolnoma neznan in nastopa šele v omili ljudskih plasteh, ki so opustile uživanje surove čebule.

Nova odprava na južni tečaj

Komandant Worsley, ki se je udeležil že dveh odprav, bo načeloval novemu podjetju. Priprave za pot so že končane in odprava bo odpotovala prihodnji mesec na jug. Stroški podjetja znašajo 7 milijonov dinarjev.

Čudna stavka

Poštni uradniki v litovskem glavnem mestu Kodau že dolgo zaman zahtevajo povišanja plač. Ker pa se stavke v Litvi strogo prepovedane, so sklenili poštarji, da se bodo v znak protesta proti vladi, ki noče ugoditi njih upravičenim zahtevam, prenehali briti. Stavka traja že par mesecev in občinstvo vidi pri poštnih okencih mesto prijaznih obrtnih obrazov, odurne kosmate glave. »Po službeni potrebi« so bili namreč k okencem premeščeni ravno možakarji, ki so oblagodarjeni s močno rastjo, zlasti pa oni, kojih brade imajo lepo ognjeno rdečo barvo. Pri okencu se te-

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV:

Sobota, 22. marca.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18: Propagandno predavanje o Dalminaciji. — 18.30: Nemščina. — 19.1: Delavska ura. — 20: Prenos koncerta iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Juhlina proslava pevškega društva »Ljubljanski Zvon«.

Nedelja, 23. marca.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Čebelarstvo. — 11: Prenos iz Zagreba. — 15: Vzroki pasivnosti našega kmetovalstva. — 15.30: Schiller-Fantek: »Pesem o zvonce«. — 16: Reproducira glasba. — 16.30: Humoristično čtivo. — 17: Koncert »Ramel-kvarteta«. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila. — BEOGRAD 9: Prenos iz saborne cerkve. — 10.30: Reproducira glasba. — 12.30: Opoldanski koncert. — 16: Koncert otroškega pevskega zbora. — 17.30: Narodni napovi. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22: Poročila. — 22.15: Lahka godba. — ZAGREB 11: Slavnostna matineja. — 17: Godba za ples. — 20: Slavnostni koncert pevskega zbora, simf. orkestra in solistov. — PRAGA 16: Prenos koncerta iz Brna. — 18: Pevski koncert. — 19: Koncert vojaške godbe. — 20.05: Večerni koncert. — 21: Reproducira glasba. — Godba za ples. — BRNO 16: Popoldanski koncert. — 18.05: Arje in pesmi. — 19: Orkestralni koncert. — 20.30: Vseloigra. — 20.45: Koncert. — 22: Lahka glasba. — 22.15: Koncert vojaške godbe. — VARŠAVA 17.40: Orkestralni koncert. — 20.15: Simfoničen koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Koncert na orgle. — 12: Koncert simfoničnega orkestra. — 15: Popoldanski koncert. — 17.10: Koncert komornega kvinteta. — 19.25: Komorna glasba. — 20.05: Operetni večer. — BERLIN 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Prenos koncerta iz Fiharmije. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.20: Odlomki iz opere »Carmen«. — 20: Prenos vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 16.30: Koncert orkestra. — 20: Operni večer. — Jazz-band. — STUTTGART 16.20: Koncert iz Frankfurta. — 20: Operni večer. — 21.15: Bahda in spevoigra. — 22: Lahka glasba. — Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 12: Orkestralni koncert. — 16: Zborovski petje. — 17.15: Dramski večer. — Ciganska godba. — LONDON 20.55: Prenos večernic. — 22.05: Pevski koncert in vojaška godba. — RIM 13: Opoldanski koncert. — 16.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21.02: Simfoničen koncert.

Stoletnica št. gothardske ceste

Te dni poteče sto let, odkar je bila izročena prometna cesta čez prelaz St. Gothard. Cesta je bila po otvoritvi železniškega predora pod St. Gothardom izgubila precej na svoji važnosti, zadnja leta pa je postala velepomembna vozna pot za avtomobile.

M. Zoščenko:

Pustolovska zgodba

Skrivnostna past

Pred nekimi vrati v četrtem nadstropju je mož obstal. Segel je z roko v žep, izvlekel škatico žveplenk in je eno prižgal.

Rumeni, kratki plamen je osvetlil medeno ploščo:

»Zobozdravnik Jakob Šišman.«

»Tu!« je zašepetal neznanec. Otiral je vrata, da bi našel zvonce, ni ga našel in je potkal z nogo po vratih.

Kmalu je zaropotal zapah in vrata so se brezšumno odprla.

»Ali sprejema ta čas gospod zobozdravnik?« je vprašal neznanec in previdno stopil v temno predsobo.

»Ali bi malo počakali?« je odvrnil zdravnik suho. »Pravkar imam nekega pacienta pod roko.«

»Dobro, lahko počakam!« je dejal neznanec. Zdravnik ga je oplazil z ostrim, predirljivim pogledom, se hudobno zarežal in rekel:

»Prosim, v jedilnico! Prosim, sledite mi!«

Komaj je stopil neznanec v sobo, je zdravnik za njim zaloputnil težka vrata. In takoj nato je zaropotal zapah.

Neznanec je prebledel in se ogledal po prostoru z vprašujočim pogledom. Soba je bila skoraj prazna. Samo miza je bila v njej pokrita s prtom, in nekoliko stolov.

Zdravnik sprejme neznanca.

Čez dvajset minut je pozval zdravnik Jakob Šišman neznanca v ordinacijsko sobo.

»Prosim, oprostite, da sem vas zaprl v jedilnico,« je menil zdravnik. »Kakor vidite nimam nobenega služabnika in dandanes moramo biti zelo nezaupljivi. Pred nedavnim so mi ukradli pacienti dve zimski suknji v predsobi. Pred tem še kožuh. In danes je odnesel neki vrag zadnji pljuvalnik. Med tem ko imam tu kakšnega pacienta pod roko, mi drugje drugi vse odnašajo. Tako mi ne preostaja nič drugega, nego da se zavarujem s takšnimi ukrepi... Ampak prosim vas zelo, da mi oprostite... Odprite usta!«

»Hm!« je dejal neznanec nedoločno in odprl usta.

Popolno delo.

Neznanec je stopil na cesto, se vstavil pod neko svetilko in se porogljivo zasmejal:

»Tako,« je dejal neznanec, »sedaj hoče pogledati, kaj sem odnesel!«

Odšel je površnik in suknjo, izvlekel namizni prt in ga pregledal.

»Nič vreden, star, pokrpan namizni prt!« je siknil neznanec skozi zobe in pljunil od besa.

Potem je udaril z nogo ob tla in zamrmral:

»Nu, bolje nego nič. Razen tega pa ni bilo v sobi tudi prav ničesar. Saj vendar nisem mogel odnesti stol.«

Neznanec je zamahnil resignirano z roko in odšel naprej.

Kako boljševiki hujskajo proti cerkvi

V boljševičem boju proti cerkvi igrajo veliko vlogo tendenčni lepaki, ki so nalepljeni po vsod držav. Leva slika kaže patriarha Tihona, desna pa kmečko ljudstvo v času gladi L. 1922. Tihon je L. 1922. zahteval vrnitev cerkvenega imetja.

Naslovi malih oglasov

in druge informacije tihoče se oglašov, se dobiijo tudi v podružnicah
»JUTRA« v

Novem mestu in na **Iesenicah**
Ljubljanska cesta št. 42 pri kolodvoru št. 100

Male oglase in inserate naročajte v naših podružnicah.

i to vprašanje čim pr
to zahtevajo interesi

esenic

...ljujem za njihove p
...anje. »V slogi je mo
... stvarih složno sode
... kaj lepega dosegli, s
...u mestu v korist in p
...rej, župan.

Jesenških kulturnih d
...znik sv. Jožefa popold
...ršile v Sokolskem do
...ene prireditve jesenš
...in šol, katere so se

postaji prenašale v svoji
completne godbe na
na Krekovega prosvetl
rska in sokolska god
eč točkami tudi šran
či jazz-band. Poleg te
omačih pevskih zbor

vega prosvetnega društva »Sava«, sokolski okoliščini. Vsebuje delo za bor osnovne šole, delo za šole, solo-spev cerkvenih in svetovnih pesniških Poveljskove ter baritone. Vsebuje delo za Sokola br. Grigorijevskih skupin sta navedena okteti Sokola s svojimi junaki bariton br. D.

...solist sta zela zivane
Jeseničanov. Šolska m
od vodstvom svojih u
mi šaljivimi prizori,
macijami, katere so v
de. Najbolj sta ugaj
ova peč« in šaljivi gov
ovrtarja». Vršila so se
zzgodovini Jesenic je

car, o postanku, raz
polnitvi industrije v
alni tajnik KID g.
o o Jesenicah kot tu
prometnem izhodiš
otočnik kot član jese
sej prireditvi je sode
seb iz raznih jesenišk
in šol. Prireditve je

našem razmeroma ma-
li meri goji glasha in
ra, ki obstoje po več
benem oziru na preč
a je bila polna doma
občinstva. Čisti prebit
dobro občinskim re

...kinu Radio na Jese
film je bilo izredno v
tako, kakor se je p
o njegovi kakovosti
Toda v fotografske
prvovrsten.

Radgone

onski gasilci. 16. t.
skem domu redni obč
štva, ki ga je otvo
Korošec ml. Društvo š
rednih članov (26), 1
tne. Po zaslugi neutru
n darežljivega občinst
štvo 3. septembra 18

o prevlata je gasil
elo, da je štel san
Treba je bilo misliti
omnoženje društva
ent in tovariš Karl M
k pristopu. Poziv
a, ker se je prijavilo t
in 26 podpornih člano
rvi občni zbor sedanj

v. Petra. Društvo je t
pravila, pristopilo k J
zvezi in postale sl
vrči je sam prevzel v
lično izobrazbo pa k
engust, ki ju je društ
za požrtvovalno de
častna člana. V se

brizgalno, nove cevi nad vse potrebni tovar je imelo lani 24.2 nek dolga iz leta 19 tedaj 50.259 Din. l leta 1929.. ki so znašolg še 28.284 Din. V drispevkov članstva vp

voljni prispevki trst
ranilnice in dr., kateri
talo. Pri novih volitvah
veletno poslovno dob
odbor: načelnik in p
ec ml., namestnik Iva
Alojz Kamnuš, Miha
aindl st. in Peter Stra
Ignac in Jagerič Iva

nov: Jurij Leskose
njo Stanovšek, nadzo
Budja, delegat za župn
omon. Ker smo prep
lepo število plemenit
ož, ki jim poklic dopr
ročali, da to storijo i
morejo do uspešnejšeg
če članstvo je zavar

želimo mnogo uspeha

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman

XX. POGLAVJE

»Videl sem, kako so imeli ob svojih časih okoli taboriščnega ognja zbor, pri katerih so nekateri sedeli v krogu in spali, vsi pa stradal; ves tabor je tulil in sleherni je žvečil nekakšna zdravilna zelišča. Nato so se vsi zbrali in sedli, prav tako, kakor da bi bili tu, pod širnim nebom. Nekdo je pahnul golega indijanskega dečka prav sredo mednje. Stari veliki lečnik vstane sredi belega dne, napne svoj lok in prestreli dečka s puščico. Deček se zvije kakor črv, veliki lečnik pa spet napne lok in ga še enkrat prestreli; to sem videl na svoje oči. Nato stopi veliki lečnik k dečku, mu z nožem odreže glavo in jo vzdigne ter pokaže, da jo je mogel vsakdo razločno videti. Ko sem bil prvič priča tega, se mi je zdelo kar nenaravno kruto. Potem pa vzame veliki lečnik odejo in jo vrže na dečkovo truplo. Nato privzdigne vogal odeje, vtakne poden dečkovo glavo, nategne robove in obloži odejo s kamni. Potlej začne peti in vsa tolpa vstane in jame piesati okoli odeje. Čez nekaj časa, recimo čez nekaj minut, odgrne lečnik odejo — in izpod nje vstane deček kakor novorojen, z glavo tako trdno prirasteno kakor le kdaj poprej in brez najmanjšega sledu na sebi razen brazgotin, kakšne ostanejo po zaceljenih ranah.«

Belknap se je dolgo in na vse grlo smejal tej zgodbi starega lovca krzen in malo je manjkalo, da se nisem tudi jaz pridružil njegovim veselostim, čeprav sem bil od rane še ves šibak. Orme je bil edini, ki se ni posmehoval. Auberry je bil zelo nejevoljen zaradi našega smeha. »Vedel sem, da mi ne boste verjeli,« je dejal. »Ne spametno je pripovedovati tolpi novincev o rečeh, ki jih sami niso videli. A lahko bi vam povedal še cel kup drugih stvari. Nu, videl sem, kako so njihovi klicaleci bivolev priklicali tisoč bivolev na-

ravnost v stepi in jih nagnali čez strmino, pod katero so se drug za drugim razbili na kose. Na sto krajih vam lahko pokažem njihove kosti. Kadar so bivoli sami, ne delajo takih neumnosti — povem vam, da jih je treba v to nalašč priklicati.

Indijanci znajo govoriti tudi z drugimi živalmi in jih priklicati. Videl sem, kako je stari lečnik plesal na ravni ploščadi sredi vasi in privabil k sebi tri dorasle bobre — pravim vam, da sem to videl na svoje oči. Da, in videl sem, kako so ti trije bobri stali na zadnjih nogah in se izpremenili v tri svolase starce. Videl sem, kako so se vsedli k ognju in kadili in kako so nazadnje vstali in se vdrli v tla. Seveda vam ne mislim vsiljevati svojega mnenja, kako naj si razložite te stvari; a nihče me ne more imenovati lažnivca, zakaj videl sem jih, videl tako, da ne more biti o tem nikakega dvoma.«

Belknap in ostali so se smejali, a Orme se je resno obrnil k Auberryju: »Ne trdim, da bi bili lažnivci, prijatelji,« je dejal. »Narobe, kar pripovedujete, je sila zanimivo. Rad vam verjamem, čeprav danes prvič slišim, da so tudi domačini te dežele obdarjeni s takimi močmi.«

»Vsi niso smožni tega,« je odvrnil Auberry. »Le malo mož iz majhnega števila plemen dela take stvari; a ti jih nedvomno znajo — to je vse, kar vem.

»Tako je,« je rekel Orme. »Nu, svoje dni sem po naključju prepotoval stare vzhodne dežele. Tudi tam sem videl marsikaj čudnega.«

»Bral sem o vzhodnoindijskih fakirjih,« je z zanimanjem rekel Belknap. »Povejte mi, ali ste videli njihove umetnije? Ali so to dejstva ali navadne laži?«

»Vse to se res dogaja,« je rekel Orme. »Ta dejstva sem videl na svoje oči, prav tako, kakor je Auberry videl ona, ki o njih pripoveduje. Videl sem na primer, kako je indijski fakir vzel plitko skledo, takšno, kakršno rabiš za riž, in jo v polni solčni svetlobi podržal v roki; nato sem videl, kako je skalilo v njem majhno bambusovo drevesce in zraslo dve čevlja visoko, za kar ni potrebovalo nič več

časa kakor dve minuti. Drugič sem videl starega fakirja, ki je vzel bambusovo palico, ne debelejšo od tegale prsta, jo zasadil v tla in splezal po njej kvišku; vse višje in višje je plezal, dokler nam ni izginil izpred oči. Tedajci pa so jele padati izpod neba njegove noge, roke in glava. Ko so popadle dol, so se spet združile in fakir je stal pred nami živ, kakor Auberryjev indijanski deček.

Te umetnije so v Aziji tako vsakdanje, da ne zbuja nikakega začudenja. Kar se tiče brzojavnega sporazumevanja plemen, ga poznajo tudi tam. Kadar so se naše bojne sile odpravile proti gorskim rodovom v severozahodni Indiji, smo dostikrat opazili, da so po več sto milj pred nami vse vedeli o naših vojnih načrtih — kako, ni mogel reči nihče izmed nas. To dejstvo je bilo tako očitno, da ne more biti o njem nikakega dvoma.«

»Oni tega nikoli ne izdajo,« ga je prekinil Auberry. »Nobenega rdečekežca ne pripravite, da bi vam kaj pojasnil o tem — še ženske ne, ki ste mnogo let živeli z njo. Vse take skrivnosti so jim svete.«

»Časih pa belec vendarle ugane katero izmed teh umetnij,« se je mirno nasmehnil Orme. »Mislim, da bi znal nekatere tudi jaz napraviti. V minulih časih sem se jih učil v svojo zabavo.«

Enodušen vzklj presenečenja in dvoma je pozdravil njegove besede. Videti je bilo, da ga je to ujezilo. »Tako mi Jupitra,« je nadaljeval, »če ne verjamete, sem rad pripravljen, da še ta trenutek pozkusim srečo. Morebiti sem se že nekoliko odvalil, a dajmo, da vidimo!«

Vsi so vstali in se zbrali na tleh okoli njega. »Posodite mi svoj nož, prijatelji,« je rekel Auberryju. Auberry je potegnil izza pasu svoj dolgi lovski nož in mu ga podal. Orme ga je vzel in s prekrizanimi nogami sedel na belo odejo, ki jo je bil razgrnil po tleh.

Zdajci pa je z izrazom presenečenja vzdignil oči. »To ni tisti nož, katerega sem si želel,« je dejal. »Zahteval sem raven ameriški lovski nož, ne tegale. Glejte, dali ste mi malajski kris. Sam vrag si ga vedi, odkod ga imate.«

Mag. št. 7736/30.

4946

Razpis

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo tesarskih, lesocementnih, kleparskih in keramičnih (oblaganje sten in tlakov s ploščami) del pri zgradbi hladilnice za slano v mestni klavnici.

Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe s 100dinarskim kolkom je oddati v zapečatenem ovoju v mestnem gradbenem uradu, šolski drevored 2/II, do

27. marca 1930 do 11. dopoldne.

Vse podatke in pripomočke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 17. marca 1930.

Prodám vodni mlin

na turbino, s tremi tečaji in približno tri orale zemlje v bližini Celja. — Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 4916

Pianine in glasovirje

prvovrstne svetovnega slovesa **Laubeger & Gloss** po najugodnejših cenah in najmanjših plačilnih obrokih ima vedno v zalogi

salon glasovirjev **F. Bodner**
MARIBOR, Gosposka ulica št. 2.

Sprejemem takoj dobro vpeljanega in zanesljivega

POTNIKA

v špecerijski veletrgovini v Ljubliani Reflektira se samo na izvežbanega in zanesljivega avto vozača, ki mora imeti izpit. Pismene ponudbe na ogli. odd. »Jutra« pod šifro »Potnik«.

Prodám enonadstropno stavbo

v bližini Celja. Stavba je pripravna za kakšno tovarno ali stanovanjsko hišo. Zgrajena je bila leta 1927. Ima samo 2 sobi in kuhinjo ter 3 orale prvovrstnega zemljišča. Na željo se pa tudi odda še več zemlji. Stavba je tik okrajne ceste. — Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 4919

TRGOVINA z mešanim blagom

v večjem prometnem okraju, se zaradi bolezni takoj prodá, z daljšo najemno pravico. 4962
Resne ponudbe prosim takoj na oglasni oddelek »Jutra« pod »Promet 4962«.

Globoko žalostni naznanjamo, da se je naša srčno-ljubljana hčerka in sestra

Zvezdana

dijakinja I. razreda gimnazije
dne 21. t. m. predpoldne po daljši bolezni preselila v večnost.

K večnemu počitku na Mirogoj v Zagrebu jo spremlimo v nedeljo popoldne.

Zagreb, dne 21. marca 1930. 4955

Žalujoča obitelj Hlede.

Originalni francoski

ECLAIR VERMOREL

je najboljša pršilnica na svetu

Generalno zastopstvo BARZEL dd.
Subotica.

Zahtevajte cenovnik. Dobi se povsod. 4461

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

V najem dam tovarniške objekte

z vodno silo. Oddam tudi za posamezne delavnice. Objekti so v neposredni bližini Ljubljane. Isto je tudi na prodaj. Vprašanja pod šifro »Industrija« na oglasni oddelek »Jutra«. 4937

Veliko tovarniško poslopje

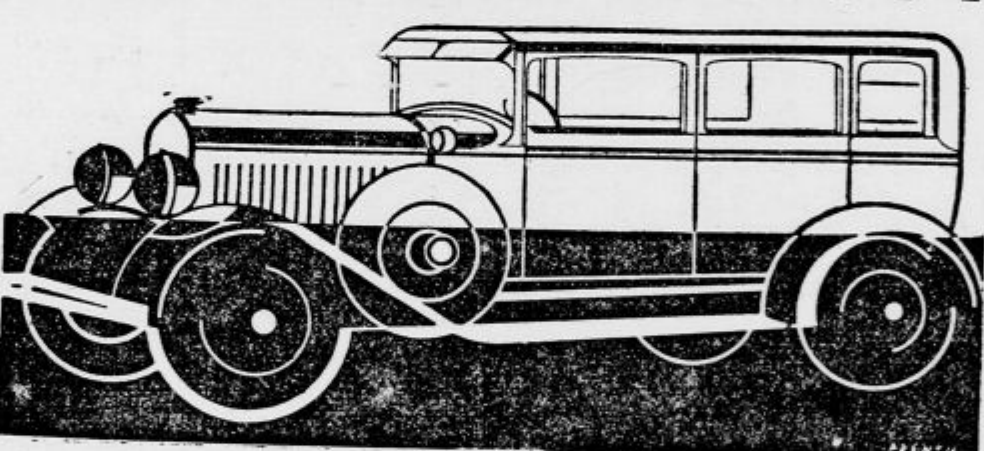
pri postaji Sunja, pripravno za kako tovarno, mlin, izvozno trgovino perutnine in jajc, ali za skladišče gospodarskih strojev ali slično dam v najem. Posest je zvezana s kratko progo z glavno. — Pojasnila daje Ivo Vranešič, Sunja. 4902.

Zlahtni kanarčki

v letini fini povel iz slovitih mojstevske šole v Harzu. 10 mark in višje, predpovel, plemeniti pari, kletke, piča, tičja zdravila. Veleinteresanten cenovnik z dragocenimi pobudami zastoj. — (Velereja) Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 150, Harz.

CHRYSLER PRAVI

Moderni avtomobili potrebujejo VEČ BRZIN

Pogonska zobčasta kolesa z zobci od znotraj. — Upravljajo se lažje in preprosteje. Ena brzina za strelovito tempo, ako je cesta prosta in pregledna. Brez šuma ali odmora se vključuje tretja brzina in moment polazka mora biti za avtomobilista prestrašljiv, kadar pride iz navadne brzine v brzino 100 km. na uro.

Naslednja brzina je za miren start ali strme klanče. Še ena brzina, nenavadno jaka, ki se upotrebljava v slučaju nevarnosti. Ako so kolesa do osi v blatu ali snegu, morajo izveči avto brez truda in muke. Chrysler z strojem za menjanje večjih brzín je tukaj. Dva glasovita nova modela Chrysler 77 in Chrysler 70. Da bi avtomobilisti spoznali redko srečo in radost, potem morajo imeti avto, ki ima za vsako vrsto ceste posebno brzino.

Posestite takoj najbližjega zastopnika in si oglejte Chryslerja 77 in Chryslerja 70

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA KRALJEVINO JUGOSLAVIJO
W. H. SMYTH-CENTRALA BEOGRAD, MILOŠA VELIKOG 23

PODRUŽNICA ZAGREB, AMRUŠEVA 4
ZASTOPSTVA: American Motors Ltd., Dunajska c. 9, Ljubljana;
American Import Co., Aleksandrova c. 6, Maribor; Anton Bremec, Celje.

Chrysler 77
Chrysler 70,
in še štiricilindrski Plymouth

Vpoštevajte, da dobite zanesljive vrste in prvovrstne kakovosti

sadnih drevesc

itd. samo pri Veliki drevesnici Josip Rosenberg, Maribor, Tržaška c. št. 64 — Telef. 2301 4980

Vse po zmerni ceni! Zahtevajte takoj cenik!

TVRDKA **A. KUNC**
LJUBLJANA, Gosposka ulica

Cene kar mogoče nizke! priporočila svoje izborne izdelke moških oblačil

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Novosti Novosti Železna služinska Brozovič, patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, prenočišča, nočne službe in za potujoče osebe stane Din. 450.— Raspoložam po pošti nem povzetju.

Lesena patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična stane Din. 230.—

Ležalke za vnanje — (12) — gostilnjske in vrtne stane Din. 150.—

L. BROZOVIC, Zagreb, Ilica 52.

Izurjen potnik

mlajših let, ki popolnoma obvlada dežele jenske, najde v večjem podjetju življenje stroko dobro nameščenje. Ponudbe s preloži sprejeto. Posladi pod »Dobro prodajalec 106-38229 na Interrekam d. d., Zagreb, Marovska 28. 4940

4965

Čevljarska zadruga naznanja, da je preminul njen dolgoletni član, gospod

Ivan Šetina

čevljarski mojster

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 23. marca 1930, ob 15. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. marca 1930.

ODBOR.

Bogu vsegamogočnemu je dopadlo poklicati k sebi v večnost našega ljubelega, nepozabnega soproga, očeta, tasta, deda, brata in svaka, gospoda

Tomo Zavčarja

poduradnika drž. žel. v pokoju

petek ob 5. uri zjutraj po dolgi, težki bolezni.

Pogreb našega nepozabnega bo v nedeljo ob 4 1/2 uri na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 21. marca 1930.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

4956

ANTON PERC

magistratni sluga

dne 19. t. m. v Radomljah smrtno ponesrečil. Truplo blagega pokojnika smo prepeljali v Ljubljano in se bo vršil pogreb v soboto, dne 22. marca 1930, ob 1/2 5. popoldne izpred kapelice pri Sv. Križu na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 21. marca 1930.

GABRIELA, soproga. — MAKSI, sinček, in vse ostalo sorodstvo. 4957

Obiščite!

VIII. Osiješki velesejem in gospodarsko razstavo

od 3. — 12. maja 1930

Potovanje po železnici ali parobrodih za polovično ceno. Legitimacije se dobe v vseh mestih ali neposredno pri upravi velesejma v Osijeku

PURGEN

Svetovnoslavno odvajalno sredstvo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.